

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Kasım 2017

Sayı: 26

Fiyat: 7 TL

Şükrü Erbaş
Nejat İşler
Nevşin Mengü
İsmail Saymaz
Umay Umay
Fatih Portakal
Otisabi
İclal Aydın
Barış İnce
küçük İskender
Cengiz Bozkurt
İlhan İrem
Emre Kongar
Necati Tosuner
Mehmet Atılğan
Aslı Tohumcu
Haydar Ergülen
Yasemin Sakallıoğlu
Ali Lida
Siddık Akbayır
Esin İris
Caner Cindoruk
Müfit Can Saçıntı
Burcu Bakdur
Pinar Ergün
Alpay Erdem
Ünsal Ünlü
Erk Acarer
Meltem Yılmazkaya
Orhan Aydın
Alişer Delek
Ayşen Aksakal
Ethem Onur Bilgiç
Evrin Kuran
Onur Behramoğlu
Sedef Orman
Nevzat Can Ünsal
Onur Ünsal
Önder Abay

Ne çok yalan söyleniyordu yeryüzünde;
söze, yazıyla, resimle ya da susarak.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

YUSUF ATILGAN

2017 Nobel Edebiyat Ödülü Kazuo Ishiguro'nun!

"Bu, şaşırtıcı ve tamamen beklenmedik bir haber. Dünyanın değerlerinin, liderlerinin ve güvenliğinin belirsiz olduğu bir dönemde geldi. Umarım sahip olduğum bu büyük şeref, yaşadığımız dönemde iyi niyetin ve barışın gücünün artmasına küçük de olsa bir katkıda bulunur."

- KAZUO ISHIGURO

Avunamayanlar, Beni Asla Bırakma, Değişen Dünyada Bir Sanatçı, Gömülü Dev, Günden Kalanlar, Noktürnler, Öksüzlüğümüz ve Uzak Tepeler kitaplarıyla tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de geniş bir okur kitlesi edinen Kazuo Ishiguro Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Yazarımızı kutluyoruz!

YapiKredi
Kültür Sanat Yayıncılık

Yusuf

Ben on yedi yaşındaydım, o otuz dokuz yaşında. İlk söylediği şey, sol görüşlü olduğuydu. Para kazanamayacağını düşündüğü için taviz vermeyeceğini vurguladı. İlişkimiz çok uzun sürdü. Ama çok geç evlendik. Ben otuz iki yaşındaydım evlendiğimizde. Para yok, pul yok, bende de yok, memlekette bir tarlası vardı, ortakçının işleyip, para yolladığı ufak bir tarla, hepsi o. Hiç para hesabı yapmazdı. O küçük paralarla istediğimiz şeyleri yapar, iki günde bitirirdik. Sanatçıydı tabii. Her şeyi görürdü. Kimsenin fark etmediği şeyleri, o havada görürdü. Aydın diye hiçbir şeye tepeden bakmazdı. Yaş farkı bir yandan, hapse girip çıkmış bir yandan, zordu ilişkimiz. Benim de bir tiyatro sürecim vardı. Yusuf çok saygı duyardı buna. Hiç kimse desteklemedi. Aslında ailede beni anlayacak biri vardı. Babam. Ama ben o zaman yeterince olgun değildim. Babamı tanıımıyordum. En çok babam yıkıldı ama beni en çok o anladı.

Serpil Gence

Sağdıç

İSMAİL SAYMAZ

sevdaydı.

Analarının demesine göre Hamza ile İbrahim aynı yıl biçim zamanı doğmuştu. Bitişik harmanda tezek kalakları içinde saklamaç oynayarak büyüdüler. İki derslikli köy okulunda üçüncü sınıfa kadar okuyup yazın Kor Hoca'nın dizlerinin dibinde Yasin'e geçtiler. Yayılacıların göçü kalktığında da yılki atlarının peşinden koşarken beraber diler, güttükleri koyun sürüsü Kop Dağı'nı sararken de... Bir galivin içerisinde bileklerdeki kanı akıtıp söz verdiler: Artık ölene dek kardeştiler. Gün geldi aynı yoncada sırt sırta tırpan bileyletiler. Gün geldi, askerlik için kasabaya kalkan minibüste yan yana oturdular. Askerlik dönüşü, bir sevgiliye kavuşur gibi birbirlerine sandıldılar. Ahdetmişlerdi, ilk kim evlenirse diğerine sağdıç olacaktı. İbrahim'in aklında, Hamza'nın amcasının kızı Selvi vardı. Yayılda kızlar erkekler karşılıklı atma türkü söylerken, halayın iki ucundaki Selvi ile İbrahim göz göze gelmişlerdi. Zamanla halay daralmış, iki genç el ele tutuşmuşlardı. İbrahim, yangını Selvi bilsin diye, Erzurum Radyosu'nda içtiği türküyü çığırıştı:

*Su gelir nemlendirir
Çayırı çimlendirir
Öyle bir yârim var ki
Dilsizi dillendirir.*

Selvi, parmaklarını parmaklarına doladığı İbrahim'e aynı ateşle karşılık vermişti:

*Su gelir taş değer
Kırpıklar kaşa değer
Kederlenme sevdiğim
Bir gün baş başa değer...*

Bir türkü Selvi ile İbrahim'in sözleşmesine yetmişti. İbrahim, kan kardeşli Hamza'ya bu sevdadan söz etmek için beklerken, bir akşam

ailesi tandir başında toplandı. İbrahim'in ailesi, topraklar bölünmesin, hayvanları dağılmasın diye, teyzesinin yetim kızını oğullarına uygun görmüştü. İbrahim, "O benim bacım gibidir," dese de, topraklara kavuşmak için sabırsızlanan babasına göre söz bir kere kesilmiş, yükler takılmıştı. Düşün yaz başı yapılacaktır. İbrahim kışı bir ceset gibi susarak geçirdi. Rivayet o ki Selvi de düşün haberini alınca günlere evden çıkmadı. Kına gecesi İbrahim, Hamza'ya çağırdı. Selvi'ye olan sevdasını bastıramadığını ve kabul ederse nişanı atıp Selvi'yi kaçıracağını anlatacaktı. Daha müdesini vermeden Hamza "Bir haberim var," dedi.

- Hayırdır, ne ola ki?

- Bizi Selvi ile söylediler. Yaz sonu düşün olacak. Sağdıçım olur musun?

Sağdıçlık köyün binlerce yıllık adeti idi. Damatlar yeni evlenen en samimi arkadaşını sağdıç olarak seçerdi. Sağdıçlar damatlara gerek geceyi namazı nasıl kılacağına tembihler, gelinle halvet olmayı anlatırdı. Adete göre gerek geceyi damadın evinin önünde, elinde silahla sağdıç beklerdi. Damat çarşafa kan buluşınca, kapının önündeki sağdıca "O iş tamam!" derdi. Sağdıç tüfekte ateş edip köyü haberdar ederdi.

İbrahim derin bir suskunluktan sonra, kan kardeşine halini belli etmeden "Gözün aydın kardeşim," dedi. Sağdıçlığı kabul etmişti İbrahim.

Yaz sonu davullar, Hamza'nın düşünü için vurdu.

Selvi, kırmızı bir tül bentin altında ve doru bir atın üzerinde baba evinden çıkarılırken, yuların ucundan İbrahim tutuyordu. Selvinin kırpıklarinden öfke, İbrahiminkinden derin bir utanç süzülürdü.

At birkaç yüz metre ötedeki damadın evinde durdu. Selvi, damdan dökülen çikolata, şeker ve bozuk para yığını içinde attan indirilip eve götürüldü. Gece boyunca yalnızca iki kişi halaya girip oynadı: Biri Selvi, diğeri İbrahim...

Düşün bitip köylüler dağıldı, evin önünde, dede yadigarı tüfeğiyle İbrahim kaldı. Hamza'nın gaz lambası söndü ve ev sessizliğe büründü. Neden sonra, aralanan pencereden Hamza, kan kardeşine seslendi: "O iş tamam!"

Hamza yatağa dönerken, İbrahim tüfeği kavradı.

Namluyu altına tutup tetiğe bastı.

Dudağında yayla türküsü yarım kalmıştı:

*Su gelir kütüğünden
İçilmez köpüğünden
Hiç insan vazgeçer mi
İptida öptüğünden...*

Hiç üşümediğin kazağı

Fotograf: Umay Umay

Derler ya sana tanrının unuttuğu yerden yazıyorum. Ben de tanrının ısrarla hatırlattığı bir yerden yazıyorum. İster bu sese vicdan de, ister direncin kırılma anı de. Hırçın dalgalarından kaçmadığım açık deniz kulesinde hapis kaldım. Baş dönməsi ve mide bulantısı anlamına geliyor. Aslında gidemedim de oturup kaldım burada. Sanki. Tarifi zor olan yerlerdeyim.

Okuyup anlamak için bile fazla yorgunuz. Yani bu yalnızlığın onurundan da bahsedecek birisi yok etrafta. Kendi kendine milletin kaderinden hayıflanmak. İnsanın düştüğü durumdan utanmak. Çünkü su suya, ateş ateşe, toprak insana döner. Ama kalp küstü mü insana tam küsmüş olur. Gece olur bildiğin karanlık. Sessizlik olur. Oysaki sessizliğin aşka anlamı başkadır, şiiirde başkadır. Karanlığa düşmemesi gerekir. Doğası gereği öyledir. İçten içe dönerek çürütebilir kavramları. Sessizlik **güce** evrilir...

Belki nasihat sanıyorsunuz. Ofllarken görüyorum seni, yakınırken kayıp gidenler hakkında. Hep aynı aynalar kırılıyor, hep aynı yalancı yarınlar karalanıyor. Hep aynı yerde ölüyor güzel çocuklar. Sense içinde olamayacağım yarınların hesabından düşüyorsun. Elde bir

öfke kalıyor. Nereye saldıracığını bilemeyen zavallı öfke... Bu suyun ötesindeki deniz kulesinde öylece oturmuş düşünüyorum. Düşlemek kadar güzel başka ne olabilir? Dalgakıranların gerisinde yunus olmalı. Penguenlerin dansına kanıp, kendini balinalara atmadan bir an önceki gibi. Güzel yaşamak kadar güzel ölebilme de var.

Dalgaların içine kendimi atmayı hayal ediyorum. Nasılsa dalga olduğumda düşünme ve acı çekme hakkımı da devretmiş olacağım. Bedenimin sıcaklığı akışkan olacak. Yosunların, iyot kokusuyla örtüldüğü, güneşten ötede ve hala yabancılığını yadırgamayan bir insan olacağım. Tanrı bıkmadan usanmadan seni nasıl bana hatırlatıyorsa, ölümlerini atıyorsa önüme, bıkmadan usanmadan, bıkmadan usanmadan, bıkmadan. Ben de hatırlatacağım sana suda balık, karada karınca kadar çok ama çok yaşadığını.

Evet, yalnızım biraz. Bir de ağır soluk alıyorum. Sözcükler yokuş yukarı. Zamanla yazdıklarına bile dayanamıyorum.

gibi. Tanımayacağım onları, kim olduklarını ve nereden geldiklerini de sormayacağım. Sözcükleri kazana atacağım. İpliklik ipliklik boyayacağım. Ve öreceğim yeniden hiç üşümediğin kazağı.

Tam da, tam da, tam buradan yazıyorum, delirememenin sokağından. Kurşun seke seke yaklaşıyor, kan ve sümük karışmış bakmalardan. Ah dalgalı fenerim. Unutulmuş ocağım, ağırlı sözüm, ah aşkım iki gözüm. Keşke güzel sırlar olsa. Keşke tüm sırlar güzel olsa. Avuçlarımda ateş böcekleri, tüm fenerler ve su kavanozun altında ıslanmış fotoğraflar; tam gaz Satürn'e doğru.

Tuhaf hayaller kurduğum doğru. Hep sana doğru yazırdım eskiden.

Şimdi yersiz, yurtsuz, yolsuz, kimsesiz, neye doğru bilmiyorum yollar. Sadece yolculuk olduğunu biliyorum. Yorulmuş bacaklarımdan anlıyorum, susuz kalmış damagımdan. Sen de bir yerlerdesin kesin. Sensiz gidemem dediğin yerlerdesin. Kadim hatıraları olan kitapların içinden selam yolların eskiden. Ben de gülerdim densizliğine, kendini kayıp bir tanı sanmanla. Şimdi biraz rüzgâr, biraz yıldız tozu var. Yalan tüm hayaller. Hı?

**Düşlemek
kadar güzel
başka
ne olabilir?**

NEVŞİN MENGÜ

İran'da kadınların yaptığı bir eylemden.

Ne oldu arkadaş bize!

Bizim jenerasyon "Türkiye İran olur mu?" sorusuyla büyüdü. Devrim öncesi mini etekli, devrim sonrası kara çarşafı kadınların imgeleri kafamıza kazındı, neydiler ne oldular misali. Seküler Türkiye'lerin en büyük korkusuydular İran olmak... "Aman ha İran gibi oluruz" idi rejimi korumanın gerekçesi. Meraklısı biliyorduk muhakkak İran nedir ne değildir ama pek çoğumuz pek de bilmeden üktük. Uçaktan iner inmez başörtüsünü açan İranlı kadınları gördük, buraya okumaya gelen İranlı gençleri. Kafamızda hep flu bir İran imajı vardı, beylik birkaç bilgi kırıntısıyla, eski derin kültür, akan giden şiiirler, kızları güzel vb. gibi. Bol oryantalist, hem tanıdık hem yabancı.

Biz İran olur muyuz, olmaz mıyız, tartışırken, İranlılar da Türkiye olur muyuz diye düşündü durdu, kimi olumlu kimi olumsuz referanslarla. Hem İran hem Türkiye değişti tabii zaman içinde. İran daha minör, Türkiye daha major değişti kuşkusuz. Bir şeydik bir şey olduk biz, İran olmadık, İran da Türkiye olmadı, ne olduk şu aşamada izahı zor.

Ahmedinejad 2009'da ikinci kez cumhurbaşkanı seçildiği zaman ortalık karışmıştı. Reformistler seçimin şaibeli olduğunu iddia ediyorlardı, sokaklar protestolarla inliyordu. Dünya Ahmedinejad'a resmi tebrik ilemek konusunda tedirgindi, liderleri bekliyordu. İlk tebrik telefonu açanlardan biri dönemin başbakanı Erdoğan olmuştu. İran medyası, "Avrupa'dan ilk tebrik!" diye duyurdu. Türkiye İran'a göre Batı'yı, Avrupa'yı. Avrupalı değerler deyince aşağı yukarı sokaktaki İranlının gözünde canlanan şeydi Türkiye.

İbrahim Tatlıses'le oynadığı Mavi Mavi filminden İranlılar Hülya Avşar'ı Ayşe diye bilirler. Meşhur film Mavi Mavi İran'da. İran'da çalışırken İranlı kameramanım Mavi Mavi filmi izlemiş, İbrahim Tatlıses filmde Hülya Avşar'ı tokatlıyormuş, kameramanım ona şaşkıncı.

Kadın tokatlamak olsa olsa teokrasilerde olurdu çünkü, laik sistemlerde olmazdı. Zaten laik sistemde kadın istediğini giyerdi ki. Kime neydi? O zamanlar İran'dan görünen Türkiye böyleydi.

Hatemi cumhurbaşkanıyken beraberinde İstanbul'a gelen heyet, Ortaköy'de otururken şaşırmıştı mesela. Bir yandan sahilde bira içip demlenenler vardı, hemen yanı başlarında ezana uyup namaza hazırlanan cemaat. Tabii o zamanlar Ortaköy'de başka bir yerdi. Demek olabiliyor demişti İranlı bürokratlar o zaman. Bira İslam'ı öldürmüyör. İkiyi yan yana olabiliyor, biri illa öbürünü tehdit etmiyorduk, akıllı balığ bürokratlar bize model olabilir diye düşünmüşlerdi o zaman ama malum akıllı balığı bu topraklarda uzun süre iktidarda kalamıyor.

Kadın tokatlamak olsa olsa teokrasilerde olurdu çünkü, laik sistemlerde olmazdı. Zaten laik sistemde kadın istediğini giyerdi ki. Kime neydi? O zamanlar İran'dan görünen Türkiye böyleydi.

Hâlâ alkol satışı yok İran'da yasal değil, kadınlar istese de istemese de kapanmak zorunda. Bağışsız yargı elbette yok. Devrim Muhafızları orduyu ekonominin musluklarını tutuyor, Dini Rehber Hamaney ne derse aşağı yukarı o oluyor falan filan. Fazla derinlik aramaya gerek yok, tipik bir teokratik oligarşi hüküm sürüyor.

İranlı bir gazeteci arkadaş, "Ne oldunuz yahu siz böyle?" diye bana dertlendi, "Biz bir gün Türkiye olur muyuz diyorduk, bölgenin incisiydiniz, tek demokrasyidiniz, mahvoldunuz gittiniz," dedi, kız benden inanmı daha dertli. "Bilmiyorum ki Şebnem," dedim. Ne oldu gerçekten bize? Hem kolay anlatması hem de izahı zor.

13 YILDIR AYNI ROLDEYİZ

İstanbul Tiyatro Festivali'ni ilk günkü heyecanımızla destekliyor,
13 yıldır aynı rolde olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

21. İstanbul Tiyatro Festivali / 13-26 Kasım 2017

BARİŞ İNCE

Arada

S eni içini çerkerken, gün gecenin örtüsünü aşağı çekiyordu; gitme vakti yaklaşan tedirgin ölümler oturdukları yerden seni izliyordu. Suratlarına bile bakmadın! "Ölen acıyı bilmiyor, incinen ölüme şerbetli," dedin. Bir bardak daha doldurdun, "Her zamankinden," biraz daha azdı. Mesajı alan cesetler müsaadelerini istedi, öptün, uğurladın. Arkalarından baktın. Islanmış yanağını silip silmemek arasında kaldın.

Okul zamanı bir arkadaşın vardı, sürekli her mevzudan nasıl kârlı çıktığını anlatırdı. O küçük sahtekârlıklarını da pek bir ballandırdırı. Otobüsteki bilet aktarma sisteminin açığını bulup bedavacılık yapardı; her şeyin en ucuzunu ayardığını, promosyon ürünlerin hep ona çıktığını, her satıcıyı bağlayıp bazı şeyleri nasıl beleşe getirdiğini tek gözünü kırarak anlatırdı. Tüm anlatıklarını toplasan belki zarar ederdi. Yine de o kadar güzel anlatıyordu ki inanırdın. Yıllar sonra onu aradın, belki bir şeyleri çözer sandın: "Selam. Ben artık özgür olmak istiyorum ama bedelini verseye defterine yazdırmak istiyorum. Var mıdır bunun bir yolu?" Bir süre hesap yaptı, gormesen de hissettin ki bir gözünü kırptı, borcu alacaklarından nasıl düşebileceğini tane tane anlattı. "Ne de olsa ölümden sonra borçlara af çıkardı." Bu çocuk tam bir kır çakalı. Telefonu kapattın, hesapladın. Sustukların, vazgeçtiklerin, birileri istiyor diye yaptıkların, peşinden koştuktan ırtküklerin... Alt alta yazdın. Hayattan ne kadar da alacağın birikmiş. Oysa bir şeyi tükürür gibi söylediydin bile, bunca alacağı deniz gelirdi. Özgürlüğün bedeli... Alacaklarıyla borçlarının arasında, yarım bardak yollukta, yutkunmak zorunda kaldın. Aslında tükürdüğünü yaladın!

Hesabı istedin, "Halledildi abi," dediler. "Kim halletti lan?" dedin. Dediler ki "Ölümler." "Ölenin ödeyeceği bir hesap yok, hesap yeri orası değil tam da burası," dedin. Çıktın, hafif sallanarak yürümeye başladın. Düşündün ki insanlar yaptıkları iyilikleri hep veresiye defterlerine yazıyor. Bir gün çantayı alıp sokağa çıkacaklarını ve bir haciz memuru gibi alacaklarını toplayacaklarını düşünüyorlar. Bu dünyada ya da öte dünyada... Fark sadece zamanlama... "Vaktinde ben ona şu iyiliği yapmıştım," diye düşünmeyen kaldı mı? Eve gitmekle, henüz feneri söndürmemiş birkaç arkadaş bulup seheri hissetmek arasında kaldın. Bir bira aldın, duvardan atladın, bekçilere yakalanmadan arkadaşlarının arasına daldın.

Üstlerindeki toprağı eline aldın, solmuş çiçeklerini kokladın. Seni izlediklerine olan inancını yitirdiğinde çiçekleri nasıl da sulamayı bıraktığını hatırladın. Bir çocuk yaklaştı, para istedi. 50 lira verdin. Çocuğun gözü parladı, sen ise içinden "Belki beni hatırlar da arada mezarları sular," dedin. Para her şeyi çözer, vicdanını temizler sandın.

Kaybettiğinin değerini kaybedince anlamayan bencilliklerinden... Seni mutlu ettiği ölçüde bağlandığın insanlar var, mutsuz ettiğinde yok ettiğin. Kaybedip mutlu olamayınca da gitmeseydi dedğin. Oysa onlar, senden bağımsız olarak vardılar.

Gün örtüsünü üzerinden atıkça acıyı daha fazla hissetmeye başladın. Işığın kederle tepkimeye girmesi... Dayatılan hayatına her sabah olduğu gibi girmekte, geceye geri dönmek arasında kaldın. Mecburen işine gitmek için barbarlar, çıkarıcılar, arkadan konuşanlar, meczuplar ve vefasızlar caddesine daldın. İyi de bugüne kadar sen hiç mi hata yapmadın? Öldürdüğün arkadaşlarını hatırladın. "Ölen acıyı bilmiyor, öldüren vurduğu yerden kanıyor," dedin. Cezanı çekip çekmemek arasında kaldın.

İnsanlar yaptıkları iyilikleri hep veresiye defterlerine yazıyor. Bir gün bir haciz memuru gibi alacaklarını toplayacaklarını düşünüyorlar. Bu dünyada ya da öte dünyada... Fark sadece zamanlama.

HAFTA SONU PROGRAMINIZA

BİRAZ REKLAM ALIN.

#İFTİHARLASUNAR

REKLAMLARLA İŞ BANKASI'NIN
İLETİŞİM YOLCULUĞU SERGİSİ

TÜRKİYE İŞ BANKASI MÜZESİ, BANKACILAR CADDESİ NO:2 EMINÖNÜ
Mehmet Ali & Akşamserası

GİRİŞ ÜCRETSİZDİR

Senaryo gereği yaşamak

Bir aktör kendini tekrarlaya tekrarlaya reaktör dönuşüp inflâk ederse diye korkarım hep. Önerilen roller, tutmuş bir 'tip' üzerinden yürür bazen ve oyuncu yapımcıyı kıramaz veya para tatlı gelir veya sistem öyle çalışır veya senarist ekibi, yaratıcı fikir çetesi tembeldir. Bir okurun büyükannesi söylemiş - illettirler; herhalde şöyle bir şeydi: "Herkes baş sallamaktan dinunun apış arası kurumadı." Aktör derken sırf sahneleri, setleri de ima etmiyorum; bildiğin yeryüzü insanı. Mesela geçelerde bahçeye bir taş diktim, şimdi büyümekte. Ya da enine boyuna bahçe küçülüyor; ikisinden biri.

Kafa kontrol

Karşı Kültürün Temelleri isimli kitabında Kenneth Rexroth, Beat üzerinden yürürken şu saptamayı yapıyor: "Yanlış ideale aldanmak gerçek yazarları her zaman cebzetse de bunun gerçekle neredeyse hiç bağlantısı yoktu. Onlar düşüncelemlerin aldanışlarına layık olaraktadimaalkış ve fayda sağlayabildiler." Hayatımın geri kalan kısmını sırf bunu düşünerek, açarak, araştırarak geçirebilirim. İçim aklima geldi sayesinde.

Kutu Kutu Penze

küçük İSKENDER

Reality show

Televizyonda 'cinayet, kayıp' programlarını uzun yıllardır izlerim. Siz buna 'ekran bağımlılığı' deyin, ben ise 'kurgu ile gerçeğin örtüşme katsayısını kontrol' diyeyim. Mağdur yakınları üzüntüleri, feryatlarıyla ister istemez bir 'dizi'nin ana karakterlerini canlandırıyorlar adeta, buna zorlanıyorlar. Evet, belki çözüm aşamasında katkı sağlasalar da, bu tür yayınlar acı organizasyonu bir bakıma. Çoğu kere sonuç da alınmıyor; kanatılan yaralar reklam gelirlerine katkıda bulunuyor sadece. Çarpaz sorgunun stüdyoya uyarlanması, polisliye hayatların avântür bedeli işte. "Bir seri katilin peşine düşölse en az iki üç sezon kurtarırız" kafası.

Türkiye ideoloji düğümü

Ülkemizde doğa bir siyasi eğilim olsa, meraklıları zaman kaybetmeden üç bölgeleri Kara, Hava, Su fraksiyonları. Sonra Kara tarafında Su kenarını önerenler ihanetle suçlanıp ihraç edilir. Hava tarafındakiler suya mı, karaya mı konalım derken yorgun düşüp sahneden çekilirler. Su savunucuları su yüzeyi mi önemli, suyun dibi mi derken hararetti tartışmalar gündemi meşgul eder. Kimi Sular buharlaşıp Hava'ya katılır. "Önce bölünelim, günü gelince koalisyon yapıp birleşiriz" dısturuyla ilk korkuk masalın altına güle oynaya imza atırlar. Olan da yine ota, kuşa, böceğe olur.

Duyuru

Geçen sayıda resmini gördüğünüz şair Atilla İlhan'dı. İnata imlaya dikkat çeksem de çoğu arkadaşımız yanıtlarında 'Atilla, Atilla, Atilla' hatalarını yaptı ne yazık. 'Artık a'da şapka kullanılmıyor' tipindeki TDK sevdalılarını bir yana ayırıp elimim mecburen. Kazananların şiirlerini yollayacağım. 12 Kasım 2017 Pazar kapanış günü İstanbul Tüyp Kitap Fuarı'nda saat 14:15'te Yekta Kopan ve Zeynep Miraç'la Marmara Salonu'nda "Edebiyatçı Romanlık Bir 'Şey'dir' üzerine konuşacağız. Ardından saat üçü biraz geçe imza, muhabbet. Yeni kitaplar da gelmiş olur umarım: Türkiye Sözlü Hafif Mavi, Kırık Kadeh Senemsi İftiharı Sunar ve Arkadaşlar İçin İntihar Vakti. Meraklısına duyurulur.

O An

Kelimelerin icadı hep ilgimi çekmiştir. Yani bir nesneye, duruma, file o kelimeyi yakıştıran biri, ilktir. Durup dururken ya da üzerinde yoğunlaşıp 'buna makas diyelim, buna toprak demek çok mantıklı' gibi tuhaf cümleler kurmuş olabilir. Hadi bu kattanlabilir bir durum; peki, deyimleri ne yapacağız? İlk kez o deyim kullanan insanın aldığı tepkileri hayal ediyorum da a'fallyorum. Örneğin bunalmış bir topluluk-aile olabilir sanki, belli ki sıkıntılı var - bir çıkış bulmaları şart. Ne yapacaklarını hararetle tartışırken o ana kadar sessizliğini koruyan, sarf edeceği cümlemin yaratacağı şaşkınlık yüzünden heyecanlanan kişi lafı yapıyor: 'Evet, yumurta kapıyı dayandı artıktı' Herkes birbirine bakıyor, anlamaya/kavramaya/adlandırmaya çalışıyor. Yumurta? Kapi? Deyim icadı tehlikeli. Kimi uygarlıklarda delilik belirtisi sayılabilir.

İğrenç diyaloglar 1

-Az önce sevgilinizle sıcak temasa geçildi.
-Demek buldunuz onu, şükürler olsun.
-Yo, hayır. Kaçırınlar sırayla tecavüze başlamış. Sıcak temas derken, o manada. Bizim çocuklar izliyorlarmış. Bitsin, müdahale edecekler.

ŞÜKRÜ ERBAŞ

Kimsenin canının sıkılmadığı bir kasaba

Can sıkıntısı.. Herkesin fersah fersah kaçtığı ama boylu boyunca içinde çırpındığı duygusal yaşantı. İnsan, zihinsel ve bedensel varlığını gerçekleştiremiyorsa, sevmek yetisi ahlakla ve yoksullukla esir alınmışsa, özgürlük, hayatın berbat bir tekrarına dönüşmüşse... Elbette can sıkıntısı bir boğuntu duygusuyla bizi durmadan, vazgeçişle kurtuluş arzusunun iplerine çekip duracaktır. Ancak, böyle olmadan da, hani Cansever'in, "mutluluk da boğabilirmiş insanı" dizesinde olduğu gibi durup dururken de can sıkılabilir insanın. Bunu ben yapay bir mutluluk saçmalığından çok değerli bulurum. İnsanı, yepyeni yaşantılar aramaya, bulmaya götüren bir gücü vardır can sıkıntısının.

Canı sıkılan değil de sıkılmayan insanın durumu kötü. Bu insan, eşyaları kendi yerine koydu koyalı, sevgi denen mucizeyi yitirdi. Gövdesini, kalbinin hapishanesine çevirdi. Ne yazık ki bunun da çok ayırımında değil. Para, güç, saldırganlık... Hatta yoksulluk bile, pornografik bir teşhire döndü. Acı olan da, bu şehevî görğüsüzlüğün, insanın tek varlık ve doyum alanı haline gelmesi. Siz hiç gördünüz mü kendini sevmeden başkasını seven birisini? Saygıyı, inceliği ahmaklık sayan

birisinin güzellik yarattığını?

Peki, "biçim veremediğimiz şeylerin biçimini (mî) alıyoruz." O da değil tam olarak. Özlener durumla yaşanan durum arasındaki uçurum elbette insanı bunaltır. Belki çaresiz bir susuştur, için için kanayıştır ama teslim olmak değil. Eğer biz kötülüğün kaynağı olursak ya da var olan kötülüğü bir biçimde sürdürsek o zaman onursuz bir teslimiyetten söz edilebilir.

İçinde yaşadığımız bu "çığırından çıkmış zaman" da, biz

mazlumuz... İçin acı yanı, bunu da saçma sapan bir kibre dönüştürerek, "can çekişenlerin dik kafalılığı" ile yenilgimizi kutsuyoruz.

Can sıkıntısıyla öfkeyi bir tahterevalli gibi kalbimize kuran toplumsal

gerçeğimize birkaç ilmek atarak bitirelim. Yaşadığımız coğrafya, ne yazık ki kocaman bir kasabaya dönüşmüştü. Belkemiği olmayan bir kasabaya. Geldiği yere de, gittiği yere de ait olmayan bir kasabaya. İlkel egosunu dünyanın üstünde tutan bir kasabaya. Cehaletle gurur duyan bir kasabaya. Biliçaltı günah duygusuyla bütün hazlarını cezaya çeviren bir kasabaya. Kapıkulu kültürüyle bilim ve sanat yapmaya çalışan bir kasabaya. Ne yazık ki kimsenin canının sıkılmadığı bir kasabaya...

Yaşadığımız coğrafya, ne yazık ki kocaman bir kasabaya dönüşmüştü. Belkemiği olmayan bir kasabaya. Geldiği yere de, gittiği yere de ait olmayan bir kasabaya.

İLHAN İREM

Chaconne

Gece...
Tütsü kokusu...
Üzerinde şamdanlar yanan uzun masa.
Pencerelerden gecenin maviliği sızıyor salona.
Dışarıda beyazlıklar...
Perdeler uçtuğukça yağan karlar, dallar, sis, uzaklar...
Ortadaki büyük pencerenin sağında sarı ışıklı çam ağacı...
Diğer taraftaki kırmızı berjerde, uzun saçlarını öne dökmüş böyle duran bir kız.
Saat on iki duvarında gülümseyen bir adam fotoğrafı.

...
Müzik setinin dijitaleri oynadı belli belirsiz...
Odaya bir keman melodisi yayıldı.
Kız başını kaldırıp doğruldu koltuğunda, açık pencereye yürüdü.
Uzaklardan kıyamet uğultusu, havai fişekler...
Ve odanın sessizliğinde olağanüstü bir deha ürünü;
Johann Sebastian Bach, *Chaconne*.
Etekleri boşlukta dalgalanarak dans etmeye başladı.
O ışıklı ağaç, perdeler, gece, mumlar, havai fişekler dönüyor, dönüyordu.
Dakikalar süren asırlar sonrasında gözü pencereye ilişti birden, durdu.
Cam kenarında yanında arşesiyle bir keman...
"Biri bıraktı herhalde," diye düşündü, pencereden dışarı sarktı,
Sonra gülümseyerek geri çekildi tekrar...
Dokuzuncu kattaydı!
Müzik mucizevi güzelliğe akiyordu.
Ruhunun derinliklerinden bir sesle irkildi;
"Nice yıllara! Sonsuza..."

Şaşkınlıkla bakındı odaya... Korkmuştu.
"Noel Baba aynı anda birçok eve girebildiğine göre, doğaüstü bir yeteneği olmalı. Kendini sonsuz parçalara ayırabilir, şekilden şekile girebilir."
Müzik sustu... Havai fişekler yere indi.

Şimdi odada derin bir sessizlik vardı.
"Uzaklardan geldim görünmez hediyelerle... Kemanı eline al," dedi ruhunun sesi.
"Bilmiyorum ki" dedi kız... "Hiç bilmiyorum çalmasını."
"Biliyorsun, kemanı al eline."
Kemanı aldı, odanın ortasına doğru süzülde...

Sesler uzaklaştı, ışıklar karardı.
Sadece bu gönülsüz virtüözün aydınlatan bir tepe ışığı, yılbaşı sahnesinde.
Elinde sallanan kemana yan gözle baktı kız.
İçinden gelen sert komutla kendine geldi birden. "Çal!"
Çenesinin altına sıkıştırdı, kaldırdığı arşenin inmesiyle kemanın üzerine *Chaconne* döküldü tellerden.
Ağır çekim koşuyordu...
Çiçek tarlaları, kelekler, kuşlar, ışıklar, dalgalalar, akrepisiz, yelkovansız saatler geçti...
Ansızın odaya döndü / Işıklar yandı, spot söndü.

"Bütün kainat dinledi seni. Şimdi kemanı tekrar pencerenin pervazına koy ve kapat gözlerini."

...
Karanlığın içinde zil sesi birden!.. Kapi. Gözlerini açtı, keman yerinde yoktu.

Saat 03.00.
Duvardaki adam kapıda...
Islak saçları ve paltosuyla, "Merhaba," dedi. "Biraz uzun sürdü... Geç kaldım."
Elindeki büyükçe paketi sevgilisine uzattı.
Hediyesini merakla bağrına bastı kız.
Paltosunu çıkardı, smokiniyle mumları küçülmüş ziyafet masasının ucuna oturdu

adam.

Kız öteki uçta hediye paketini yırtıyordu... Bir keman kutusu!
Heyecanla açtı kutuyu, kemanı çenesinin altına yerleştirdi, arşeyi havaya kaldırdı ustalıkla...

Adam arkasına yaslandı, elindeki kadehi dirseğini kırmadan

kaldırdı, sestendi.
"Bir gün onu çalabileceksin, yürekten inaniyorum buna.
Şimdi bir içki al kendine ve yanıma gel, yeni yılı kutlayalım."
Mumlar sönmüştü... *Chaconne* çalıyordu boş salonda.
Burada değildiler.

**Mumlar sönmüştü...
Chaconne çalıyordu
boş salonda. Burada
değildiler.**

MZV

MEHMET ZORLU VAKFI GENÇLİK ZİRVESİ

GELECEĞİ HAYALLER KURAR!

ZORLU PSM ANA SAHNE
19 KASIM 2017 PAZAR
09.00 - 19.00

AYŞE ŞULE BİLGİÇ ▲ **BAGER AKBAY** ▲ **BORA KOÇYİĞİT** ▲ **BUĞRA KULOĞLU**
Düşyeri Dış İşleri Bakanı ve Kurucusu İskele 47 Ortak Yaratıcısı, Sanatçı, Eğitmen Riot Games Türkiye Ülke Müdürü Appslon Diamond Works Kurucu Ortağı ve CEO'su

CEZA ▲ **EMİN ÇAPA** ▲ **ERAY ERDOĞAN** ▲ **PROF. DR. ERHAN ERKUT**
Sanatçı CNN TÜRK Ekonomi Müdürü Lala, Reflect ve Ontrava Kurucusu MEF Üniversitesi Rektör Yardımcısı

EVİRİM KURAN ▲ **HANDE ÇİLİNGİR** ▲ **İHSAN ELGİN** ▲ **MERT ARMAN**
Dinamo Danışmanlık Kurucu Ortağı, Universum Ortadoğu Direktörü Insider Kurucu Ortağı ve CEO'su Core Strateji Kurucusu, Startups, Watch ve FinTech Kurucu Ortağı Flank Esports Kurucu Ortağı

MURAT YEŞİLDERE ▲ **PROF. DR. ACAR BALTAŞ** ▲ **PROF. DR. AYTÜL ERÇİL**
Egon Zehnder Yönetici Ortağı Psikolog Vispera Kurucu Ortağı ve CEO'su

PROF. DR. TALAT KIRIŞ ▲ **SERDAR KUZULOĞLU** ▲ **TUNÇ BERKMAN**
Nöroşirürji Profesörü, Dünya Nöroşirürji Dernekleri Federasyonu Serebrovasküler Hastalıklar Komitesi Başkanı Gazeteci, Yazar, TV Programcısı Vestel Ticaret Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı

UFUK TARHAN ▲ **UMUT KISA** ▲ **ZAFER ELÇİK**
Fütürist, Ekonomist, Dijital Ajans Başkanı Sola Unitas Kurucu Ortağı, Yazar, Yönetici Koçu Otsima Kurucu Ortağı

KAYIT VE BİLGİ
MZV.ORG/MZVGENCLIKZIRVESI

FATİH PORTAKAL

Nereye götürülüyoruz?

Meslek gazetecilik, yapıldığı ülke Türkiye olunca sizden gelen ilk soru değişmiyor: "Nereye götürüyoruz?" İkinci soru benden gelsin: "Nereye götürülüyoruz?"

Soruların yanıtlarını her yaştan kadın, erkek, genç hatta çocuklar bile merak ediyor. Pekî, bilinmiyor mu cevaplar? Biliniyor elbette. Yapılmamaktan yalnızca ülkenin haberleriyle biraz daha hasır neşir olan birinden, bildikleri cevabın teyidini almak. Çünkü görünen köy son yıllarda kılavuza ihtiyaç duymuyor.

Aynı soruları ben sorduğumda ise kesin hüküm bildiren cümleyi yazıp, "oraya, buraya gidiyoruz," demeyeceğim. Yine uzun olacağına düşünüyorum yazımın sonunda, siz, bir gazetecinin yorumuna ihtiyaç duymadan, yanıtı yüksek sesle dillendireceksiniz.

Yaşanmış önemli olayların notunu almayı seviyorum. Geçen yıl raftarda yer alan ikinci kitabım *Akımla Dalga Geçme*, ülkemde ve dünyada olup bitenlerden derlediğim bir kitap, hatırlamak istediğimde dönüp baktığımda başucu niteliğinde bir eserdi. Notları tutmaya hâlâ devam ediyorum. Biliyorum ki, bir gün yine oturup Türkiye'nin yakın geçmişinde neler olup bittiğini kağıda dökeceğim. Bunı yaparken amacım, hem aklımla dalga geçilmesini engellemek, düşündüğümü ve sorguladığımı göstermek hem de gelecekte bu kitabı elime alıp okuyacaklara 2010 ve sonrasındaki yıllardaki ülkenin halimizi özetlemek.

Şimdi sizlerle, Ağustos 2017 ortasından yazıma noktayı koyduğum Ekim'in on üçüne kadar geçen yaklaşık altmış günlük sürede, kargacık burgacak el yazımla aldığım notları paylaşıyorum.

Önce sağlık

İktidar partisinden en çok övündüğü alanlardan biridir. Sektörün durumunu bizzat kendim yaşayarak öğrenme fırsatı buldum. Özel hastaneye gidip tahlil yaptırıştım. SGK'lı olmam işe yaramış, sadece 300 lira fark ödemiştik. Az para değil, olmayan içinse çökük. Özel hastanelerde yüzde 20'e kadar fark alabiliyorlar. Muayene katılım, reçete katılım, ilaç fark bedelleri, denilerek farklı isimler üretilmiştir. Devlet hastanelerindeyse bir doktorun hastaya ayırdığı süre dört dakikadan fazla olamıyordu. Üretilen isimler orada da geçerliydi. "Sağlığı parasız hale getirdik,"

diye övünenler için aslında utanılacak bir durumdu.

Eğitim şart

Sondan başlayayım. Ortaokuldan liseye geçiş sınavı TEOG'un bir gece vakti kaldırılacağını öğrendik. Duyuran isim partili cumhurbaşkanıydı. Aynı isim iki gün sonra yurt dışındayken üniversite sınav sisteminin de değişeceğini açıkladı. "Başbakanının, ilgili bakanının, bakanlık bürokratlarının haberi var mıydı?" diye sorarak, sorgulayabilirsiniz. Bilmiyoruz! Olmama hali ihtimal dahilinde. Hâlâ yeni sistemler üzerine çalışmalar devam ediyor. Sınav sistemlerinin değişeceğini öğrenmeden hemen önce, "Akıcılık ve çağdaşlıkla ne kadar uyumlu?" diye sorarak, sorgulayacağımız yeni müfredat konuşuluyordu. Sosyal bilimler kitabında şu cümleler dikkatimi çekmiş, not almışım: "Çocuk yapmak ahirete yatırımdır... Ateist ve diğer dinlere mensup olanlarla yapılan evlilikler kabul edilemez." Yeni Medeni Kanuna aykırı olmasına rağmen, "Ailenin lideri erkektir!"

Siyasiler ve bürokratlar, çocukların okuyacağı müfredatı bile ideolojilerine alet etmekten çekinmemişlerdi. Times Higher Education'ın yaptığı araştırmanın ülkemle ilgili kara sonucu, böyle bir yönetim zihniyetinin ürünüydü. 77 ülkenin 1000 üniversitesi en başanlı olandan başlayarak sıralanmıştı. Türkiye'deki üniversiteler maalesef 301'inci sıradan başlayırlardı. OECD'ye üye ülkelerdeki genç nüfusun eğitim seviyesini araştırıp sonucu paylaştı. 25-34 yaş arasındaki yurttaşların yüzde 45,3'ü lise diploması dahi almamıştı. Birleşmiş Milletler'in raporu, "Okuldan okula büyük eşitsizlikler var," diyor. Türkiye'de eğitime yön verenlere. Artık tek yön verici konumundaki partili cumhurbaşkanı ise, "eğitim ve kültürde başarısız olduk," demektedir

Türkiye, uyuşturucu kullanma yaşının 13'e indiği bir ülke şu anda. "Sentetik uyuşturucu ölümlerinde Türkiye, Avrupa'nın birincisi," diyor de BM. Somut bilgiye yorunda bulunan Prof. Özkan Pektaş'ın tespiti ise üzüntü verici. Pektaş, "Madde kullanımı ülkenin hali ile fazlasıyla ilgili," diyor. Gerisini bizler düşünelim...

Adaletin hali

Ülke, on beş aydır OHAL KHK'ları ile yönetiliyor. Sayabildiğini kadarıyla sayımlanan yirmi yedi KHK sadece FETÖ soruşturmalarıyla sınırlı değil. AKP'nin politikalarını olumsuz eleştirip getiren, aynı kafaıyla düşünmeyen kesimleri de hedef alır hale geldi. Toplu bir temizlik söz konusu. Hedefin, sorgulayan zihinleri korkutup, susturmak olduğunu düşünlenlerim. Kamudan ihraç 110 bini buldu. Sayın 25 binini kadın çalışanlar oluşturuyor. Tutuklu sayısına, 52 bin deniyor. Bilinen, 171 gazetecinin mahpusluk yaşadığı -iktidar içlerinde gazeteci yok dese de- on beş ayda, kırk üç intihar vakası gerçekleşti. Bu konuya hiç girilmiyor bile... Öyle vahim bir durum yaşıyoruz ki, F-16 pilotlarını eğitmek için artık Pakistan'dan pilotlar getirilecek belki de getirildi. KHK ile işten atılan akademisyenlerden bazılarına

başlarının çaresine bakıyorlar. Mersin'de üç akademisyen açtığı Kültürhane gibi... Semih Özakça ile Nuriye Gülmen'e gelince ölüme yürüyorlar. Yönetenler görmezlikten, duymazlıktan geliyor. İstekleri işlerine iade edilmek. Semih Özakça'nın mahkemede savunmasında not ettiği bir cümle: "AKP ekmeğimin beni terbiye etmek istedi. Tarih etmek kavgasının tarihidir..."

Alıntılarımızdan biri de 36 kod uygulaması iddiası. İddianın sahibi CHP'li vekil Ceyhan İrgil'di. "Peki, ne demek 36 kod?" diye soruyorsunuz? Şu demek: OHAL KHK'ları ile işten çıkarılmış çalışan ve

ışyeri sahiplerinin kodlanmış hali, yani iddia doğru ise işlenmesi. Bir yıl içinde, yalnızca Almanya'ya iltica edenlerin sayısını da verelim: 4 bin 700 kişi.

Hatırlayacaksınız, geçmişin kumpas mağduru vardı: Kuddusi Okkr. Kendisi için, Ergenekon'un kasası deniyordu. Cezaevinde kansere yakalanıp, vefat etmişti o, suçsuzluğunu bir türlü zamanın tarafı adalete anlatamadı, anlatamazdı zaten. Ailesi, Adalet Bakanlığı'nın 95 bin Avro ödemedi. "Bu para giden masum canı geri getirir mi?" diye sorsam, tabii ki getirmeyecek. Devlet tazminat ödesse bile, bu sonucu yaşatanlar ve belalini hiçbir zaman ödemeyecekler. Üzerlerinde her daim kul hakkı olacak. Dinin faziletlerini dillerinden düdükmeyen yönetenlere bu durum yeter de artar bile...

Adaletle ilgili su sözü çok seviyorum: Adalet mülkün temelidir. Hukuksa adaletin temeli, hukukun temelinde de yargı bağımsızlığı vardır. "Bugünün Türkiye'si hukuk devleti midir? Veya ne kadar hukuk devletlidir?" diye sorsam, "Yargı bağımsızlığı var mı?" diyerek sorup eklesem... Danıştay Başkanı Zerrin Güngör'e göre yargı mükemmel işliyor, bakin ne diyor: "Sizi temin ederim ki, yargı hiç bu kadar tarafsız ve bağımsız olmamıştı." Yargıtay Başkanı İsmail Rüştü

Cirit ise adli yıl açılışında konuşmuştu. Danıştay başkanıyla aynı görüşte değildi kanımca, "Toplumun yargıya güven duymadığı bir hukuk sisteminde yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı sağlanamaz," diyordu başkan. İstanbul Barosu Başkanı Mehmet Durakoğlu ise netti: "Türkiye artık hukuk devleti değildir."

Yine sorum

var: "Ülkemizde adaletin gücü mü var, yoksa gücünün adaleti mi?" Sizlerle, sadece birkaç rakam paylaşacağım. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerinden aldığım veri şöyle diyor: "Ağustos 2017'de, 27 kadın eşi veya sevgilisi tarafından katledildi. 26 çocuk istismara uğradı." Öüne geçilemeyen iş kazaları ve işçi cinayetlerinde Ekim ayında bin 485 çalışan hayatını kaybetti.

Cezaevleri artık taşıyor. Kapasite 202 bin, "en son 222 bin tutuklu ve hükümlü var," dediğini notu almışım. Elli yeni cezaevi inşaat aşamasında! Cezaevlerinde

maalesef şiddet ve işkence iddiaları çok konuşuluyor, ama soruşturulmuyor. Dört duvar arasında 900 civarında ağır hasta var. Bunların 400'ünün sağlık durumunun ağır olduğu söyleniyor. Bir başka acı istatistik cezaevlerindeki çocuklarla ilgili. Altı yasağın küçük 594 çocuk, annesiyle birlikte cezaevi çekmek zorunda bırakılıyor. Çocukluklarını yaşayamıyorlar. Gökyüzüne daracık pencereden bakıp, dünyanın o kadar olduğunu zannediyorlar.

Ekonominin gidişatı

Hiç aydınlık değil. Rakamlar, oranlar iyi geliyor. Ekim enflasyonu yüzde 11,2 geldi. "Yılsonu tek haneye indireceğiz," denilse de, bunun gerçekleşmeyeceğini yönetenler de biliyor. Yetkililer, enflasyonunun nedenini gider fiyatlarındaki artışa bağlıyorlar. Tarım işlemlerinde sorumlu bakan da başarısız olduklarını, "İthalatı ben de istemiyorum," diyerek açıklamaya çalışıyor.

En son gelen işsizlik oranı yüzde 10,2. Genç nüfus arasında açıkla işsizlik yüzde 27'e yaklaştı. Partili cumhurbaşkanından muhalif bir ruhla, "İşsizlik oranlarımız ciddi düşüş yakalayamadık," itirafı geldi. Bakın size bir tespitte bulunayım mı? Eğer gençlere ve kadınlara hayal kurduramazsanız, iktidarların karabasanı haline gelirler. 16 Nisan 2017 referandum sonuçları bunu net şekilde siyasilerin gözünü soktu. Dünya gazetesinin yaptırdığı öncelikli sorunlar araştırmasında yüzde 49 ile ekonomi ilk sırada çıktı. İkinci sıradaPKK terörü ile mücadele vardı.

2017'nin bütçe açığını Maliye Bakanı açıkladı: "47 milyar TL beklenen açık, 61 milyar TL olacak," dedi. Kısa sorum şu: "Açığı nasıl kapatacaklar?" Ya dışarıdan para bulacaklar ya da zam üstüne zam yapaacaklar. Ekim başı gibi Motorlu Taşıtlar Vergisi yüzde 40 artırıldı. Millet sesini çıkardı da, yeni oran yüzde 25 olarak belirlendi. Ölümü gösterip sıtmaya razı etmek diye buna denir.

2018 yılı yeniden değerlendirilmesinin ise yüzde 15 olacağı konuşuluyor. Aslında bu oran enflasyonun da gelecek dönemde hangi seviyede olacağını gösteriyor. Zamlar hiç kesmeden sürerken yoksulluk da artıyor. Dört kişilik bir aile için aylık sınırı bin 523 TL. Yoksulluk sınırı 4 bin 960 lira. Ölü nüfusun yüzde 33'ü finansal sıkıntı içinde. Kredi kartı borcunu ödemeyenlerin sayısı 2,2 milyon kişiye dayandı. Toplumun tasarrufla bulunma oranı yüzde 14 civarında. En kişiden dördü orat ve tavuk masrafını karşılayamıyor bile...

Ekonomide tek olumlu veri büyüme ile alakalıydı: 2017'nin Nisan-Mayıs-Haziran döneminde ülke olarak yüzde 5,1 büyüdü. Pekiyeterek mi büyüdü? Devletin verileri "Ne yazık ki, hayır," diyor diyor bize.

Yer darlığından dolayı dış sorunlara girmiyorum bile...

Yazılanlar ve söylenenler

İktidara her ortam ve koşulda destek veren bazı isimlerin sözleri de dikkat çekici. "Ülke nereye götürülüyor?" sorusuna cevap vermenizde yardımcı olacağız. Sabah gazetesinde Şeref Oğuz ekonominin gidişatı ile ilgili diyor ki: "Üretimi unuttuk. Çeçi bala havası yaşıyor. 2007'deki kriz yaşanabilir."

AKP'li köşe yazarı Mehmet Ocaktan partinin durumunu özetliyor: "Bugüne kadar bütün seçimlerde AK Parti'ye oy vermiş insanların zihninde çok sayıda soru var!" Ocaktan, tabanın isteğinin kucaklayıcı ve özgürlükçü bir ortam olduğunu iddia ediyor.

Bir başka isim Yeni Şafak'tan Faruk Aksoy, "Kimsenin partiyi martıya düşündüğü yok. Herkes yeni dönemde rol kapma, ekranda olma, reklamını yapma peşinde," diye yazmaktaydı.

Son söz ülkenin cumhurbaşkanından gelsin. 11 Eylül günü Kazakistan'da İslam İşbirliği Teşkilatı'nın düzenlediği

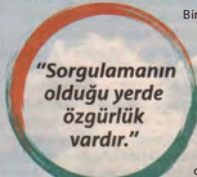
1. Bilim ve Teknoloji Zirvesi'nde konuştu. Tespit çok önemli aslında ülkenin de durumunu anlatıyor. Diyordu ki Erdoğan: Müslümanlarda okuma sorma, sorgulama düşmüştür. İşte o zaman gerileme ve çöküş de başlamıştır.

Bu söz üzerine kendimi düşündüm. Düşenler grubunda değildim. Akımlı ve vicdanımı kimsede emanet etmemiştim. Soruyordum, sorguluyordum. Çünkü felsefem her daim şu oldu: "Sorgulamanın olduğu yerde özgürlük vardır." Aynı yoldan yürümeye devam edeceğim.

Başta sorduğum soruyu hatırlatayım: "Nereye gidiyoruz, nereye götürülünüz?" Yanıtınızı seslendirdiniz mi?

Normale döndü

Geçen ay yazdığım, "Hayat tek kişilik değil," yazımda öğrendiğim sonucu paylaşayım. Dostumla konuştum. Sağlığı iyi olunca, keyfi de yerindeydi. Yükselen değerler normale dönmüştü. Size selamlarını gönderdi. "Hayat tek kişilik değil," deyip duruyor etrafına... Belli ki kafasına daha yeni dank etmiş.

Bitmez ki kendine öğreteceklerin...

Her şey iyi güzel de, çoğu zaman toz kondurmuyoruz ya kendimize, o kötü. Oysaki biz olgunlaşalı, insan sarrafı olalı, başta kendimizi sonra karşı cinsi çözü, insanları eşit görel, önyargılardan kurtulalı çok oldu değil mi? Bir süredir ölümden kaçırıyorum gibi yemek yiyordum. Zaten minicik bir kadını, sığamaz oldum kıyafetlerin içine. Bir anormallik var seziyorum ama çözemiyorum. Yedikçe yiyorum, üstüne çekirdek, çay, bir de yetmez gibi akşamları bisküvi banıyorum. Her pazartesi değil, her yarın diyetle giriyorum ama akşamüstü dört, beş gibi çıkıyorum. Tamam kadının var böyle arızalarımız ama ben resmen kendime zarar veriyorum. Derken bir gün kalbimi hatırladım, sadece yaşamak için çaptığını, üstündeki bulutun ne yağdığını ne dağıldığını, uzun zamandır gölgede geleni gideni öylesine ağırladığımı hatırladım. Bazı ilişkiler böyle sarıyorsa sence seni ama senin anlamın uzun sürüyor. Biraz merhametlisen, kendinden önce karşındakini düşünürsün, o üzülmüş diye ayrılmayıp uydurarsın, yandın, kalpten gidiyor, basene, baldıra, göbeğe geliyor gelen. Kendinden öç alır gibi yiyorsun anlayacağın. Ve bir gün kalp tekrar çarpmaya başlıyor, göz görüyor gönül seviyor, güneş bulutu ortadan ikiye yarıyor, denizine yakamaz, yaprağına çiğ düşüyor, diyorsun ki her seferinde, hayat şimdi başlıyor! Kadınlığın sarıyor dört bir yanını baktığın her yerde yüzü düzüyor. (Güftesi Aşkın Tuna'ya ait "Bana Her Şey Seni Hatırlatıyor" şarkısına göndermemi de yaparın.) Vallahi hatırlatıyor. İnanın mısın, daha pijamalarımıyıkamam bile. Öyle duruyor kirlî sepetinde, üstüne çamaşır birikmesin diye öyle titizim ki bu ara, evde hep bir yumuşatıcı kokusu. Uylarlayıyı tarafından bakmayı senden öğrendim, anladık melankoli sevmiyorsun. Bir de koltuğun sağ tarafı boş yirmi gündür, o konuya şimdi girmeyeceğim ama... Demem o ki, kendimizi de karşımızdakini de çözüle çok oldu yalanına inandırmayalım kendimizi. Hayat koca bir düğüm, biz de her gün bir ilmeğini çözmek zorundayız eşek gibi.

Aynanın karşısında, verdiğimiz kiloların gururuyla giymişim çıtı pıtı elbisemi, diyetisyene gitmek için evden çıkacağım biraz sonra. İçimde de bir öfke, ütsüz ceketime, boyasız ayakkabıma, beş dakika daha evden çıkmazsam kaçıracağım motora küfredirim var ağır dolusu. Sakin ol, 10 saniye derin nefes al ver, kendini dinle falan da yalan, o öfke içinde varsa çıkacak. Neyse çok uzatmayarak başka ayakkabı giydim, başka ceket, giydığım ceket biraz bol gelmeye başlasın, hoşuma da gitti. Kıktım evden adımımlar hızlı hızlı, arada mağaza camlarından kendime bakıyorum, ulan diyorum tam fıstık gibi oldum nereden çıktı şimdi bu ayınlık falan derken, erken vardım rıhtıma, bekliyorum, daha on dakikam var. Çiçekçi abalardan biri geldi yanıma, dedi; "Kız ben seni çok seviyorum, çok güldürüyün ya sen beni." "Sağ ol abla," dedim, çevirdim kafamı. "Ben sana nazarlık takacam melek yüzülm," dedi. Ne meleği abla öfkem büyük bu sabah da diyemiyordum. "Yok abla sağ ol istemiyorum," dedim. "Kız vallahi takacam içimden geldi çocukların başı için," dedi. Dedim "Ablam valla havamda değilim," (içimden diyorum belli ki para istiyor) zaten bozuk da yok, başkasına gidiver. "A dedi ablam, bak etrafına herkes nasıl asık yüzlü, beni de bir tek sen güldürüyorsun, hayatta her

şey paradır? İstemem para, içimde geldi diyor sana." Çok utandım, "Peki," dedim, "ablam sağ ol," yakama taktı nazarlığı, sarıldık, gitti. Çiçekçi ablayla sarıldık diye etrafımızda tuhaf tuhaf bakan insanlar konusuna da şimdi girmeyeceğim. Yani demem o ki, güya herkes eşit gözümüzde, bu önyargılarımızı ne yapacağız peki? Yıl kaç hatırlamıyorum, öğrenciyim o zaman, hem okuyorum hem çalışıyorum. Animatörlük yapıyorum, çoğu zaman da broşür dağıtıyorum falan, Allah biliyor ya hiç sevmiyorum, uzaktan nasıl şirinlikler yapıp o broşürü dağıtıyorsun diye seni gözetleyen bir şirket çalışanı da cabası. Broşürleri alan da oluyordımlar sana. Bir yandan da yarın Haldun Taner Sahnesi'nde oynayacağımız oyunu düşünüyorum. O zaman Shakespeare'in *Macbeth*'i de ben oynuyorum. Neyse, baktım karşından kızıl saçlı bir kadın geliyor, hemen aldım elime bir broşür, uzattım kadına doğru, elime vurdu. "Bıktık be sizden," dedi, "bir de cevreyi kireltiyorsunuz," nasıl ağrıma gitti anlatamam. Yahu belli ki öğrenciyiz, al çöpe atarsın, al yere at demiyorsun ki teyze, he atan da var haklısın ama o da onların hiyarlığı. Ağladım ağlayacağım, düğüm midemden boğazıma kadar dizildi, ağlasam yüzümde çoktan kurumuş dandik yüz boyaları akacak, sonra tekrar boya falan, hiç iş çıkarmadım başıma. Geçti zaten iki-üç saat sonra. Ertesi gün oldu biz "Genç Günler"de oyunu oynadık, seyirciler ayakta alkışladı, daha öğrencisin, heveslisin, sahnedesin, ne büyük gurur, ne şükredilesi duygu...

Kulise geçtik sonra, seyircilerden tebriğe gelenler oldu, onun için övgü üstüne övgü, derken içeri o kızıl saçlı kadın girdi, "Bayıldım sana," dedi bana, "Ne kadar zor bir şey üstlenmişsiniz, ne kadar profesyonel oynadın, hem de daha birinci sınıfmışsın aferin sana." "Ne diyeceğimi bilemedim, teşekkür ederim, dedim, ama yüzümden ifade sıfır, bir şey söylesem de içimde kalacak. Kadın herkeşe bir şeyler söyledi sonra tam kulisten çıkacakken, "Bakar mısınız?" dedim,

"Ben dün eline vurduğunuz palyaçoyum. Dün tiyatronun önünde bugün de kuliste karşılaşmak varmış, birine tepki verirken, onun da bir gururu, yüreği olduğunu unutmayın. Zorunda olmasan inanın yapılacak iş değil, sizin gibi kaç kişiyle uğraşıyorum..." Hiçbir şey söylemedim kadın, çıktı gitti.

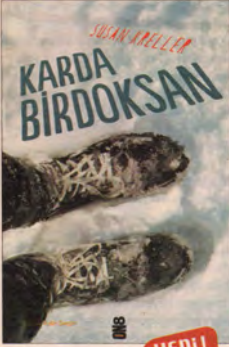
Çok yoruyorum birbirimizi, unuttuysanız sevmeyi, sarılmayı, empatiyi. Tutturmuşuz bir "Bizden olmayan bizim değildir." Pardon, siz kimsiniz, biz kimiz? Geldiğimiz yer belli gideceğimiz yer belli. Sabah evden çıktığında, belini büküp sokağını süpüren çöçpü amcaya "Günaydın" diyerek başla bakalım güne, sen de mutlu olacaksın besbeli. Uyardığın saate küfretmeyip, uyardığın güne şükrettiğinde daha da insan olacaksın. Ve vazgeçmediğin kadar da insan kalacaksın, aşktan, işten, insandan, tertten. Dert arada yiydir, yoksa ne anlamı kalır yazılan onca şarkının? Her şey dozunda ama her şey sabırla, yeter ki iste, aşkı da, işi de, insan olmayı, insan kalmayı. Ne demiş Mevlana, "Kapı açılır sen yeter ki vurmayı bil, ne zaman bilmem, yeter ki o kapıda durmayı bil."

Pişman olmayacağınız kapılarda beklemeniz umuduydu, geçiyorken uğradıklarımıza selamla...

Çok yoruyorsun birbirimizi, unuttuysanız sevmeyi, sarılmayı, empatiyi. Tutturmuşuz bir "Bizden olmayan bizim değildir." Pardon, siz kimsiniz, biz kimiz?

Aşk, dondurucu bir soğuktur bazen...

Alman edebiyatının ödüllü romanı ON8'de!

İlk arkadaş, ilk aşk, tatlı bir akıntı gibi. İlk kalp sızısı, soğuk, çok soğuk! Giderek uzayan, uzadıkça yalnızlaştıran bir sızı. Kendini bulmaya, dünyadaki yerini anlamaya çalışan bir gencin, umuda, yaşama ve sevgiye tutunmasının hikâyesi.

Alman yazar Susan Kreller, ödüllü romanıyla ilk kez Türkçe'de! Bir arkadaşlığın ilk aşka dönüşmesini ve ilk kalp kırıklığını yalın üslubuyla anlatan yazar, yaştlarından "farklı" bir gencin hissettikleri eşliğinde, "normal" kavramını tartışmaya açıyor. Dokunaklı dili, çarpıcı üslubuyla dikkati çeken roman, sarsıcı bir iç yolculuğa davet ediyor.

Alman Gençlik Edebiyatı 2015 En İyi Roman Ödülü

KARDA BİRDOKSAN

Susan Kreller

Türkçesi: Aylin Gergin

Türkiye ve dünya edebiyatından özgün bir koleksiyon...

GİZLİ SEVENLER CEMİYETİ
Ahmet Baka

SAKLI BAHAR Cigdem Sezer

GECE MAVİSİ EMBİSE
Karen Foxlee

FOUCAULT'YU SAVIKLAMAK
Patricia Duncker

AY DOLANIŞI
Neallian Önderoğlu

"Ben de varım!" diyenlerin edebiyatı...

BENİ BEKLERKEN Zibet Oral

GEZGİN Sevgi Saygı

UZAKTA Mine Soygal

OYSA AŞK
Jordi Sierra Fajra

Gezi Günlüğü-2

Gün 3: Bir bira

Bugün bir tane bira içtim...

Dün öğleden sonra Nottingham'a indiğimden beri içim içime sığmıyor. Otele giriş yapar yapmaz soluğu City Ground'da aldım. Hemen Forest Shop'a girip, efsane Brian Clough'ın adını taşıyan tribünden yerimi aldım. Tabii formamı da. Çok bir şey alamadım zira dükkandaki malların çoğu "apaçtı styla"ydı. 1979-80 yıllarında duyduğum bu kutübün adını. Bu senelerde Avrupa Şampiyonu oldular çünkü. O zamandan beri, ne zaman adını duysam, sanki çocukluğumun geçtiği mahallenin takımıni duymuş gibi heyecanlanıyorum. 2002 yılından beri, on beş yıldır Championship Manager oyununda bu takımla oynuyorum.

Biletimi aldıktan sonra, Robin Hood'un şehrinde dolaniyim dedim. Belki Sherwood Ormanları falan yaparım hevesiyle çıktığım sokakta, dört bir yanda Robin Hood Card reklamlarını görünce acayip sıkıldım. Zenginden alıp fakireveren kahramanımız, akbil gibi, İstanbul Kart gibi bir şeyin adı olmuş, Nottingham Şerifi'ni dize getirdikten sonra. Antalya Restaurant diye bir yazı gördüm, karnım da zil çalıyordu (evet, bu aralar hayvan gibi yiyorum), menüye baktım, Antalya içiği yazıyor, daldım içeri. Abilerin muhabbeti, demledikleri çay ve incik şahaneydi. Beni tanımadılar. "Kitapçıyım Bodrum'da," dedim (yalan değil), "Bodrum çok pahalı," dediler, "Eyvallah," dedim. Otele döndüm, klasik, yemek sonrası uyku bastırdı, uyudum. Heyecandan sabahı zor ettim. Sabah altı

gibi uyumuşum, öğlen 1'de uyandım. Abilerle sucuklu yumurtalı kahvaltısı sözü vermişim, maç 3'te, olmadı tabii, yollandım stada...

Maç gerçekten şahaneydi. Yerim kombine koltukların arasında olduğu için, her maçta beraber olan bir grubun içinde seyrettim. Sadece maçla ilgili muhabbet ettik. Nereli olduğumu filan sormadılar. Çünkü onlar kadar, belki daha fazla heyecanla seyrettiğim için maçı, onlardan biri olmuştum bile. Solumda oturan 70 yaş civarı amca, birinci golden sonra bana sarıldı ve devre arasında, elinde getirdiği birayı bana uzatıp "Cheers" dedi. "İçmiyorum, -rehab-deyim," gibi laflar sadece bir saniye döndü kafamda, teşekkür edip birayı diktim kafaya. Hiç özlememişim...

Middlesbrough'yu 2-1 yendik. Maç sonrası taraftarlarla beraber yarım saat kadar yürüdüm, küçük Nottingham Meydanı'nda eğlenmelerini seyrettim. Futbol güzel şey. Sabah 7'de Londra'ya trenim var. Yine becerilebilsem, Wembley'de Tottenham-Chelsea maçını seyredeceğim. Ertesi gün yeğenim gelecek, bir hafta Londra'dayım...

Gün 4: Londra

Dün, sabahın körü treniyle Londra'ya geldim. Hızlıca yerleştim otele. Güzel otel, Hyde Park'ın hemen yanında, Londra'nın sakin bir köşesinde.

Saat 4'te Tottenham-Chelsea maçı var. Taksici bilet bulmamın çok zor olduğunu söyledi. "Karaborsa uçmuyor," dedi. Otel resepsiyonundaki Yunan çocuk beni taniyormuş, bu durumdan aldığım cesaretle ona sordum, Ferencvaros'lu Thomas'la tanıştırdı beni. O da otelde çalışıyor. Abi iki telefon etti buldu bilet. Pahalı epey, yalnız bu saatte Wembley'deki derbi maçı için uygun geldi bana. Yarı gizli hareketlerle bilete sahip oldum, 1 saat kala stadı vardım.

Koltuğum tam orta saha çizgisinde, ancak tribünün en üst sırasında. Yani neredeyse gökyüzünden seyrediyorum. Bir tek David Luiz anlaşıyor (rahmetli Savaş Abi'nin adamı), o da saçları yüzünden. "Ulan, futbolun Mekke'si burası, takil işte," diye düşünüp, halime razı oldum. Chelsea sakın, Tottenham heyecanlı. Müthiş bir alan savunması yapıyor Conte'nin öğrencileri. Neredeyse bir modern dans gösterisi seyrediyoruz. Savunmanın sanatı olur mu? Aha, oluyor işte. Kontralarla rahatsız ediyorlar Tottenham'ı ve duran toptan buluyorlar golü. Sonrası sıkıcı. Maç 2-1 bitmiş, 65'te çıktım dışarı. 50 küsur bin kişinin trafiğine kalmak istemedim.

Arkadaşlarla buluşuldu akşam. Blues Kitchen'te bir yere gidildi. Canlı müzik kıyak, neden kafamız kıyak olmasın? Bundan iki ay önce, ancak kulağıma damlatacağım bir miktarda alkolle sarhoş oldum (evet içtim, pişman değilim). Akşama kadar uyudum. Sonra çıkıp biraz gezindim, yemek yedim, planlar yaptım yarından sonrasıyla ilgili. Yarın yeğenim geliyor, biraz onunla dolanacağım. Belim ağrımamın diye korse aldım eczaneden, 25 yaş genç birinin yanında yürürken sızmanmak için.

Farklı şehirler, olaylar ve fotoğraflar
arasında maceraya hazır mısınız?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

© CatiYayinlari.com • twitter.com/canyayinlari • facebook.com/canyayinevi

♥ can
roman

EMRE KONGAR

Beyazıt Meydanı'nda maytap koşturmak özlemi

Zalimler meydanları sevmez...

Çünkü bir kentin meydanları, halkın nefes aldığı, serbestçe yaşadığı, kendini özgürce ifade ettiği mekânlardır:

Havuzlar, fiskiyeler, çiçekler, heykeller, lokantalar, kaldırım kafeleri, doğa ile insanların iç içe, uyum içinde yaşadıkları güzelliği simgeler.

Çağdaş kentler meydanları ile anılır:

İstanbul denince de eskiden akla Beyazıt ve Taksim meydanları gelirdi.

(Eminönü ve Karaköy kusura bakmasınlar, onları da bir başka yazıda köprü bağlamında anmak niyetindeyim.)

...

Bavul okurları artık öğrenmişlerdir, ben Beyazıt Meydanı'na komşu bir evde, Çarşıkapı'da doğdum, büyüdüm.

23 Nisan, 19 Mayıs, 29 Ekim gibi milli bayramlarda, gece Beyazıt Meydanı'na giderdik.

Ortakda havuzun fiskiyelerden fışkıran sular, bu suları aydınlatan ışıkların görsel şöleni, bana evrenin sonsuz devinimini anımsatan

büyük bir dans gibi gelirdi.

(Ey okur, bu son cümledeki "evrenin sonsuz devinimini anımsatan büyük dans" ifadesi sana o yaşlardaki bir çocuk için fazla süslü ve bugünkü bilincimden kurgulanarak oraya montajlanmış bir yama gibi gelsin. O sıralarda Refik Erduran'ın kurduğu Çağlayan Yayınevi'nin 1 liralık kitaplar arasında yayınladığı ciltlik hayal bilim (yaygın kullanılışıyla bilim kurgu) kitaplarını okuyup, ağabeyimle tartışarak, bir atomun yapısıyla, güneş sisteminin yapısının aynı olduğunu keşfetmiş ve mikro kozmos - makro kozmos spekülasyonlarına başlamıştım.)

Aslında evimiz ana caddede üzerinde olduğum ve ben de üçüncü sınıftan başlayarak yatılı okula gittiğim için mahallede fazla arkadaşım yoktu ve sokakta çok oynamazdım. Sadece evin yanındaki Sinekli Medrese Sokağı'nda birlikte topaç çevirdiğimiz Tacettin'i anımsıyorum. Kimin topacı daha uzun süre dönecek diye iddialaşırđık. (Yıllar sonra Christopher Nolan'ın yazdığı ve yönettiği, Leonardo DiCaprio, Joseph Gordon-Levitt ve Ellen Page'ın oynadığı Inception (Başlangıç) adlı

filmi izlerken sonsuza kadar dönen bir topaç simgesiyle yeniden çocukluğuma geri gitmiş ve bu nedenle de filmi çok sevmişim.)

Çarşıkapı'daki sokak deneyimim daha çok aileyle birlikte gittiğim Beyazıt Meydanı'yla ve o meydandaki havuzun etrafında, elimde maytap, naralar atarak yaptığım koşullarla sınırlıydı.

Bu anlamda Beyazıt Meydanı ve o meydandaki havuz, benim için, hem bayram sevincinin hem de sokakta bağırarak koşturmanın, yani özgürlüğün simgesi idi.

...

Beyazıt Meydanı elbette sadece bir meydan değildi.

Hemen yanı başındaki Küllük Kahvesi, babamın da içinde bulunduğu, dönemin entelektüellerinin toplandığı, brîk, prafa oynadığı, sohbet ettiği bir mekândı.

Beyazıt Meydanı babam için Küllük demekti ama benim için sadece bayramlarda etrafında maytap yakıp koşulan sevinç ve özgürlük simgesi olan bir havuza sahip olmaktan daha derin ve gizemli bir anlamı daha vardı:

Zalimler meydanları sevmezler... Çünkü bir kentin meydanları, halkın nefes aldığı, serbestçe yaşadığı, kendini özgürce ifade ettiği mekânlardır.

Eski kitapçıların bulunduğu sahalara buradan girilir, sahalardan da Kapalı Çarşı'nın o zamanlar bana gizli bir labirent gibi gelen koridorlarına geçildi.

Bu koridorların bağlı olduğu çarşının ana caddesinin bir kapısının da bizim Pekit Ev'i'nin tam karşısına çıkan bir sokağa açıldığını söylesem, benim çocuk dünyam ile Beyazıt Meydanı arasındaki gizemli bütünsel ilişki daha iyi anlaşılabilir sanırım.

Sahaların Tozlu raflarında Amerikan Kütüphanesi tarafından kapak sayfalarının üstleri yırtılarak iskartaya çıkarılmış ve atılmış Captain Marvel çizgi romanlarını toplardım. Bunlar sayesinde üçüncü sınıfta başlayan İngilizce derslerinde arkadaşlarımın çok önüne geçmiştim.

Kapalı Çarşı'nın girift koridorlarında ise annemle birlikte el ele dolaşmanın keyfine doyamazdım.

Unutmadan ekleyeyim; buradaki yazılarında sözünü ettiğim Sarıko'nun da olduğu ünlü Mahmutpaşa yokuşuna da Kapalı Çarşı'nın kapılarının birinden çıkılırdı.

Ben Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin sınavını kazanıp Ankara'ya gittiğimde, Beyazıt Meydanı da, Menderes'i iktidara getiren ama kendisinin büyük bir basiretsizlikle yozlaştırdı çöpe attığı çok partili demokrasi deneyimine sahip çıkan İstanbul Üniversitesi hoca ve öğrencilerinin eylem mekânı olmuştu.

Daha sonra muhafazakâr siyasetin dışavurum alanlarından biri haline dönuştü.

Bu arada 1961 Anayasasının getirdiği özgürlük ortamında Taksim Meydanı emekçilerin gösteri alanı haline dönüşmüş ve en sonunda da ünlü Gezi Parkı Direnişi ile tarihe geçmişti.

Halkından korkan zalim politikacılar meydanlarımızı ellerimizden aldılar:

Şimdi artık Beyazıt Meydanı'na meydan demeye bin şahit ister...

Taksim Meydanı, Beyoğlu'nu da tahrip eden bir vandalizm tarafından hâlâ yıkım aşamasında...

Ben ise fiskiyelerinden ışıklı sular fışkıran, etrafında çocukların çığlıklar atarak ellerindeki maytaplarla koşuşturduğu havuzları olan, entelektüellerin sohbet ettiği kafeler, çiçekler ve heykellerle süslenmiş, demokrasi ve özgürlük naralarıyla çınlayan meydanları özleyorum!

Gerçeğin izinde

Yakın zamanda internette dolaşırken garip bir haber gördüm. Bu habere göre çok büyük reklam ajanslarından biri, dünya çapında 20 binden fazla çalışanını sahaya indirmiş. Sabah sokağa çıkan ekip, akşama kadar insanlara çeşitli sorular sorarak içgörüler yakalamaya ve sokağın gerçeğini anlamaya çalışıyormuş.

İlk bakışta garip görünen bu etkinlik aslında görüldüğünden fazlasını ifade ediyor. Öncelikle gerçeğin sokakta olduğunu kabul edilmesi ve bu gerçekliğin tepeden inme fikirlerle, havali not defterlerine yazılan varsayımsal içgörülerle yakalanamayacağını kabul edilmiş olması güçlü bir hareket. Bu hareketin çıktılar ne olur, işler nasıl dönuşür bilinmez ama sokakla ilgili küçük bir kafa karışıklığını gidermenin faydalı olduğunu düşünüyorum.

Sokak elbette öğreticidir, eğitir, yönlendirir ancak sokak bir saha değil, süreçtir. Bu süreci yaşadıkten ve ilerlettikten sonra da sokağın aslında bir fikir olduğunu fark edersiniz. Bu fikri edindiğinizde ise artık bir bakış açısına dönuşür ve hayatta attığınız her anda bu bakış açısını bir kenarda tutmaya başlarsınız. Sokak, görmeyen, duymayan ve bilmenin en gerçekçi biçimidir.

Öncelikle gördüğünüz gerçektir. Sokakta insanların davranışlarına, yüz ifadelerine ve bunun da ötesinde sokağın kendisine bakmanız gerekir. Bunlardan birini eksik tutarsanız, hikâyeyi anlayamazsınız. Evin doku, balkondaki sakı, perde,

kaldırımdaki leke derken aslında sokağın dokusuyla insanı bütündür. Çatışma da, uyum da işte tam orada saklıdır.

Duymak için dinlemek gerekir. Hayatın her yerinde bu böyle elbette ancak sokakta basmakaşık laflara pek rastlamayacağınız için bir yeri kaçırsanız tamamlamak kolay olmaz. Kelimeler bizim aklımızda nasıl kodlanırsa kodlansın, kelimeler sokağa aittir. Sokağın akışının tersine giderseniz, cümleli kurakken sokağın diliyle yarışmaya kalkarsanız, sokağa cümle dayatırsanız başaramazsınız. Sokak ancak kendi gücüyle dönuşür.

Bildiğiniz şeyleri bir kenarda bırakın ve süreklî, yeni öğrenmeye başlamış öğrenci gibi izleyin sokağı. Unutmayın, yatayda ve dikeyde hiçbir hiyerarsiyeye dahil değilsiniz. Sokakta yaşayan bir çocuktan ya da bir evsizden daha üstün tek bir tarafınız yok. Koşullarınız ve sinandığınız şeyler farklı. Sokakta herkesten, her andan ve her olaydan öğrenecek binlerce şey var.

Sokağa dair ufak bir şey daha var. Sokağa çıkarken, kendinize dönerken, yani gerçeğe ulaşmak için uğraşırken ilk yapacağınız şey önyargılarınızı bir kenara koymak olsun. O önyargıların bir şımarıklıktan ibaret olduğunu ve şımarık insanların sonunu hazırlayan şeyin de kendi kibirlerinden bir dünya yaratıp o yalana inanmaları olduğunu unutmayın.

Kendinize ve çevrenize iyi bakın.

ÖNDER ABAY

NECATİ TOSUNER

Fırtınalar...

Sanki uçsuz bucaksız, gözle görünmez gençlikte yaygınlık kazanan ürperti dolu bir tedirginlik: Sessizden sessize artan unutmalar, titrekliği çoğalan sinir uçları. Göz göre göre ayağın kaymakta, göz göre göre!

Bunları düşünürken hiç kıpırtısız bir dinginlik yansıtıyorsun. Yaşanılmış yılların öyle üzerinde güzel duran bir bayramlık giysi gibi -örtülü bir çocuksuluk da biçimleyerek- sana yakışan bir olgunluk verdiği, kalan günleri sayma telaşıyla yüzünden şöylesine gelip geçen o sözde kaynağı belirsiz tedirginlik.

Artık benden geçti her şey...

Böyle kendi içime olan anlayışlı bakışlarımda, anlayışlı bir yumuşama oluyor. Kendine acımının sınırlarına varmış ve kendine acımının sınırlarından dönmeyi başarmış pek anlayış dolu bir yumuşama kendini belirgin kılıyor sonra.

Ve bir kurnazlık çabasına girilmeyi akıl ederek, işin benden geçti yanından ustaca kıvrılıp, her şey bağlamına yüklenmeyi seçiyor hemen.

Kurnaz!

Her şey demekle abartıyorsun ama...

Sanki yoluma bir halı atıyor önüm sıra, taa bilinmeze uzanan... Ve öyle bilinmeze bile ulaşan bir halıyla kandırıyor da işte beni. Neymiş ona kalırsa, ben hep abartırım ya, falan...

Sonra da bak kurnaz!

Ama her şey olur mu yani, diye durup düşünüyormuş gibi ederek.

Üstelik buna sevinmiş gibi yaparak. Öyle çok da sevinmiş görünmekten sakınmayı seçerek hemen.

Böyle.

Rahat bırakmaz ki, ille de beni avutacak!

Yavaşça kalkıyorsun oturduğun yerden, varıyorsun telefonu doysun diye bıraktığın mutfağa. Bakıyorsun gitmemiş açlığı telefonun, -doymakta.

Peki, dursun biraz daha...

Geçen geçmiş günler, o görünmez boş zamanların nasıl da -yine- boş çıktığının kesin ve yanıltmaz kanıtı. Yaşadıkça hiç ders alınamayan. Sımsıkı avuçta tuttuğuna inanılan ve sonra

birden, yok olan.

Kaşlarını yıktı geçti bir ömür, -olan.

Karlı dağda ateş vardı, -çocuktun.

Durmaz, şimdi gülersin sen...

Bir otobüsle kitap getirilip dağıtılıyordu yatan hastalara. Ucundan ucundan anlamaya başlamıştın, nedir karlı dağdaki ateşl...

Bir umut olabilirdi bir kıızı sevdiğine inanmak. Sırtüstü yataken öyle, tavandaki izleri birbirine ekleye ekleye buna inanmak umutla.

Bunu beklemek yaşamaktan, bunu...

Sanki uçsuz bucaksız, gözle görünmez gençlikte yaygınlık kazanan ürperti dolu bir tedirginlik: Sessizden sessize artan unutmalar, titrekliği çoğalan sinir uçları. Göz göre göre ayağın kaymakta, göz göre göre!

Bunları düşünürken hiç kıpırtısız bir dinginlik yansıtıyorsun.

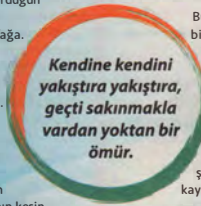
Yaşanılmış yılların öyle üzerinde güzel duran bir bayramlık giysi gibi -örtülü bir çocuksuluk da biçimleyerek- sana yakışan bir olgunluk verdiği, kalan günleri sayma telaşıyla yüzünden şöylesine gelip geçen o sözde kaynağı belirsiz tedirginlik.

Kendine yakıştırıyorkıyorkı kendini, o arandığı yakışanı bulmak için geçti bir ömür. Asla usanmadan. Yılmadan. Kendine yakışanı yakıştırı yakıştırı, geçti çoktan hiçten bir ömür. Kendine kendini yakıştırı yakıştırı, geçti sakınmakla vardan yoktan bir ömür.

Sana kalan geçmişti artık. Geçmişten kalmış bir ömürdür sana kalan. Bilmez misin?... Yakıştırırsan da.. yakıştırmasan da.

Evet, hiç kıpırtısız bir dinginlik yansıtıyorsun bunları düşünürken. Ona da evet diyorsun. Oysa, beyninde fırtınalar.

Fırtınalar...

NEVZAT CAN UNSALL

Bize gelsene house party yaparız?

PINAR ERGÜN

Amerikan gençlik filmlerinin etkisinde çok kaldığımdan midir, yoksa eş-dost, muhabbet, müzik ortamını sevdiğimden midir bilinmez *house party* kavramı beni hep heyecanlandırmıştır. Ellerde içki, fonda çalan cool müzik, evin salonunda, koridorunda toplaşan arkadaşlar ve ellerinde poşetlerle partiye sonradan gelen vefalı arkadaşlar...

İlkokulu, liseyi taşrada okuyunca bu tür ortamların şehirde, üniversitede olacağına inanıyordun içten içe. "Bu yaz biskitlerle alıp sahil turu yapıyoruz abi" hayaliyle başlayan üniversite yıllarına öğrenci kulüplerince düzenlenen bir günlük Abant gezisiyle son buluyor zaten. Bir yandan derstler, yaz okulu, parasızlık, ALES-YDS-KPSS kursu üçlüsü; öte yandan iş bulabilecek akrabaları/tanıdıkları araştırma dönemleri falanderken ev partisi bir beyaz yaka tutkusu olarak sonraki yıllara öteleniyor. Nasıl olsa öğrenciyken cepte para yoktu. Filmlerdeki tadıvermezdi. Hele bir işe girelim...

Mezun olup iş aradığımız yıllarda ise *house party* kavramı "ilk maaşımı alayım, eşidostu eve yaşatacam" şeklinde Türkçeleşiyor. İlk maaşla değil ama taksit ve borçlar hafifleyince, üç dört arkadaşla iş çıkışı evde oturmaları başlıyor. Bazen yakın arkadaşlar, onların arkadaşları derken biraz daha kalabalıklaşıyor ev. Bu "eş dost yaşatma" etkinliği *house party* konseptine en çok yaklaştığımız kalandan biri oluyor. Zaten gençlik filmlerdeki heyecanı da kalmadı bu işlerin, dışarıda oturmayı da kafa kaldırmıyor artık. Evin dışı uzunca bir zamandır soğuk, gergin ve gürlütlü geliyor.

Sürekli derinleşen yabancılığa ve yalnızlaşma hissinin yanı sıra ortak yaşam alanlarının imha edilmesi "gelin bizim evde toplaşalım, hem rahat ederiz hem daha ucuz olur" davet metnini yaygınlaştırmaya başlıyor. Bu durum aynı zamanda *House Party*leri, samimi ev buluşmalarına dönüştürerek onun burjuva etkinliği kimliğini de eritiyor.

Eğlence-dinlence mekanlarının doğrudan iktidar/sermaye tahakkümü altına girmesi, bu mekanları para gücüne dayalı toplumsal hiyerarşinin gövde gösterisi yaptığı vitrinler haline getiriyor. Buralardan kaçtıkça eğlence alanlarımızı evlerimize taşıyoruz yavaştan. Gençlik hayallerindeki party *timed*an biraz taviz versek de, en güzel evde toplaşmak artık. Hem rahat ediyoruz, hem ucuza geliyor.

Birisinin hayatı ask hikayeleri ile dolu,
Birisinin ise aşkın yanında hayatı hikaye oldu.

Herkes laykını bulur.

İCLAL AYDIN

"İnsanı sokak değil hatıralar çeker..."

Havada yoğun bir zeytin kokusu var. Serin bir akşam. Sonbahar GİRNE'ye çöktan gelmiş, yerleşmiş. Omzumdaki şala sarınıyorum. Uzun tahta bir masada oturuyoruz. Kıbrıs'ın yerel yemeklerini ikram etmek istiyor ev sahiplerimiz. Garsonların giyimini, duvarlara asılı eski fotoğraflar, kulağımıza dolan müzik, hepsi her şey adanır gerçek halini anlatmaya gayret ediyor sanki... Kırık bir Türkçeyle bize servis veren garsonlar kendi aralarında Urduca konuşuyorlar. Birkaç yıl önce Roma'daki bir pizzacıda yanlış alınan sipariş yüzünden kavga eden Sırp garsonları ve İspanya'daki Polonyalı şef garsonun Lehçe küfürlerini anımsayıp gülüyorum kendi kendime. Hey dünyanın karman çorman çamaşır dolabı...

Genç bir avukat olan Aysel, kocaman gözleriyle, uzun güzel saçları omzuna dökülmüş, özenle çizilmiş bir resim gibi oturuyor karşımda ve tane tane dökülüyor kelimeler ağzından:

"Üniversitenin ilk günüydü. Kendinizi tanıtmak dedi İngiliz hoca. Önce Rum arkadaş kalktı. Kıbrıslıydım dedi, kendini anlattı. Sonra ben kalktım. O Güney'den demedi diye ben de Kuzey'den deme gereği duymadım. Kıbrıslıyım dedim. Arkadan itiraz etti. 'Hayır, sen nereden olduğunu söyle, sen Kıbrıslı değilsin, sen işgalcisin' dedi. Buz gibi oldum o an. Londra'nın soğuğu inanır kalbimdeydi o an. 'Ben işgalci değilim. Ben Kıbrıs'ta doğdum. Annem de, annemin annesi de onun annesi de Kıbrıs'ta doğdu. Sen de ben de dünyada bile değildik yaşanan o olaylar sırasında.

Adı üzerinde o bir savaştı. Neden bana şimdi işgalci diyorsun?" dedim.

Ağlamadım ama. Hoca bizi sınıftan attı. Meselenizi dışarıda

halledin dedi. İngiltere'de bir Hukuk Fakültesi'nde dersten kovulan iki Kıbrıslı sonra çok iyi arkadaş olduk biliyor musunuz? Hatta oradaki en iyi arkadaşım oldu. Bazen askerliğini anlatırdı. Bize karşı çocukluktan itibaren nasıl bir nefretle doldurdıklarını ve askerlik yaparken ayazda onları soyup bize küfür ettirecek nasıl koştuorduklarını anlatırdı."

Meselenizi kendi aranızda halledin... Nasıl da İngiliz. Karıştır, buruştur, çözüm yollarının yazıcısı ol: Aranızda halledin! Ah dünyanın büyük sinsî zalimi...

Aysel'in dinlerken Barış'ın kitabında altını çizdiği, başımı kaldırıp etrafıma boş boş bakmama neden olan satırlar geliyor aklıma o sıra. Aysel'in o güzel gözlerinde gördüğüm bahçeleri talan eden o zalim ellerin marifetini dünyanın pek çok yerinde ne çok insandan dindim aslında...

Nicedir içimde bir kitabı bir kimlik gibi yanımda taşımak isteği duymamıştım. Sohbetin o yeri geldiğinde 'bir dakika' diyerek çantadan çıkıp o satırı okuyabilme arzusu yaratan ne kadar da az kitap vardır değil mi? Barış'ın kitabı o anda yanımda olsaydı keşke.

Keşke Aysel'e ve masadakilere: "Küçük zalimler, büyük zalimlerin onlara verdiği yetkiye dayanarak..." diye başlayabilseydim okumaya. "Zalimlerin de ruhana vicdan katmanın bir formülü yok mudur?" diye sorabilseydim onlara da...

Aysel anlatmaya devam ediyor:

"Sonra o arkadaşımın kız kardeşinin nikah şahidi olmamı istediler ama kilise izin vermedi. Bizde de aynı adetler vardır. Nazar değmesin mesela diye zeytin dalı yakarız. O gün de zeytin dalı yaktık. Nasıl güzel bir düğün gecesiydi bilseniz. E, aynı Kıbrıs türkülerini, aynı oyun havalarını... Babası hiçbir arkadaşının evine brakmazdı ama bizim eve gelmesine izin verirdi. Bir tek bana güvenirdi." Bir Rum babanın biricik kızını emanet edecek kadar güvendiği bir Müslüman aileye Hristiyan bir kilise güvenmiyordu işte... Bizde olsa değişecek miydi bir şey? Şehadet getirmemiş şahitliği kabul edilmez ki... Suskunluğumuzun sıkılmadan olmadığını biliyor Aysel. O yüzden anlatıyor. Gözlerini gözlerimden ayırmadan, anlaşılmanın mutluluğu içinde, anlattıklarının kalbimde estirdiği rüzgâra yüzünü verip devam ediyor. Sınırlar açıldıktan sonra oturdukları evin eski sahiplerinin geldiği o güne geçiyor... Suskunluk bazen aslında ne tuhaf bir dermansızlık. Barış'ın kitabı işte yine çıkıp geliyor masanın orta yerine...

"Eziyetle tecrübe edilmiş hayatlarımız" dan eziyetle tecrübe edilmiş hayatlara karşı bir el kol tutmayı gibi bazen bu suskunluk...

Diyor ki Barış kitabında: "Bir filmin afindede filmi izlemenden önce gördüğünle, sonrasında gördüğün arasında fark var. Bir kitabın kapağında, kitap bittikten sonra gördüğün arasındaki uzaklar... İşte buna yaşamın sıkı diyorlar. Hürütüğüne aranı yaşamın sıkıdır açar. Önceki senle şimdi ki sen arasında tecrübe ettiklerinin tutsaklığı var." Bu el kol tutmazlığı, bu suskunluk, bu kardeş kavgasının her toprak parçası üzerinde farklı dille söylenen hep aynı acı türküsü...

"Henüz bitmemiş hikayelere son yazmak meşakkatli iş," diyor Barış... Aysel... Güzel sesli, güzel gözlü, güzel gözlü Aysel... Teyzesi Nermin Hızın bir avuç Kıbrıs yasemini hediye ediyor bana... Yemeğin

**Suskunluk
bazen aslında
ne tuhaf bir
dermansızlık.**

sonuna geliyoruz. Yavaş yavaş ayaklanıyoruz.

Şöyle bir dönüp kaktığımız masaya bakıyorum. Kim bilir kaç dert dökümü, savaş raporu, gelecek düşü sonrası böyle yorgunluğa baktı gidenlerin ardından bu hüznünlü masalar, bu kederli masalar, bu ağlayan lokmalar...

Otelime bırakıyorlar beni. Herkes gidiyor sonra. El ayak çekiliyor.

Gece... Ay tepede. Deniz uçsuz bucaksız. Karanlık, sonbahar iyiden iyiyi yayılmış Kıbrıs'a. Balkonda oturuyorum bir süre üşüyecek.

Yolda Aysel'in teyzesi Nermin Hanım dertleniyordu: "Dokuz katlı binalar yapıyorlar buralara, adaya. Güzelim iki katlı evlerimizi yıkıyorlar. Stiller, stiller her yana. Bütün limon bahçeleri, zeytinlikler, çam ormanları üzerinde yükselen taşlar mıdır düşmanlar? Kimdir bu zalimler? Binalar mı?"

"Vatanseverlik a sil bir duyguya ama sorgulamadan vatanseverlik olmuyor," diyor Barış...

Barış mı diyor yahu bütün bunları? Kitabı o yazdı diye o mu soruyor bütün soruları, hesabı o mu alıyor şimdi? Naciye Teyzenin oğluydu bunu söyleyen. Giritli Naciye Teyze. Mustafaydı oğlunun adı. Evet o söylüyordu... Ama bir yerde Barış... Evet evet, Barış diyorodu ki:

"İnsanı sokak değil, hatıralar çeker. O yüzden en çok hatıralarını satandan, geçmişini yaşamamış gibi yapandan korkmalı. Koştuğu kaldırıma asfalt döken, gittiği muhalebeciyi markete çeviren, el ele tutuştuğu sinemayı garaja çeviren.. Vatana en büyük hainliği eden, kendi anısına bile ihanet eden..."

Tam o sırada, zihnimden okuyup bitirdiğim kitabın sayfalarını karanlık denize bakarak yeniden çevirirken eşimden bir telefon mesajı geliyor: "Uçağın kaçta yanı sabah?" diye soruyor.

"Barış İnce bu yılın en iyi kitabını yazmış" diyerek yanıtlıyorum onu. "O kadar diyorsun!!" cümlesi ekranda belirdiğinde gülümsüyorum. "O kadar!" diye noktayı koyuyorum. Eşyar saatini yazdıktan sonra içeri giriyorum. Eşyarlarını toparlarken eşimden bir mesaj daha geliyor:

"Bir damla suyun karmaşası değildir hayatımız. Bunca yalan karşısında susup oturanların süzme rezil temasıdır yaşadığımız. Bu cümlemin altını çizmişsin. Haklısın. Çizilirmiş."

Bilmediğiniz bir şey olduğunu düşünmüyorum. Yazmayı düşündüğüm, yazacağım her şeyden en azından haberdarsınız. Hatırlatabilirim bildiklerinizi ancak ya da değebilirim unutmak istediklerinizi, belki de yalnızca "tıpkı ben" dedirtir yazdıklarım size. Pekli, aldım kağıdı kalemi yazdım yine de, ne geçecek elimde? Rahatlama hissi? Beğenilme endişesi? Nefret? Ne geçecek elimde, ne?

Konuşulacaklar konuşuldu, yazılacak her şey yazıldı, söylenecek marşlar söylendi, yakılacak ağıtlar yakıldı, kavuşamayınlar aşk oldu, dogma olan dinin mantık nikahını müftüler kydı, savaşlar kazanıldı, barış hep çaya uğradı gitti.

Ben şimdi ne anlatayım size? Aşık olup ne çok acı çektiğimi mi anlatayım? Kadın olarak yaşamamın zorluklarından mı söz edeyim adamların dünyasında? Ne anlatayım size bilmediğinizi? Çocukların taciz edilmesine ne denli üzüldüğümden söz edip akabinde gözümde yaş gelene kadar gülebilmek için zavallı bir halde komik şaka arayışların kötü şakalarla nasıl sonlandığını mı anlatayım size? Ölümün ne kadar korktuğumdan mı bahsedeyim? Paralel evrenlere inanmayı ne çok istediğimden mi? Size ben ne anlatayım bilmediğinizi?

Mesela bırakmak istediğim alışkanlıklarımın hepsini bırakamayacağım emin olup en azından sayılarını azaltmak konusunda hemfikir olmuşken..aynadıkiyle, bütün yaşamının bir alışkanlığa dönüşmesini, kuytularla ağlayarak nasıl kutladığını anlatsam size, bana bir tebrik kartı mı postalayacaksınız?

Mesela "Sirtımı yere yaslayıp yıldızları izlerken dindediğim hoş müziğin sedasında lurdduğum hayalleri, iç sesimin nasıl da hunharca alevlendirip kül

Ebenin mizah anlayışı beni pek sarmadı

BURCU BAKDUR

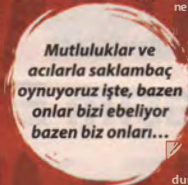
ettiğine mi yanayım yoksa iç sesimin kendime ait bile olamayışına mı?"

diye sorsam size, "Yıldızlarla ne işin var? Ayaklarının üzerinde dur, sırtın yere gelmesin," öğüdü mü vereceksiniz bana? Ya da "Bırak iç sesi, dış sesi Türk, öğün, çalsın, güven" mi diyeceksiniz?

Boş veriniz, ne siz bir şey söyleyiniz ne de ben. Biraz duralım burada, şurada, biraz duralım. Uç canımız varsa oyunda kalamız, biraz duralım.

Mutluluklar ve acılarla saklamacı oynuyoruz işte, bazen onlar bizi ebeliyor bazen biz onları... Oynamak istemiyorum yok, mızırızlanma hiç yok. Doğduğun anda eben vasıtasıyla ebeleniyorsun, oyunun tam göbeğinde! Artık kaçış yok! Acı da mutluluk da sen oyunun içinde olmadığın düşünsen de gelip bir güzel ebeliyor seni...

Yok, ebenin mizalı anlayışı beni pek sarmadı, yok ebenin acıları omzuma çöktü, yok ebenin, vay ebenin... Söylenmek yok, oyuna devam, başta ebem olmak üzere bütün ebelere selam olsun...

*Bahsedilen kitap: Çelişki- Barış İnce /Can Yayınları

Arkadaşım Ernesto

Oğlunun yeni dünyalar keşfetmek üzere 1951'de motosikletle yola düşmesiyle ilgili olarak, baba Guevara, onun, kendi kaderine ilişkin mistik ve kesin bir bilgiyle donanmış durumda olduğunu söyler: "Her zaman içinde taşıdığı gerçek bir misyonerlik dürtüsüyle hareket ettiği çok sonraları, daha ziyade mektuplarını okudukça anlamaya başlayacaktık."

Her zaman içinde taşıdığı gerçek bir misyonerlik dürtüsüyle kendi kaderine ilişkin mistik ve kesin bilgiyle donanmış olmak. Bu ifade, iç dünyamda Che ile kurduğum dostluğun anahtarını saklıyor zira aynı dürtü, aynı bilgi, aynı sezgilerle çıktım yola. Herkes böyledir, herkesin kalbinde patlamaya hazır bir deniz saklıdır diye düşündüğümden, yazılarımı topladığım iki kitaptan ilkinin adını "Zaten Herkes Bir Denizdir Doğustan", öncü bir kişinin sahibi başkaldırısının hepimizin varoluşunu olanaklı kılmaya potansiyeline inandığımdan da ikincisinin adını -Camus'den ödünç alarak- "Başkaldırıyorum Öyleyse Varız" koydum. Gerçekçi olup imkânsızı isteyenler için yazmak istedim hep, onlara

ses olmak, nefes olmak için. İlk şiir kitabım yayımlandıktan bir süre sonra anne-babamı görmeye gittiğimde, elinde kitabım, ağlarken buldum annemi. "Çok sonraları, daha ziyade mektuplarını okudukça anlamaya başlayacaktık" demişti Che'nin babası... Öyle bir andı, anlamıştı annem de.

Yirmi üç yaşındaki Ernesto ile dostu Alberto, bugünün sosyal medya bağımlısı gösterişçi turistlerinden çok farklı, her yerde yüzlerine çarpan sefaletin nedenlerini merak eden, dolaştıkları ülkelerin toplumsal-ekonomik-politik tahlilini yapan gençlerdi. Ben ülkemden ilk ayrıldığımda yirmi birimseydim, sonrası kendiliğinden geldi gibi görünse de, hep bir arayışın, hayatı kavrama isteğinin, dinmeyen merakın elimden tutup götürdüğüyü: Almanya, Belçika, Hollanda, Fransa, İtalya, Malezya, İspanya, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Rusya, Azerbaycan, Gürcistan,

İsrail, Bulgaristan, Çin, ABD, Danimarka. Che'nin kitabı Latin Amerika'ya, onun devrimci mücadele verdiği Afrika kıtasına, bir de Avustralya'ya gidemedim henüz ama gittiğim her yere onun duygusu, duyarlılığıyla gittim.

Cüzamlı hastaların iyilik meleği Che, neredeyse aynı tarihlerde dünyanın bamb aşıka bir yerinde cüzamlılar arasından evlat edindiği oğlunu bağrına basan Furuğ Ferruhzad ile sevgili olmalıydı, öyle yakıştırdım hep, dünyanın iki büyük şairiydi onlar, yaşamlarıyla yeryüzü ayetleri yazan.

İdamıklar listesine girmeyi başardığı Guatemala'da siyasi mülteci olarak bir süre ülkesi Arjantin'in büyükelçiliğinde kalan, bilimden sanata pek çok meraklı olan, Latin Amerika'yı motosikletle turlamış hayat dolu bir delikanlı politik bilinç kazanarak Marksist devrimciye dönüşmüş, Arjantin'e dönme hakkını kullanmayarak Meksika'ya geçiş izni almıştı. Fidel Castro ve kardeşi

*Aynı yalınlıkla
ölmek isterim /
Kırda bir çiçek gibi,
sakin, gösterişsiz
/ Mum yerine
yıldızlar parlasın
üstümde.*

Raul oradaydılar, küçük bir ordu kurmaya girişebilirlerdi artık. Ben başka bir çağda, başka koşullardaydım; henüz tek bir dize yazmamış olsam da kendimi şair sayıyor, Attılı İlan'ın "Şairlikte şu beş alanın bilgisi gerek: Tarih, İktisat, toplumbilim, hukuk, felsefe," cümlesini zihnime kazıyıp gece gündüz okuyor, kendi alçakgönüllü bireysel devrimini yapmaya hazırlanıyordum. 80'li yıllardı, üzerlerinden tank paletleri nezaretinde arsız liberalizm geçmiş solcu ailelerin faşizmden korumaya çalıştığı çocuklarıydık. Meksika bandıralı Granma'ya, omurgası hasarlı-tek güverteli-ancak az sayıdaki kişiden oluşan bir keşif birliğinin işine yarayaacağı düşünülen tekneye tam seksen iki kişi bindi. Doktor Che Guevara'ya her devrimde ihtiyaç vardı elbette ama doktor olmasaydı da binerdi Granma'ya, eminim. Guatemala'da kaldığı süreçte, iktidarın barışçıl yollarla ele geçirilebilmesi düşüncesini temelli yitirmiş, Kübalılarla teması yoğunlaştıkça, atıldıkları maceranın gerçekliğini anımsıyordu. Politikanın partilicilik oyunlarından, demokratik reformculuktan nefret etmesi, mücadeleyaramayacak her şeyi bir kenara bırakma kararlılığı açılmıştı ona, tıpkı Fidel'e olduğu gibi. Teknenin motoru 25 Kasım 1956 sabahı saat 01.30'da çalıştırıldığında Meksika Körfezi'nde yağmur ve fırtına nedeniyle tüm seferler yasaklıydı, Küba'da da otuz beş bin silahlı adam, tanklar, on savaş gemisi, on beş sahil güvenlik teknesi, yetmiş sekiz uçak donanmış bir ordu onları bekliyordu. Büyük zorluklar yaşıdılar, planlandığı gibi üç gün değil yedi gün sürdü yolculuk, nihayetinde karaya çıkmayı düşündükleri sahilin iki buçuk kilometre ötesinde çamurlu zemine saplandılar. 2 Aralık 1956'da Granma'dan Küba'ya ayak basan ilk kişi René Rodriguez bataklık eden olduklarını söylediğinde Fidel'in yanıtı şu olacaktı: "İleri be adamı!" Öyle bir tekneye binebilir miydin? Bunu bugünkü koşulların içerisindeyken yanıtlamak kolay da değil, anlamlı da. 20'li yaşlarındayken "Oğullar oğulluktan sessizce çekilmesini bilmelidir" deme yolunda ilk çekingen adımları atabilmiş, 30'larında düzenli yaşamına daha fazla tahammül edemeyip kravattan kurtulmuş, "Sen kendini Don Kişot mu sanıyorsun?" sorularına aldırış etmeyen kendi Granmamata atlayarak fırtınalı denizlere açılmıştı. Korkütüküştük, imkânsız yaşamına çevirmeye çağırın bir aşkı, büyük bir davetti sınırları aşmaya. Ne olursa olsun "İleri be adamı!" diyen bir Fidel vardı benim de kalbimde bir yerde, yanı başındaydışı vurulduğunda ayağa kalkıp ateş ederek koşarken "Kazanmamız gerek!" diye haykaran Che Guevara. Alegria de Pio'daki şeker fabrikasında pusuya yatmış jandarmaları birliğinle girdikleri çatışmada, içi ilaç dolu sırt çantası ile mühimmat sandığından sadece birini

taşıyabilecek durumdaydı, mühimmat sandığını seçti Che. Sandığı mermi isabet edip sekti, sekerken de öyle bir şiddetle çarpık ki, boğazına saplandığını sandı. O an, donarak ölmeye mahkûm olduğunun bilinciyle ağaca yaslanıp vakurla bekleyen bir Jack London karakteri geldi aklına. Hiç kaçmaya girmedim, bir akşam Kadıköy meydanında beş altı polisin üzerine saldırmasını saymazsak kavgaya da etmedim ama her dramatik anda, tutkunu olduğum sinema filmlerinden kimi jestler, bakışlar, zihnime kazılı roman cümleleri, dizeler gelir benim de hatırıma. Gazeteler vurulup öldüğünü yazdığında, küçük bir notu ekspres postayla Arjantin'deki ailesine ulaştırmayı başardı Che: "Merhaba millet, ben iyiyim, sadece iki kan kaybettim, geriye beş kaldı. Tanrı Arjantinli, inanın bana. Tete." Teté, çocukluğundaki takma adıydı. Ölümle böylesine dalga geçebilmek için derin denizlere daldığım, bir ipe bağlanıp yükseklerden kendimi boşluğa bıraktığım oldu. Lakin dalga geçilecek bir yanını göremedim ölümün, bütün doğallığı kabullemekle birlikte yine de ağır geldi bana, dokundu. Dağlarıdayken ne yapıp edip kitap istedi Che, biri Küba tarihi, diğerleri de Küba coğrafyasıyla ilgili. Raul Castro, "Rönesans adamı Guevara" diye yazmıştı notlarında, "Onun için gelen kitaplar arasında cebir kitabı bile vardı." Bolivia dağlarında esir düştüğünde, çantasından çıkanlar arasında analitik geometri kitabı da bulunacaktı. Hiç değilse bu yönüyle Che'ye layık olabilsem az şey başarmış sayılmalı, değil mi? Ya da belki bir kaçış biçimidir kitapları dağlara yeğlemek, düşünceyi eyleme. Süregiden haksızlıklara yakından bakıp eşitlik ve özgürlük üzerine kafa yorarken şirir-yazılıla kendi dünyamı kurmaya davrandım, bu çabayı sahici eylem saydım ama aslolanın dünyayı değiştirmek olduğuna, bunun için de düşünceyi kitleleştirerek bir güç haline getirmenin gereğine de inandım. "Küba'nın tek ayrıcalıklı kesimi çocuklar olacaktır," demişti Che. Kapitalizmin öldürmek istediği Onur'u, insanca bir düzende daha az bencil, daha dayanışmacı, daha sevinçli olabilecek o çocuğu savunurken, "Zaman, sosyalizm lehine işler" sözündeki umuda sarındım daİma. Hem Fidel'in hem Che'nin çok sevdiği Marti dizeleri, baabaannemin mezar taşında kazılı: "Aynı yalınlıkla ölmek isterim / Kırdı bir çiçek gibi, sakın, gösterişsiz. / Mum yerine yıldızlar parlasın üstüme / Yeryüzü uzansın altımda sessiz." 42 yaşına girerken yazdığım bu yazıda, aynı yalınlığı, kırdı bir çiçek gibi olmayı, mum yerine yıldızların parlatısını dilliyorum kendim ve tüm insanlar için. İnsanın içi büyük rüyayı eşitlik ve özgürlük uğrunda son ana dek mücadele etmeyi, arkadaşım Ernesto kadar yakışıklı kalabilmeyi diliyorum.

YASEMIN SAKALLIOĞLU

Kayıp gecenin bilançosu

Yarına yüklediğim, ertelediğim, 'yarın olur' diye beklediğim pek çok şeyi unutarak kızarak kırılarak bakanca üreterek azaltmaya çalışıyorum her gece.

"Hayır, yani şu söylediğimi anlamak bu kadar mı zor?" diyerek hayıflandıklarımı yastığın altından almaya çalışıyorum. Yastık süsün istiyorum. Uyuyamıyorum. Haklı olduğuna ikna olamadıklarımı, tarafından haksızlığa uğradığımı düşündüklerimin adını unutamayacak kadar güçlü olan hafızamı yoruyorum. Yastığı ters çeviriyorum, az önce kulağıma fısıldadıklarıyla yüzleşiyorum. Onca sesin içinde kendi sesimi ayırtıramıyorum. Başımı ağrıtlıyor bu gürültü. Uyuyamıyorum.

Aralarından ilk sevgilimin elini tutup onu kenara çekiyorum. Başlangıç noktasından adım atıp ona benzediğinden sevdiğim, benzemediğinden farklı görüp sevdiğim, bana benzediğinden seveceğimi düşünüp düşünme dönüştüğüm onca aşığımlı tek bir kurele çevirip soruyorum: Nerede hatı yapıyorum?

Sonra yastığı tekrar çevirip susuyorum, cevap bekliyorum. Gelmiyor. Uyuyamıyorum...

Babam Babam Yusuf Atılgan

Güneşli bir sonbahar gününde değerli yazar Yusuf Atılgan'ın oğlu Mehmet Atılgan ile Moda'daki Eski Bomonti Çay Bahçesinde buluşuyoruz. Mehmet Atılgan'dan bu çay bahçesinin hikâyesini dinleyerek başlıyoruz sohbetimizi. Sohbetimizi gerçekleştirdiğimiz çay bahçesi, Yusuf Atılgan'ın Canistan'ı yazmak için sık sık kaçamak gelip çalıştığı çay bahçesiymiş. Mehmet Atılgan o zamanlar beş-altı yaşlarında olduğu için sestene ve gürültüden uzaklaşmak için Yusuf Atılgan hemen hemen her gün sabah kahvaltısını ettikten sonra saat on-on bir gibi bu çay bahçesine gelir ve tek başına romanına çalışır.

Yusuf Atılgan nasıl bir babaydı? Baba oğul olarak nasıl vakit geçirirdiniz?

Bana karşı çok yumuşak, şefkatli ve sevgi dolu bir babaydı. Bana bakarken gözlerinin içi gülerdi. Sadece bir iki kere sinirlendiğini, sesini yükselttiğini hatırlıyorum. Sonra düşündüm ve hak ettiğimi anlamadım, şımarıklık yapmıştım. Normalde uslu bir çocuk olduğum için böyle şımarıklıklara alışkın değildim babam. Adamı çıldırttım diye düşünüp pışman olmuştum. Beni Moda'da gezdirdi. Yürüyüşlere çıkardık beraber. Sokak isimlerine takıldırı hep, eserlerinde de vardır hatta bu takıntı, özellikle Aylak Adam'da görüldü. Bana da yürüyüşlerimizde sokak isimlerini sayar ve öğretirdi. Benim ilk on yılım yarı anne, yarı baba ağırlığı altında geçti. Beş yaşına kadar

daha çok annemle vakit geçirdim, babam çalışırdı o zamanlar. Sonra annem antika dükkanı açtı ve çalışmaya başladı. Babam o dönemlerde benimle daha çok ilgilenmeye başladı. Evde güzelce bir koltuğu vardı. Öğleden sonra orada oturur kitap okurdum. Bazen günde bir kitap bitirir ve çok seviniirdi. "Bugün iyi okudum, verimli geçti," derdi. Arada anneme de bahsederdi aklında kalan güzel kitaplardan. Eve bir sürü çocuk kitabı getirirdi. Ben de bu sayede okumaya yazmayı erkenden öğrenmişim. Bazen evde elime kitap alırdı babamın yanına gider ona sorardım bu kitap nasıl, güzel mi diye.

Günlük yaşamındaki rutinleri nelerdi, yazma disiplini nasıldı?

Çok iyi konsantre olabilen bir yazar değildi. Enis Batur ile çok yakındı. Enis Batur babamın kendisine "Ya birader nasıl bu kadar çok yazabiliyorsun," dediğini söylerdi. Kendisi çok zor konsantre olabiliyordu. Üniversite zamanında örgüt üyesi olduğu gereğiyle, Konya Akşehir'e öğretmen olarak atandığı dönemde tutuklanmış babam. Tutukluluk sonrası hakları elinden alınıyor ve öğretmenlik yapamıyor, yurt dışına gitmek istese de gidemiyor ve köyde kalıyor babam. Aslında kendini köye biraz da mahkûm ettiğini düşünüyorum. Ama yazılarını yazmak için konsantrasyon açısından Manisa'da olmak babam için çok verimli olmuş.

Kılı kırk yaran, her kelimenin üstünde uzun uzun düşünen, çok detaycı bir yazardı. "Roman, şair gibi yazılır, dil çok önemli," derdi. Hatta bu konudaki titizliğiyle ilgili şöyle bir anısı var. Bir gün Bilge Karasu'ya "Şu Türkçeyi de böyle iyi kullanan bir sen varmış bir ben varım," demiş. Bilge Karasu da "Sen değil ben varım," demiş. Babam da nedenini sormuş. "Anayurt Otel'i'nin bir yerinde yansımak değil de yankılamak diye yazmışsın," demiş Bilge Karasu. Babam da bunu kafasına takıp eve geldiği gibi orijinal el yazılarını bulmuş. El yazısında gerçekten yansımak yazmış ama editöre gidince onu yankılamak diye değiştirmişler. Bilge Karasu'nun yakaladığı bir editör hatası olsa da babam buna üzül müştür eminim ki. Bu dil titizliği nedeniyle de en çok içine sinen romanı Anayurt Otel'i olmuş. Küçükken hatırlıyorum bir keresinde "Aylak Adam'ı de Anayurt Otel'i'nden üslup olarak daha memnun kaldım, beni daha çok tatmin ediyor," demişti.

Sizinle ilgili geleceğe dair hayalleri var mıydı? Neler nasihat ederdi size?

Annem de babam da bana karşı hiçbir zaman müdahaleci değillerdi. Babamın da çocukkenki yaklaşımından yola çıkarsam kararlarımda hayatım boyunca müdahale etmeye çalışacak birine dönüşeceğini hiç zannetmem. Sadece şunu hatırlıyorum, ilkokulda pop müziğe merakım başlamıştı sürekli pop müzik dinlerdim. Babam hiç hazzetmezdi pop müzik dinlememden. Hatta o zamanlar verdiği bir röportajda bundan bahsederken "Şu sıralar pop müzik dinliyor ama bundan iyi müziğe çabuk geçer sanırım," demiş. Lise döneminde rock müzik dinlemeye başladım ve aklımdan hep geçirmişimdir babam sağ olsaydı rock dinliyor olmama çıldırdı herhalde diye. Kendisi caz, klasik müzik ve bazı türküleri dinlemeyi severdi.

Küçükken iyi resim yaptığımı düşünüyordum annemle babam. O zamanlar babam "Sen çizimler yap mimar ol," diyerek aklıma girmişti. Lisede fen alanında zorlanınca hukuk okudum. Maalesef babamın öngörüsü ve isteği gerçekleşemedi.

Bir de şunu hatırlıyorum, çocukluğumda çok yemek seğerdim. Bir gün babamla Karaköy taraflarında gezirken babam "Biraz boğazına düşkün bir kerata olsaydın seninle ne güzel lokantalar gezer, yemekler yerdik,"

demişti. O zamanlar çok yemek seğerdim ama şimdi hiç öyle değilim. Her şeyi yemeye başladıkça babamın nasihati yerine geldi diye düşünmeye başladım ve buna seviniyorum.

Babanızın cezaevi ve gözaltı sürecinden söz edecek olursak üzerinde bu sürecin nasıl bir etkisi olduğunu düşünüyorsunuz?

Arkadaşı İhsan Bayram, İzmir'de düzenlenen bir anma toplantısında özellikle Sansaryan Han'da yattığı dönemin ve gözaltı sürecinin çok zor olduğundan bahsetmişti. İşkence gördü mü görmedi mi bilmiyorum ama kötü bir muamele gördüğünü kesin. Hatta İhsan Amca Anayurt Otel'i'ndeki o 22 günün bunun bir yansıması olduğunu söylemişti. Canistan'da işlenen işkence temasının da biraz cezaevi süreciyle ilgili olduğunu düşünüyor İhsan Amca.

Neleri okumaktan, izlemekten, kimleri dinlemekten hoşlanırdı?

Sinemaya çok düşkündü. O zamanlar adı Sinema Günleri olan İstanbul Film Festivali'ni her yıl takip ederdi. 60'lar-70'ler ABD sinemasını özellikle çok severdi, John Cassavetes'i çok sevdiğini, Şubat 1989'da öldüğünde üzüldüğünü, anneme "Serpil,

John Cassavetes öldü, ben onu festivalde izlemiştim, çok bambaşkaydı izlediğimde," dediğini hatırlıyorum.

Ege türkülerini dindediğini ve sevdiğini hatırlıyorum, onlardan beslenirdi. Anayurt Otel'i filminde Zebercet'in meyhanede sarhoş olup taksiyle otele gittiği sahnede *Ne Ölüyüm Ne Sağım* diye bir türkü çalar, babam o türküyü çok severdi mesela. Ömer Kavur'a kullanmasını kendisi önermiş film için görüştüklerinde.

Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar kitabını beğendiğini biliyorum. Şöyle bir hikâyesi var hatta o kitabın. Babam Manisa'dayken Oğuz Atay Tutunamayanları yolluyor babama ve yorumunu bekliyor. Babam da kitabı okuyor ama geri dönüş yapmıyor. Yıllar sonra Nokta Dergisi'nin Oğuz Atay ile ilgili hazırladığı bir dosyada babam şöyle söylemiş: "Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar romanını okudum ama ona geri dönüş yapmadığımı için bana bozulmuş. Halbuki ben böyle başarılı bir romanın benim onayına sunulmasına ihtiyaç duymadığımı düşündüğüm için cevap vermemiştim."

Aslında Oğuz Atay kitabı babama yolladıktan sonra annemle Oğuz Atay Bodrum'da karşılaşıyorlar ve annem Oğuz Atay'a babamın aslında romanı ne kadar beğendiğini söylüyor. O konuda Oğuz Atay da babama dargın kalmamış oldu bu karşılaşma sayesinde.

"Roman, şiir gibi yazılır, dil çok önemli."

'Okyanusun içinden usulca akan dere'

Yusuf Atılgan, 'uysallığın haritası'nda 'başkaldırmanın fısıltısı' gibi, 'okyanusun içinden usulca akan dere' gibi yaşayan; zaman zaman sanatına, fikirlerine hayranlığını dile getiren genç arkadaşlarını kızdırmak için, "Her kötü yazarın, aptal bir hayranı vardır," diyen bilge bir köylüdür. Taşra havasında kaybolmayan, sırf iyi bir film görmek için köyünden kalkıp İzmir'e giden; İngilizce kitaplar getirterek okuyan, çeviriler yapan; Aylak Adam romanında bir şehirliyi, şehrin insanını şaşırtacak derecede başarıyla anlatan; İstanbul'un hiçbir biçimde yertisi olmadığı gibi, kendi köyüne de yabancı kalan bir köylüdür.

Giderilmemiş bir susuzluk gibi

Anayurt Otel'i yazarken kimseyle görüşmez, evine kimseyi kabul etmez. Odasına kapanır. Her hafta postacının getirdiği 'Yusuf Atılgan, Hacırahmanlı Köyü, Saruhanlı, Manisa' yazılı onlarca mektuptan sadece Ankara mühürlü olan ikisini açar ve okur. Bu mektuplardan biri Enis Batır'dan, diğeri Serpil Gence'dendir. İlk eşi, yemeğini kapıdan verir. Sonra boşları geri alır. Altı ay, devam eder bu durum. Giderilmemiş bir susuzluk gibi sarılır kaleme, kağıda ve geceye. Düşlerinde, harflerin akışını alkışlayan güvercin sürüsüne su taşıyan güzel bir kız vardır. Sanki, romanını sadece o güzel kız okusun diye yazar. Roman bitince, ilk evliliğini de bitirir. Köylüsü Sabahat Hanım'la yollarını ayırır.

Güven'in Turgutu

15-20 yıl sonra, Beyoğlu'nda karşılaşırlar. Türkali, şaşırır, heyecanla yanına yaklaşır. Atılgan, döner, soğuk bir selam verir. Türkali, kitabını okuduğunu söyler. Atılgan, kitabı nasıl bulunduğunu sorar. "Benim tanıdığım iki Yusuf vardı, galiba biri ötekini öldürmüştü. Benim bildiğim Yusuf öyle yazmazdı," der. "Nasıl yazsaydım? Kemal Tahir gibi mi yazsaydım?" diye sorar. "Eski bir Yusuf vardı, onun gibi yazmalıydın," der. Ayrılmalar.

Serpil Atılgan'la evlenip İstanbul'a döndüğünde Türkali'yle komşu olur. O sıralarda, Ülkü Tamer, Milliyet Yayınları'nı yönetmektedir. Atılgan, orada işe başlar, Yazarlar Sendikası'na üye olur. 20 yıl sonra biraktıkları yerden devam eder dostlukları. 12 Eylül'de Türkali'ye bir şey olacak diye çok korktuğunu söyler. Arkadaşlıkları, nostaljik bir geçmişe dayalı, fakat artık paralel bile denemeyecek kadar uzak bir arkadaşlıktır.

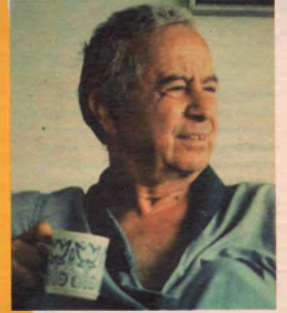
Vedat Türkali, Yusuf Atılgan'ın kendisini Manisa'nın bir köyüne kapatan uzaklığını, 'namuslu bir korku' biçiminde değerlendirir. Çünkü, o zamanki devrimci kuşak için en üzücü şey ihanet etmiş olmaktır.

Vedat Türkali'nin Güven romanını okuyanlar, romandaki Turgut'un bir tarafıyla Yusuf Atılgan'ı anlattığını fark ederler.

Sinema kapıları

Sinema kapılarında insanları seyredir. Aylak Adam'ın roman kahramanı C, bir saptamada da bulunur sinema konusunda:

"Sinemaya girenlerde ortak bir duygu olduğunu düşünüyordum, dedi. Film görmeye gelenlerde elbet. Çünkü bu salon başka maksatlar için de kullanılıyor. Yağmur dininceye dek beklemeye, ısınmaya, uyumaya, yanına oturacak tanımadığı bir kadınla ya da erkekle sürtünmeye gelenler çoğu. Localar var, ucuz randevu evi odacıları. Arka sıralarda öpüşmeye gelenler var. Salt film görmeye gelenler salon تنها olsun isterler. Yanlarındaki koltuğu sahibi olup olmadığını sorana kızarlar. Gürültü olmasın, öksüren, sümüküren, konuşan, gülen olmasın isterler. Sinemanın güzel sanatlardan biri olduğuna en büyük kanıt hence bu. Ama olmadığına da bu. Çünkü her zaman gülen, öksüren, sümüküren bulunur."

Aylak Adam'la yalnız

Yusuf Atılgan, ilkin Aylak Adam'la yalnızdır. Çünkü, Aylak Adam, Türk romancılığındaki en önemli adımlardan biridir. Bir yönüyle Salt Faik'in öykü alanında getirdiği 'modern anlatı' üslubunda yazılmış ilk romanken başka bir yönüyle de Turgut Uyar'ın şiir kişilerini romana aktaran bir dil ustalığıdır. Hızlı, akışkan örgüsü, kurmaca düzlemindeki inandırıcılığı, anlatının bütününe yayılmış usta dokuma tekniği o güne dek yazılmış romanların çoğundan kesin hatlarla ayırır onu. Bunun da ötesinde, büyük şehir insanının içinde yaşadığı karmaşaya ve değişim kipine yenik düşüşünü son derece sahici bir çerçevede işler. Peyami Safa'nın sözgelimi Yalnızız ve Fatih Harbiye'sinde, Tanpınar'ın genel olarak romanlarında rastlandığı gibi bir düşüncenin, bir kalıbın, bir tipin ya da modelin canlandırılmaya çalışılmadığı çağdaş bir anlatı biçimidir Aylak Adam'ın getirdiği.

Vedat Türkali'nin arkadaşı

Tanışıklıklarında, Vedat Türkali, Edebiyat Fakültesi'nin Türkoloji bölümü dördüncü sınıfıdır. Askeri Tıbbiye Okulu adı altındaki Savunma Bakanlığı pansiyon binasında kalırlar. Yusuf Atılgan, Edebiyat Fakültesi ikinci sınıftayken sivil öğrenci olarak okumayı bırakıp Vedat Türkali'nin okuduğu bölüme geçer. Çok sempatik, çok sıcak bir gençtir, hemen kaynaşırırlar. Atılgan da Türkali grubuyla TKP'ye girer. Herkes başka bir yerde görevlendirilir. Mihri Belli ile birlikte İleri Gençler Hareketi'ni başlatırlar. Türkali, o zaman okulu bitirmiş, Maltepe Akşehir'de hocadır. Aradan bir-iki sene geçer, Atılgan da yanına gelir. Çok kısa bir süre beraber olurlar. Atılgan, biraz tereddüt içindedir. Hiçbir şey de söylemez. Çok ağır bir hava vardır o zamanlar ülkede.

Tam o günlerde, Mihri Belli ile Tahsin Berkem'in Süleymaniye Camii'ne asıkları bir afişin doğurduğu soruşturma sonrasında, İstanbul'da tutuklamalar başlar. Atılgan'ın da adı verilmiştir. Alıp götürülür. Altı ay hüküm giyer, ordudan da ihracına karar verilir. Hapisten çıkınca geri gelir, iyice ürkmüştür. Sonra Ankara'ya çağılır. Orduyla ilişkisi kesilinceye kadar çalışması için bürokratik bir iş verirler. O iş de bitince, çeker gider Hacırhamanlı Köyü'ne. Vedat Türkali'nin bağlık duyduğu, sevgi dolu arkadaşlığı arasına, yirmi beş yıllık bir zaman başluğu girer.

Saygınlıştıran alışkanlıklar

Alışkanlıklarına, insanlarına bağlıdır. Köydeki berberine bile sadık kalmayı başarır. İstanbul'dan Hacırhamanlı'ya tıraş olmaya gittiği olur.

Alışkanlıklar, bazı insanları tekdüzeleştirip yalınlaştırırken Yusuf Atılgan'ı gizemli kılar, dahası saygınlıştırır. Türk edebiyat tarihinde önemli bir yeri olan Perşembe Toplantıları'na değişmez isimlerinden. Perşembe Toplantıları'na gelişi, oturuşu, gidişi, sessiz ve sakindir. Meyhanede masanın hep aynı yerinde, hep aynı sandalyede oturur. Her gelişinde mutlaka iki duble rakı içer, bir dubleyle yetindiği ya da ikiden fazla içtiği görülmez. Beyoğlu sahafalarında kitap karıştırmayı, çay içmeyi sever. Kitaplar üzerinde fazla tartışmaz, kendi beğeni terazisine güvenir.

Siddik Akbayır'ın
"Bütün Hatıralar İstanbul
kitabından alıntidir.

YUSUF ATILGAN

Ahmet Hamdi Tanpınar'dan ders alacağı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne girdi. İkinci senesinden itibaren de askeri öğrenci olarak devam etti.

1939

Manisa'nın Hacırhamanlı köyüne yerleşerek çiftçiliğe başladı.

Tercüman Gazetesi'nin öykü yarışmasında Nevzat Çorum adıyla yazdığı Evdeki öyküsüyle birincilik, Ziya Atılgan adıyla yazdığı Kümesin Ötesi öyküsüyle dokuzunculuk ödülünü kazandı.

1955

1958

1959

1973

1976

1979

1987

9 EKİM
1989

27 HAZİRAN
1921

Manisa'da dünyaya geldi. Resmi doğum tarihi 5 Ağustos olarak görülmüş de yazının belirtişine göre asıl doğum tarihi 27 Haziran'dır.

1945

Maltepe Askeri Lisesi'nde bir yıl Edebiyat öğretmenliği olarak görev yaptı. Üniversitedeyken komünist faaliyetlerde bulunduğundan iddialarla sıkıyönetim mahkemesince hapse mahkûm edildi. Altı ay Sansaryan Harı'da, dört ay da Tophane Cezaevi'nde olmak üzere ayıhapıyattı.

1949

Sabahat Hanım'la evlendi.

Yunus Nadi Roman Ödülü'ne Aylık Adam romanıyla başvurdu. Yılanların Öcü romanıyla Fakir Baykurt'un birinci olduğu yarışmada ikinci oldu.

Aylık Adam Varlık Yayınları tarafından kitaplaştırıldı.

Anayurt Otel Bilgi Yayınları tarafından yayımlandı.

İstanbul'a döndü. Serpil Gence ile evlendi ve dansmanlık, çevirmenlik, redaktörlük yapmaya başladı.

Oğlu Mehmet dünyaya geldi.

Anayurt Otel'i Ömer Kavur tarafından sinemaya uyarlandı. Bu filmde birçok festivalden ödülle döndü.

Moda'daki evinde kalp krizi sonucu öldü.

EVİRİM KURAN

Kelimeler aşkına

"Biz evvela kelimeleri öğreniriz," der Ahmet Hamdi Tanpınar. "Sonra yaşadıkları teker teker mânâlarını." Bende de tam olarak böyle oldu. Neredeyse tamamı küçükken saç fırçasını mikrofona yapmış şarkıcılar misali, benim de kelimelerle aşka düşmem ilk ses çikirmaya başladığım yıllara dayanır. Bir logofil -yani kelimesever- haline geliş tarihçemde ilk hatırladığım üç dört yaşlarındayken öğrendiğim "itibaren" edatını cümle içinde kullanma gayretim ve bir türlü doğru telaffuz edemediyimdir. Sözcükler arasında anlam ilgisi kuran kelimeler olmaları hasebiyle edatları ilgilim hep derin olmuştur.

Yedi yaşına geldiğimde Türk sinemasına "Türkan Şoray Kanunları'nı yıkmaya ses getiren bir bomba düştü. Can Güzrap ve Türkan Şoray'ın Metres filmine bir okul çıkışı annem ve arkadaşlarının arkasına takılıp gittiğimi hatırlıyorum. (Bizim zamanımızda bakıcı, etüd ve benzeri müesseseler olmadığından, bu, annemin beni bırakacak yer bulamaması sebebiyle katıldığım muhtelif yetişkin etkinliklerinden sadece biriydi.) Film boyunca dönüp duran Selami Şahin'in "Seninle Başım Dertte" şarkısını matine çıkışı ezberlemiştim bile. Ama en önemlisi kelime hazneme yeni bir sözcük daha katmıştım ve derhal cümle içinde kullanmalıyım. Kullandım da. Yedi yaşında bir çocuğun metres sözcüğünü anlamsız bir bağlamda araya sıkıştırması toplum tarafından hoş karşılanmadı tabi. En çok da annem tarafından. Şaplağı yediğimde anlamam ki kelimeler mühimdi.

O yıllar çocukluğumun tek kanallı televizyonunda Gülgün Feyman'ın, İdil Öztamer'in, Mesut Mertcan'ın, Orhan Ertanhan'ın tane tane kelimeleriyle, radyo

tiyatrosunda dinlediğim Yıldız Kenter'in, Müşfik Kenter'in, Şükran Güngör'ün duru Türkçesi ile terbiye oldu bu kulaklar. Radyo tyatrolarının bitiminde bir anons vardı ki her duyduğumda kalbim yerinden fırlayacak sanırdım: Efektör Korkmaz Çakar! Bu nasıl ihtişamlı bir ünüvandı Allahım. O benim gizli kahramanımdı. Çocukluğum efektör olmanın yollarını düşünerek geçti.

bağlaçları oldu. Çoktan vefat eden noktalama işaretleri bir yana, dilin süsü olan o şahane metaforlar yerlerini tamamı sessiz harflerden oluşan sembol yığınlarına bıraktı.

Sonra ofansif mizah denen bir kavram çıktı karşımıza. Diğerlerinin acıları, yaraları, dezavantajları 140 karakter arasında seri şakalara hammadde oldu. Çünkü fenomen olmak bunu gerektiriyordu. Oysa ironi ne ince bir sanatçı; okur olmadan yazar olanların mezbahalarında murdar oldu. Çağın en önemli yetkinliği diye tanımlanan "eleştirel düşünce" ile kuşkusuz bu dibi sıyrılmış vasatlık kastedilmiyordu.

Her şey dehşet verici bir süratle yazılıyordu; en hızlısı kelimeler oldu...

Nâzım'ın Piraye'ye sesle ndiği gibi, bu geç vakit bu sonbahar gecesinde kelimelerle doluyum; zaman gibi, madde gibi ebedi, göz gibi çıplak, el gibi ağır ve yıldızlar gibi pırl pırl kelimeler. Oysa sevdiğim kelimeleri değil cümle içinde, hayatın içinde de az kullandığımı fark ettim nicedir...

Kelimelerimiz insandır ve o kelimeler ki düşlere yol olur bazen, bazen de yaralara merhem. Bu Kasım, buraya o kelimelerden bir tutam bırakacağım sevgili okur, lazımdır:

Müteşekkîr: Teşekkür eden, minnettar.

Diğerkam: Kişisel yarar gözetmeksizin başkasına yararlı olmaya çalışan.

Yâren: Yakın arkadaş. Sıkı dost.

Vefa: Sevgide bağlılık.

Vicdan: İnsana doğruyu ve iyiği gösteren içsel pusula.

Her şey dehşet verici bir süratle yazılıyordu; en hızlısı kelimeler oldu...

Renkli ve çok kanallı televizyonlara geçiş çok hızlı oldu. "Hey, dostum! Senin derdin ne adamım?" replikleri Amerikan rüyamıza can verdi. İlk pen popüler televizyon kanallarında altyazılardaki kelimeler gücendi. Derken, hakemler haaaaaakem oldu, cinnet getirenler cinnet geçirmeye başladı, sırf kulağa hoş geliyor diye umursamaz yerine umarsız geldi kondu. Güzel Türkçedeki yüz bin kelimeden kabaca yüz tanesi bir ömrü geçirmeye yeter oldu.

Oha falan olun ve buna çok gülenen dönemlerden bugünlere "Başıma bişi gelmişse"ler, "o dil de"ler Türkçenin yeni

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

KAFES ROMANIYLA BÜYÜK BAŞARI ELDE EDEN
JOSH MALERMAN *KIRMIZI PİYANO* İLE KORKU
HAYRANLARINA GİZEM VE GERİLİM DOLU
YEPYENİ BİR ÖYKÜ VAADEDİYOR.

@ /ithakiyayinlari

f /ithakiyayinlari

t /ithakiyayinlari

ithaki

Mehmet Ali & Akşamserası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İnternet Satış: www.ilknokta.com

www.ithaki.com.tr

Genel Dağıtım

İki türlü

iki

bir

Bana vermedi, ona verdi diye öldürdüm onu, evet, ne var bunda. Az koşmadım ben peşinden onun. Üç sene, üç sene. Dile kolay, tam üç sene. Kantinde gördüm ilk. Bir sonbahar günü. Birhan Keskin okuyordu, Şairmiş. Çok yakışıyordu kitap eline. Anlamadım tamam, ama ben de okudum inatla, ona yaklaşmak için. Bütün kitaplarını, birer birer. Bana tatlı tatlı, hararetle ve uzun uzun anlatmasını dinledim o şiirleri. Ne saçmalıyorsun sen, dedim. Ne dediğini kendin biliyor musun, dedim. Bunlar boş işler kızım, dedim. Birhan Keskin'le kalsa iyi, kalmadı üstelik. Şiirleri öyküleri, öyküleri romanlar, romanları denemeler takip etti.

Aletimi görünce kustu diye öldürdüm onu, ama hemen o an değil, az sonra, evet, ne var bunda. Az dinlemedim ben hayallerini onun. Sınıf öğretmeni çıkacaktı fakülteden.

Stajdan sonra bütün Anadolu'yu gezecekti okul okul. Binlerce çocuk geçecekti şefkatli ellerinden. Okumayı sevdirecekti hepsine. Sen hangi masalı anlatıyorsun, dedim. Otur oturduğun yerde kızım, c'emedim. Ben de onunla gezme hayalleri kurdum üstelik.

Onu öptüğümde benden tiksintiyle geri çekildi diye öldürdüm onu, evet, ne var bunda. Az girip çıkmadım girip çıktığı yerlere onun. Festival filmlerini sever, yerli tiyatro yazarlarının oyunlarını kaçırarak istemek, konserlerden geri kalmadı. Film bizim neyimize kızım, dedim. Tiyatro da çok sıkıcı amina koyayım, dedim. Sevmesem de sever gibi, bilmesem de söyler gibi yaptım, kaçırmadık hiçbirini. Biletlerin hepsi benim cebimden çıktı üstelik.

Bana üç sene boş yere umut verdiği için öldürdüm onu, evet, ne var bunda. Kızım o zaman üç sene neden taşıdın beni yanında, dedim. Öldürdüm. Kızım bana ne dostluğundan senin, ben seni istiyorum, dedim. Öldürdüm. Kadınla erkekten dost olmaz, sen kuyruk salladın, ben koştum peşinden, dedim. Öldürdüm. Yok o Pınar'ı seviyormuş. Pınar da onu seviyormuş. Pınar'ı sikerler, dedim. Öldürdüm. O sapığı öldürdüm diye günahı girdim mi, hayır, arımedim. Vicdanımı tatat öldürdüm.

Beni almadı, onu aldı diye sevdim onu, evet, ne var bunda. Hep seve seve koştum ben peşinden onun. Zor olmadı, pıt diye geçti beş sene. Kantinde gördüm ilk. Bir sonbahar sabahı. Yüzüne vuruldum. Müzik dinliyordu. David Bowie'ymiş. Ben de dinledim. Bütün albümlerini, teker teker. Bana tatlı tatlı, hararetle ve uzun uzun anlatmasını dinledim yavaş yavaş dolaptan çıkmasını. Ne dolabı, ne çıkması dedim. İbnesin sen oğlum, dedim. Bana açıldığı için sevindim.

Beni insan olarak gördü diye sevdim onu, hemen o an, evet, ne var bunda. Az anlamadı kadın olmanın fenalığını. Sürekli gözaltında yaşamının zorluğunu. Nasıl yaşayacağına, nasıl giyineceğine, saat kaçta nerede dolaşacağına benim değil de başkalarının karar vermesinin boka tabliğini. Sen hangi masalı anlatıyorsun, dedi bana hiç. Benim sıkıntılarının yanında seninkiler ne ki kızım, dedi hiç. Beni anlamakta kalmadı, çok içerden anladı üstelik.

Onu öptüğünü ilk bana anlattı diye sevdim onu, evet, ne var bunda. Az girip çıkmadım girip çıktığı yerlere onun. Onur yürüyüşlerine katılır, sabahına kadar türlü pankartlar hazırlardı. Sevdigiyle el ele ilk onur yürüyüşlerinde ne tatlı, ne güzel heyecanlamıştı. Ne var heyecanlanacak, dedim. Yürüyüşten bana ne, dedim. Öyle desen de olur, böyle desen de, ne var bu kadar kasacak oğlum, dedim. Ben de yürüdüm onunla. Slogan bulamamam da bulduklarını taşıdım, bağurdım. Üstelik seve seve.

Bana beş yıldır şahane dostluk ediyor diye sevdim onu, evet, ne var bunda. Bambaşkayız birbirimizden, dedim. Tam da bu yüzden sevdim onu. Bana ne senin eşcinselliğinden, ben senin önyargısızlığını sevdim, dedim. Bana ne senin kimi sevdiğinden, kiminle seviştiğinden, dedim. Dolu dolu seviyorsun ya, üzerine, üzerime iktiryorsun ya, dedim. Sevdim.

Beni anlamakta kalmadı, çok içerden anladı üstelik.

Pehlivan

Onun hayalİ, bu yıl Türkiye şampiyonu olmak ve milli takıma seçilmektİ, ama bir üst sıklette bu durum çok zordu. Ben ise yine Sami'ye yenilmeye devam edecektim.

Annemin dayısı, elliİ yıllarda gÜreş milli takımımızın gözde pehlivanlarından biriyimİş. Olimpiyatlarda madalyalar almış. Mustafa'ya... Yaşadığı çarpıcı olaylar, Torosları eteklerindeki Türkmen topluluklarında kulaktan kulağa, dilden dile dolaşırken masalsi, destansı anlatılara dönüşmüş. Eğlenceye, leme düşkünlüğü, çalkantılı hayatı yıldızını yavaş yavaş söndürmüş, hak ettiğİ değeri göğelemiş... Onun hayatı belki bir romanın ya da bir film in konusu olabilir, özellikle de bir film. Adana yıllarımdan bu yana bu konu kafamın içinde dönüp durur, umarım bir gün gerçekleştirebilirim. Kurt Mustafa'nın şöhreti bizim yörelerde o dönem birçok gencin gÜreşe yönelmesine, bu sporu sevmesine nyak olmuştur. Adana'dan, Ceyhan'dan başarılı gÜreşçiler yetişmiştir. Bu, ta bizim kuşağına kadar ulaşmıştır, dayılarımın, kuzenlerimin birçoğu gÜreşmiş, gÜreş sporunun teknik kadrolarında görev yapmışlardır. Büyük dayım Çukobirlik GÜreş Kulübü'nde antrenörüdür. Kardeşlerimle giderdik, bizi de çalıştırırdı. İlk sıralar zor geldi, kaçmanın yollarını aradım ama dayımın inadına ve ısrarlarına karşı koyamadım. Sonra ısındım bu spora, sevecek çalıştım, çalıştıkça başladım, madalyalar ldım, Çukobirlik GÜreş Kulübü'nün sporcusu oldum. Liseli yıllarım gÜreş sporuyla geçti. Üç yılda iki altın, iki gümüş, bir de bronz madalya kazandım. Adana'da yenediğİ tek kişı Sami'ydi. Aynı sınıfa okuyor, okul ve Çukobirlik Kulübü'nde birlikte idman yapıyorduk. En yakın dostumdum Sami. Semt pazarlarında patates satıyordu. Babasını altı aylıken kaybetmişti. Annesi, ablası ve ikiz kız kardeşleriyle yaşıyordu. Pazarada önce amcasının yanında raklık yapmış, sonra onların el vermesiyle kendi teğahının sahibi olmuştı. Evin geçimi onun sırtındaydı, ayrıca ablasını da okutuyordu. Dünyayı vursan sırtına, yok demezdi, gücünü bir çocuktu. Haftanın beş günü akşam pazarlarında çalışır, salı günleri gündüz pazarı olduğı için okula gelmezdi. Sami beni üç turnuvada da yenmişti. O zaman böyle sıkı fıkı arkadaş değildik. Baktım olmuyor, bir üst sikkette gÜreşmeye başlamıştım. GÜreş dışında da çok ortak yönümüz vardı Sami'yle. Okulun gÜreş takımında olduğumuz için bedava okuyorduk.

Defter, kitap, araç gereç, giysi gibi masraflarımız karşılanıyordu. Geçim sıkıntısını ben de erken yaşlarda tanımıştım, onun kadar olmasa da bir şeyler alıp satarak para kazanmaya çalışmıştım, onu bu yüzden anlıyordum. Sami yarım dünya gibiydi. Oysa yüreğİ bir çocuğunki kadar saftı, gÜreşmek dışında kafası öyle her şeye basmazdı. Ders falan hak getire! Kopya çekmesini bile beceremezdi; okulu bitirebilmesindeki payım bu yüzden büyüktür. Lise son sınıftaydık. Birlikte antrenman yapıyorduk. Antrenörümüz değişmişti. Yeni antrenörümüz, Kurt Mustafa'nın oğlu Mehmet Kurt'tu. Mehmet Kurt, gÜreşte başarılı bir isim değildi, dayımın gÜreşinde kalmıştı. Sami'yle beni yanına çağırđ. "Bu sene ikizin aynı sikkette gÜreşeceksiniz," dedi. Sami'ye kilo almasını söyledi. Ben itiraz etmeye kalksam da karar verilmişti. İkimizin de morali bozulmuştu. Onun hayali, bu yıl Türkiye şampiyonu olmak ve milli takıma seçilmektİ, ama bir üst sikkette bu durum çok zordu. Ben ise yine Sami'ye yenilmeye devam edecektim. Sami bir ay antrenmanlara katıldım. İşı, aileyi falan bahane ediyor, kulübe çok az uğruyordu. Canım sıkılıyordum, huzursuzdum, arkadaşımı kaybetmek istemiyordum. Turnuva günü gelip çatmıştı. Aynı turlarda yarıştığımız için ilk turlarda karşılaşma olasılığımız azdı. Üçüncü ve dördüncü turlarda maçları zorla almama karşın Sami hiç idman yapmadan, altı turun sonunda final maçına kadar gelmiştik. Şimdi finalde en can arkadaşımla ikimiz karşılaşacaktık. Adımız okundu. Tribünler tıklım tıklımdı. Mindere çıktım, bacaklarımı titremesini önlemekte zorlanıyordum. Sami kulağıma eğildi, "İyi olan kazansın," dedi. Sıkıca sarıldık, düdüğ çalınca gÜreşmeye

başladık. İlk birkaç dakika birbirimizi tartmakla, sinamakla geçti. GÜreşmiyorduk. Hakemin uyarısı ve seyircilerin ıslıklı protestosundan sonra Sami'ye yane masadan "pasif" uyarısı geldi. Sami yere uzandı, ben üstündeyim. Düdüğ çaldı! Tekrar. "Hadİ gÜreşin, bu ne lan!" diye bağırdı Kurt'un oğlu kösedem. Gücüne gitmişti, nasil oldu anlayamadım, daldım, Sami'yi belinden kavrayıp ırtıtmı! İki puan almıştım. Sami şaşırmış, durumun ciddiyetini kavrayınca toplanmıştı. Tetikte duruyor, bütün dikkatİyle beni kolluyordu. Sonra birden atıldı. Bir eliyle nden, bir eliyle arkadaşını belimi sarmaladı, döndürdü ve üç puan alıp öne geçti! Birbirimizin zaaflarını çok iyi biliyorduk. Sonlara yaklaşıncan Sami beni daha fazla zorlanmadan savunma yapıyordu. İdmanlızılkta olsa gerek, ayağına tek daldığımda ne olduysa, bıraktı Sami. Çevikti, ayağımı kolayca kaptırmazdı. Bir tuhafılık olduğunu sezmiştim ama hamleyi yapmış, çengel takmıştım. İki puanı ldım ve düdüğ çaldı! Ayağına kramp girmiş. Ama ikimiz de biliyorduk. Sami maçı bana bırakmıştı. "Affedersin," dedim kulağına. Anlamıştım ama çok geçti. "Biliyorum," dedi gülümseyerek. "Önemli olan, dostluğumuz. Şampiyonluğun tadını kar. Beni bir daha bu halde bula mazsın."

Son maçımı Sami'yle yapmıştım. Dayılarıma rest çekip gÜreşİ bıraktım. Anladım ki gÜreş benim için bir hevesti. Ülkede hiçbir altyapısı, parlak bir geleceğİ yoktu. Sami bir yıl sonra kulüp değiştirdi. Önce il, sonra Türkiye şampiyonu oldu. Milli takıma çağırıldı, gitmedi. "Neden?" diye sordum bir gün yanına uğradığımda. "Türkiye şampiyonu oldum, hl pazarda patates satıyorum, kulüpten ldığım üç-beş kuruşla mı geçineceğim? Ayrıca hiçbir zaman Kurt Mustafa olamam. Devlet artık gÜreşe destek vermiyor. Ailemi bırakıp başka yerlere gidemem," dedi. Sami, okulu da bıraktı. Artık sadece pazarcılık yapıyorcu. Patates satıyordu. Hiçbir işine yaramayan onlarca madalya evinin duvarlarında asılı duruyordu. Minder pehlivanlığını bırakmıştı ama geçim pehlivani olmak onun ezeli ve sonsuz işiydi.

Ah Anadolu

CENGİZ BOZKURT

Geçenlerde Twitter'da gezinirken Ampute Milli Takımımızın son dakika golüyle şampiyon olduğu haberini gördüm, nasıl hopyaya zıplaya sahaya tek ayaklarıyla sevinç içinde koştuklarını gördüm ve ne yalan söyleyeyim gözlerim doldu. Seyircinin desteği ve tepkisi de müthişti ama o da ne, haberin devamını okuduğumda final maçını oynadıkları İngiltere Ampute Milli Takımı'nın yine aynı seyirci tarafından YUHALANDIĞI yazıyordu. Yemin ediyorum hala kendim yapmış gibi utaniyorum ve görüntüleri izleyemiyorum. İddia ediyorum ve yaşadığım için biliyorum, sevin ya da sevmeyin, ama İngiltere bizle açık savaş içinde olsa bile bizim Ampute Milli Takımımızı orada centilmençe ağırılar ve alkışlar. Bu stadyumdakiler hangi topraklardan geldiler kardeşim, nereden toplandılar, sağduyusu, cömertliği ve mertliğiyle nam salmış, mazlum Anadolu insanı değil mi!..

Yine yakın geçmişte bir Kürt milletvekilinin ANNESİNİN Ankara'daki cenaze töreninden fotoğraflar gördüm. Mezarlığa bir grup saldırmış ve "Siz gidince cenazeyi çıkarır, atarız!" diye tehditler savurmuşlar. Bunun üzerine korkan yakınları, defnedilen meytayı mezardan çıkarmış ve memleketine götürmüşler. Görüntüleri utancımдан izleyemedim. Aklımda iki fotoğraf kaldı. Yüzünde müthiş acıyla ağlayan iki arkadaşının kolunda annesini kaybetmiş milletvekilinin

yüzü ve boş mezar. Aklıma bir vadide öldürülen askerlerin cenazeleri geldi. İki gün kadar çatışma bölgesinde kalmıştı galiba, sonrasında Kürt köylüler araçlarla gidip çatışma bölgesinden askerlerin cenazelerini almış, araçların arkasına koymuş, aileleri rencide olmasın diye de etraftan kestiği dallarla üstlerini kapatma inceliği göstermişlerdi. Hey gidi Anadolu'nun sağduyulu köylüsü. Acıyı, yası paylaştırmayı bilir, saygı gösterir. Pekli saldırganlar Anadolu insanı değil mi!..

Epey yakın bir geçmişte DOWN SENDROMLU ÇOCUKLARIN çalıştığı kafeye gidilmesini ve desteklenmesini öneren bir tweetin altına "şimdi bunlar üstümüze çay kahve filan dökler lan, ne gıcicem" yazan bir değil birden fazla insan gördüm, devamına bakamadım, utandım.

Utancı giden insanın kalbi de gidermiş, utancı giden toplumun, kültürün nesi gider acaba, vicdanı mı?

Görüntüleri izleyemedim, başka yazılanları da utancımдан okuyamadım. Yine iddia ediyorum sosyal medyada bu tür tweetler atan bir insan garson olarak down sendromlu bir çocuğun üzerine bir şey döksün, ondan çok üzülüp, kalpik sarılmasza insan değilim.

Geçen hafta 17 YAŞINDA BİR LİSE ÖĞRENCİSİNİN 'sapığim var, korkudan sokağa çıkamıyorum' diye zıddıktan kısa bir süre sonra Pendik'te pompalı tüfekte malum şahıs tarafından öldürülmesinin ardından 'hak etmiş o da, kim bilir neler yaptı, Aleviymiş zaten, eline sağlık kardeşim' yazan insanlar gördüm. Cenazesi Cem Evi'nden çıkarılırken bir araba cenazeye katılan kalabalığın üzerine sürülmüş, olaylar çıkmış. Görüntüleri izleyemedim, başka yazılanları da utancımдан okuyamadım. İddia ediyorum böyle bir cinayet Sünni bir kızın

başına gelse 'Oh olsun, o da Sünni'ymiş zaten, kim bilir ne yaptı' diyecek bir tane Alveli bulamazsınız.

Çok uzak ara değil bu yıl içinde Sakarya'nın Kaynarca ilçesinde Suriyeli HAMİLE BİR ANNE VE 10 AYLIK BEBEĞİNİ, kadının kocasıyla işyerindeki kavgayı bahane edip taşla öldüren iki caninin yakalandıklarındaki fotoğraf beynime kazındı, bakışlarımda pısmanlık, utanç yoktu. Bir süre önce OHAL KHK'siyle tahliye edildiklerini öğrendim. Derin utancımдан konuyla ilgili daha fazla haber izleyemedim, okuyamadım. Tarifsiz bir sızı kaldı içimde. Bunun tarihin en vahşi ve kanlı savaşlarından birini yaşayan Suriye'de yaşanılıp, yaşanılmayacağı konusunda, şüphelerim var. Anadolu'nun bir şehrinde oldu bu cinayet.

Yine çok eski değil bu yıl bir köy okulunda görevli genç bir ÖĞRETMENİN, PKK'lı bir grup tarafından kaçırıldığını, öldürüldüğünü ve cenazesinin Pülümür çayına atıldığını okudu bu gözler. Haberle ilgili görüntüleri izleyemedim utançtan, aklımda sadece Anadolu'lu acılı anne babamın fotoğrafı kaldı. Ölü vücudu günlerce bulunamamış, anneye ve babaya başında gidip ağlayabilecekleri bir mezar bile çok görülmüştü. Boş bir mezar arayan vücudu Ankara'da arkasında boş bir mezar bırakan anneye aynı topraklarda döndü durdu, çürüdü. Babasından alınan DNA örnekleriyle teşhis edilebildi kim olduğu. Bu nasıl bir özgürlük savaşçılığıdır arkadaş, anlayan beri gelsin. Biri bana bu tür cinayetler işleyen ve başarıya ulaşmış, kendi halkına huzur ve özgürlük getirebilen bir gerilla hareketinin örneğini versin biz de bilelim. Bunu yapanların anası babası da Anadolu'lu değil mi!..

Mersin'de su satarak ailesinin geçimine katkı sağlarken çalışan Suriyeli 5 yaşındaki göçmen çocuk 25 yerinden bıçaklanarak öldürüldü...

Utancı giden insanın kalbi de gidirmiş, utancı giden toplumun, kültürün nesi gider acaba, vicdanı mı? Ne oldu acaba bize? Bu inanılmaz boyutlara ulaşan kadın cinayetleri, hayvanlara yapılan eziyetler, çocuk tacizleri...

Lütfen bana bunlar her ülkede olan şeyler tatabasıyla gelmeyin...

Benim utancım bana yeter.

"İNSANLARIN NE KADAR KÖTÜ OLDUĞUNU GÖRMÜK BENİ HİÇ ŞAŞIRTMIYOR, FAKAT BU YÜZDEN HİÇ UTANMADIKLARINI GÖRÜNCE HAYRETLER İÇİNDE KALIRIM." - Goethe

SEVEDE ORMAN

Ülke değil burası memleket

Son yıllarda ruhumu en çok yıpratın şey sıkışmışlık hissi. Yüreğimde bir kaya ağırlığı ile dolmuş. Ülkem için, ülkemizin güzel insanları için üzülmem. Hep endişe ile geleceğe bakmak. Oysa iyi şeyler hissetmeyi özlediyorum insan. Bir şeyler için heyecan duymayı, güzel şeyler olacağına inanıcı özlediyorum. Ama en çok da umudu...

Öyle bir iklim ki bizimkisi eğlenirken bile mahcup hissediyor insan kendini, utanıyor. O yüzden yurt dışından insanların sakın, rahat, olağan gündemli hayatlarına kıskançlığım. Bizimki hep telaşlı, yoğun, zor, zalim...

Bazen diyorum ki kendime, başka bir ülkede uykuyla dalsak, kavgasız, gürlütsüz, korkusuz rüyalarda, sakın bir sabaha uyanırsak... Evet ya, başka ülkelerin, başka şehirlerin sabahlarına uyanabilse keşke insan ara sıra. Bazen güneşli, neşeli bir Havana, bazen yemyeşil yağmurlu sakın bir Edinburgh sabahına. Bir nefes alma molası gibi hayattan. Bir nefeslik zaman için oralmış gibi. Dünyünü unutarak. Tarihin travmaları atlatılmış, günlük telaşı kalmsız bir ülkenin, akşam yemeği planları için heyecanlanan bir vatandaşı gibi.

Ne zaman yurt dışı seyahatimden dönsüm, daha havaalanında hissediyorum beni bekleyenlerin heyecan ve güzellikler olmadığını. Ne kadar densesem deneyeyim kurtulamıyorum bu histen.

Eskiden bayram gibi dönerdik, özlemiş, kavuşma isteği ile dolu ve kucaklanacağımızı bilerek.

Hele gerçek bayramlar? Onların coşkusu bile özlem artık hayatımızda.

Oysa ne güzel olurdu bayramları beklemek, heyecan duymak, 29 Ekim törenlerini coşkuyla kutlamak, baharı nevruz ile karşılamak. Diğerini öbüründen ayırmadan, Cumhuriyet balosu da yapmak, dini bayramları da saygıyla kutlamak,

asüre geleneğinden de vazgeçmemek, yılbaşı süslemelerinden de.

Hiçbir dini bağlamı olmaksızın sadece yeni yıl kutlamak için süslenen sokakların verdiği mutluluğun kime ne zararı olabilir mesela? Dışardan bakıldığında çok da önemli yokmuş gibi görünen ama sokakta öylesine dolaşırken kafanı kaldırıp

gördüğün o ışıklar, süslemeler adeta hüznüne konan rengarenk kuşlar gibi olur insanın. Günün sonunda yüreğini kıpırdatan o heyecan, mutluluk, neşe, umut değil midir hayatı yaşanır kılan?

Ama tüm bu olumsuzlukların yanında, çok garip bir his, belki bir tanıdık ama ülke gerçekten evlat gibi, atsan atılmıyor, satsan satılmıyor. Gittiğim her yerde ülkem burnumda tütüyor. Ne kadar şikayet etsem de, ruhumu yoran bu ülkeyi, sözümü sakınma gereği duymadan keyifle oturduğum samimi bir dost meclicisini özler gibi özlemekten kendimi alamıyorum.

Anadolu'lu olmanın sevdiğim taraflarından biri tutku. Aşırı hatta ayarsız sevinçler, aşırı hüznüler, toprağına, köküne bağlılık hep bu tutkunun parçaları.

Bu yüzdendir ki herkesinki ülke, bizimki memleket!

Başka ülkelerin, başka şehirlerin sabahlarına uyanabilse keşke insan ara sıra.

CAN BINALİ AYDIN

Deniz madeni

Yaz bitti... Mevsimlerin en olgunu sonbahar bizi zorlu bir kışa hazırlıyor. İçimizde tüm mevsim sürecektir. Kış dışarıyı pencereden izleme isteği mayalanırken, sonbahar mevsimleri arasında en çok kış sevmemiz için taraf tutuyor. Gönülümüz de bu haksızlığa içten içe razı aslında, kışa yatkınız... Fakat, üşümeyi sevdiğimizden değil sarınıp sarmalanmaktan, kendimize sığınacak sıcak bir iç aramaktan. İklimler değişti, baharlar neredeyse kayboldu, üzerine mandalina kabukları attığımız kömür sobaları da neredeyse yok artık ama İstanbul'da pek de bilinmeyen bir cevherde mevsimden mevsime kömür arayışı sürüyor hala. Fakat bu cevher diğerlerinden biraz farklı, burada kömür madenden çıkıyor.

**Kışa yatkınız...
Fakat üşümeyi
sevdiğimizden
değil sarınıp
sarmalanmaktan,
kendimize sığınacak
sıcak bir iç aramaktan.**

Anadolu'nun doğurgan topraklarını uçsuz bucaksız yataklarıyla besleyen pürüpak emeğin, alın terinin, sabırlı çilenin siyah incisi kömürle insan ilişkisi tarihten bu yana acı üzerinden gelişti. Kimi yerin yüzlerce metre altında gelen göçkülerle, kimi uykunun en derin yerinde duman sızan sobalarla kömür -aşağıda yukarıda- insan yaşamına sayısız baskın verdi. "Büyük Madenci Yürüyüşü"ünde Zonguldak'tan Ankara'ya günler cevirilen, Soma'da, Sorgun'da Ermenek'te göğüs öfkeyle sıkıştırılan kara elmasla insan ilişkisi bugün de aynı yakıcılıkla sürüyor.

Her gün güneşin doğduğu saatlerde yerin binlerce metre altında başlayıp hava kararcıya kadar süren, güneşe hasret bakan bu mesai bir madene diğerlerinden farklı işiyor. Burada kömür diğer madenlerin aksine uçsuz bucaksız maviilikten geliyor. Burası "Deniz madeni" İstanbul Karaburun sahilinde bir işletmede kömür çıkarılırken denize düşen parçalar

dev dalgalar ve akıntılarla kilometrelerce uzunluktaki Karaburun ve Kilyos sahillerine vuruyor. İstanbul'un orta yerinde yazın binlerce insanın akın ettiği bu sahiller kışın yaklaşıyla birlikte yerini başka başka yakıcı bir telaşa, geçim telaşına bırakıyor. Yirmi milyona dayanan nüfusuyla dünyanın sayılı metropollerinden biri olan İstanbul'da insanlar ellerindeki eleklerle dev dalgalar arasında nasibini kovalıyor.

Dalgalar büyüdüğüce bereketlenen bu maden uzun yıllardır bölge halkının yakacağı ve geçim kaynağı. Kömüre çıkarılan arasında yetmiş yaşına dayanan yaşlılar da çocuk çocuk denize inen aileler de var. Kömüre deniz sakinken elle, dalgalar kuvvetliyen eleklerle çıkan

köylü, son yıllarda traktörlerle de çıkmaya başladı. Traktör, büyük elek monte edilebildiği için daha fazla kömür anlamına geliyor. Kepçesine takılmış üç dört metre genişliğindeki eleklerle dalgaların ortasına dalan traktör, tek seferde insan gücüyle onlara defada toplanan kömürü toplayabiliyor.

Traktörün daha fazla kömür sağlamanın yanında bir başka hayati önemi de fırtınalı günlerde bir insanı rahatlıkla sürükleyebilen Karadeniz'in dev dalgalarına karşı direnci. Kömüre elekler çıktığı günlerde yaklaşık on saatlik bir mesai sonucunda ancak iki, üç çuval elde edilebilen kömür bir süre kurumaya bırakıldıktan sonra civar mahallelerde satılmak için el arabalarına ya da kamyonetlere yükleniyor. Traktörle çıktığındaysa aynı sürelerde bir römorku doldurabilecek kadar kömür toplamak mümkün. Kömür toprakları yarı bedene kadar denize giren, sudan korumak için çoğunlukla su geçirmeyen tulum giyen köylü, daha bereketli bir gün için fırtınalı havaları beklerken arabasını doldururlar ağır ağır evlerinin yolunu tutuyor.

TEKS KÖSE

**İnandığınız
en büyük yalan?
"İyiyim"**

**Bir suç işleyecek olsanız
hangisi olurdu?
Soygun.**

**Hangi kötü karakter olmak isterdiniz?
Jesse James.**

**Okul hayatınız boyunca yaptığınız en büyük
haylazlık?
Ders asmak. Uslu bir çocuktum.**

**Sizce bir insan ne zaman tehlikeli olur?
Yaşama sevincini kaybettiğinde.**

**Deşarj olmak için ne yaparsınız?
Yazarım.**

**Bir sanatçının en çok ne için sabretmesi
gerekir?
Değişimin hiç bitmeyeceği gerçeklikle mücadele ederken.**

**Hiç unutamadığınız bir büyük nasihatı var
mı?
Dedem sık sık "korkma" derdi. Ama korkuyorum.**

**Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz var mı?
Kolay ikna edilebiliyorum.**

**Sürekli yarım bıraktığınız bir işiniz var mı?
Yarım bıraktığım işlerim yok, henüz bitirmemiş işlerim var.**

**Kıskançlık yüzünden yaptığınız en absürd
şey?
Kamu malına zarar verme.**

**Hangi duygunuzu kaybetmekten korkarsınız?
Yaşama sevincimi kaybetmekten korkarım.**

**Tahammül sınırlarınız zorlandığında nasıl
sakinleşirsiniz?
Zorlayanlardan uzaklaşarak.**

ALİ KÖSE

MERAL ÇINAR

Suyun ev sahibi

Büyükada iskelesine adım atınca önce sakinliğine şaşıyorum sonra günlerden hafta içi olduğunu anımsayıp gülüyorum. Ada'yı hafta içi gelmenin tek güzel yanı bu sanırım: Sakinlik. Sürekli birbirine karıştırdığım sokakları arşınlarken üstüne tahta çakılmış, gökyüzüyle başı kapatılmış bir kuyu görüyorum. Ben kuyuya bakarken biri gelip oturuyor. Niye kapatılmış bu kuyu, diye soruyorum daha tanışmadan. Kimsenin ihtiyacı kalmamıştır, cevabını alıyorum. Benim sorularımla onun cevapları art arda sıralanırken tanışıyoruz Adnan Garip'le. Adnan Abi'nin gençlik zamanlarının bu kuyuların başında ve içinde geçtiğini de yine bu arada öğreniyorum. Ben çok soru sorunca Adnan Abi de en baştan anlatmaya başlıyor.

Sakalarla su

"On yaşında falandım babamın yanında başladım bu işe. Sekiz kardeşiz biz, haliyle herkes kendi çapında aile ekonomisine katkıda bulunuyordu. Babam 1930'larda gelmiş buralara. Babam eski, antika eşyaları alıp satardı. Bazen o aldığı evin eşyalarını satarken ben de adaya gelen Avrupalı turistlere bulduğum yabancı kitapları satır yolumu bulurdum. Babam ikinci iş olarak da zor olduğu için az kişinin yaptığı kuyuculuğa el atmış.

Çocukluğumuzda bizim bahçemizde de dahil evlerin birçoğunda kuyu vardı. Bazı kuyularda içilebilir kalitede sular olurdu. Sakalar, bu kuyulardan suları çeker, eşeklere yükledikleri tenekelere doldurup ev ev gezerek satarlardı. Ada'ya şehir şebeke suyu geldiğinde belli merkezlerden su satılmaya başlandı. Kullanım suları yine kuyu suyu oldu ama içme suyu sakalardan veya şebeke suyundan temin ediliyordu. Su evlerimize ancak 70'lerden sonra geldi."

Kuyu açarken

"Kuyuyu açması derinliğine bağlı olarak iki üç ay sürerdi. Bugün eski usul yani kazma, kürek, balıoz, çiviyile kazan veya briket ya da taş örme dediğimiz şekilde kuyu yapan kimse kalmadı. Şimdi sondaj yapılıyor, her şey elektronik cihazlarla hallediliyor. Çıkık denen bir dolap sistemiyle çalışırdık biz. Kütükten yapılan bir silindir düşünün, 20 santim çapında 120 metre genişliğinde. Bu silindirin kenarlarına kollar bağlanır, bu kollardan kuyuya büyük çelik veya demir bir kova indirilir. Bu kova çok sağlam bir halata ya da çelik bir tele bağlı olurdu. Sonra aşağıda kazılanlar toprak, taş artık ne çıkarsa kovaya doldurulup yukarıya çekilirdi. Toprak iki metreden fazla olmazdı zaten, geri kalanı kaya, kuvars bazen de mermer olurdu. Hatta demir madenine bile rastladığımız oldu. Her şey tecrübeyle sabit, kuyu ustası neye kazma salladığını en kısa zamanda öğrenirdi. Su damarına rastlandığı zaman su seviye yapsın, göllensin verimi artsın diye biraz daha aşağısına inilir, genişletilir. Sonra bir motor bağlanır ve öyle bırakılır.

Kuyu da temizlerdik. Eski kap kacaklar, çengeller, şişeler bulurduk. O zaman bu bulduklarımız para etmezdi de şimdiki eder. Bir keresinde eski, çürümüş paslanmış bir tüfek, bir keresinde de tabanca bulmuştum. Daha önce açılmış kuyularda metan gazı olurdu. O yüzden biz kuyulara inerken mum indirirdik. Mum sönerse hava yoktu. Onun üzerine aşağıya su dökerdik ki sirkülasyon olsun. Bunun gibi birtakım iptidai önlemlerle çözerdik. Bilmediğimiz eski kuyuya inmezdik."

Ada'nın su temini

"Ada'da su ihtiyacı iki şekilde sağlanır. Birincisi Ada'da çok kırıya yağar ve bu toprağa ciddi nem sağlardı. İkinci olarak da yağmur sularından faydalanmak için ona göre kuyular açılırdı. Normal su kuyuları bir buçuk metre çapında açılırken, bostan kuyuları dört metre çapında açılırdı. Bostan kuyularındaki asıl amaç yüzeydeki suyu biriktirmekti. Sarnıç görevi de görürlerdi. Ayrıca insanlar yağmur suyunun çatıya inen sularını çinko derelerle sarnıçlara bağlardı. Bunların bazıları belli aşamalarla bir süzgeçten geçip öyle sarnıca inerdi. Suyun sarnıçta temiz kalması için de odun kömürü konurdu. Sonuçta su hayattı ve her şey lazımdı. Su bulunurken ise civardaki kuyularla ve deniz seviyesiyle mukayese edilirdi. Eski ustalar taze aya dalıyla da su bulduklarını söylerlerdi. Ben de bir keresinde izlemiştim öyle bir ustayı da pek inanmamıştım. İnsanların batıl inançları çoktu."

Yukarıdan su düşse dert

"Yaptığımız iş çok korkutucu aslında. Yukarıdan su damlasa bile canımızı acıtırsa taş toprak parçaları düştüğünde ne olabileceğini siz hesap edin. Güvenlik önemi denen şey zaten yok. Bir keresinde ben kuyudayken halamın oğlu aşağıya ağaç düşürdü, zınk diye yanıma saplandı. Bana gelseydi yoktum bugün. Bir başka sefer babam aşağıdayken çelik tel koptu. Yukarı çıkardığımızda çamur adam olmuştu.

Çocukluğumda, gençliğimde hep kuyu açtım. 80'lerden sonra bu iş öldü. Olsaydı heyecanı için devam ederdim belki, bilemiyorum."

Kuyuculuğu gelişen teknolojiyi öldürmemiştii belki de. İşe yaramıyordü üzerine tahta çakan, kuyu hiç yokmuş ve hiç olmaması gibi davranan, suyu barkedlere hapseden bir zihniyet yüzünden yok olmuştu. Neticede insan doğanın yararını onu esaret altında tutabilirdiği sürece önemsiyordu.

SELİN KALKAN

Yorgun savaşçı: Leyla Abla

Bazen dışarıdan her şey eksiksiz gibi görünse de senin yaşadığın yerden baktığında birçok şey eksik görünür. Tamamlamaya çalışırsın ama tüm bunlar başına çocukken geldiye eğer tamamlamaz ve hatta baş edemezsin. Seni bütün halinde kabul eden tek yer orası da sokak.

Yalnız kalmayı tercih etmesen de yaşam seni buna zorlar. Sonra "Ortak yalnızım ben!" diye çıktığın sokakta önce seninle aynı kaderi paylaşanlar sonra da gelen geçen insanlar kimsen olma başlar. Kimsesiz kalmak için attığın adım seni yalnızlıktan kurtarır.

Hayatta başına iyi şeyler geleceğine dair umudun kalmadığında ise önce sen kendine kötü davranmaya başlarsın.

Leyla Abla bin yıldır yaşamış kadar yorgun biri, harbi gariban, ölümüne yalnız. Uzun zamandır sokakta yaşıyor. Ne kadar uzun olduğunu kendi bile unutmuş. Ama hiç unutamadığı unutamadığı şeyler de var. Gece saat yarımaya yaklaşıyor Leyla Abla banka oturmuş pet şişeye doldurduğu şarabını içerken *İşte Gidiyorum Çeşni Siyahım* türküsünü söylüyor. En sevdiği türkümüş. Arkasından *Bir İhtimal Daha Var O Da Ölmek Mi Dersini* şarkısını söyleyiveriyor. Bu da annesinin en sevdiği şarkıymış. Şarkı bitince Leyla Abla'yla sohbet etmeye başlıyorum. Soyadını, nerede doğduğunu, yaşını hatırlamıyor ama aklında ve kalbinde ne varsa anlatmaya başlıyor. Sokağın pelerinsiz kahramanı gecelerin Leyla Ablasının ağzından unutamadıklarını dinliyoruz.

Ben de içeceğim ulan dedim!

"Beş yaşımdaydım sigara ve alkol kullanmaya başladığımda. Bir abim bir de annem vardı eve. Evin içinde abimden gizli çekyatın altına sakları sigara içerdim. Abim de alkolün tekiydi. Gece gündüz fark etmez eve sarhoş gelir bütün huzurumuza kaçırırdı. Baktım her gün içip içip küfür etmelerinden sıkılıyorum, "Ben de içeceğim ulan," dedim! İçmeye başladığımda görünce de abimle kavgaya etmeye başladık. Kavgaların ardı arkası kesilmezince bir gün vurdum kapıyı çıktım evden."

Bu hayatta kimseye eyvallahın olmayacak!

"Şu hayatta bir Beşiktaş'ı bir de annemi çok severim. Kendimi bildim bileli Beşiktaşlıyım. Sokağa çıktığım dönemde de Süleyman Seba'ya olan sevgimden dolayı Şairler Parkı'nda kalmaya karar verdim. Ara ara da Abbasaga Parkı'na geliyorum. Bir zaman sonra sokaktaki herkesi tanıyama başlıyorsun zaten. Abbasaga'da kalıyorsa Şairler Parkı'ndan haber geliyor Şairler'de kalıyorsa Abbasaga'dan haber geliyor. Kaç yıldır burarlarda kalıyorum, neler gördüm neler... Her gün başka bir şey öğrendim. Ama en önemlisi de kimseye eyvallah dememeyi öğrendim. Kavga ya da karışım, bir sürü farklı ortama da girdim ama kendimden asla ödün vermedim."

"Sen de sakın kimse için kendinden ödün verme," diyor Leyla Abla... Tam o sırada bir grup genç önümüzden geçiyor ve Leyla Abla'nın dikkati dağılıyor. Ben ne olduğunu anlamadan coşkuyla bir marşa giriş yapıyor Leyla Abla ve grupla beraber karşılıklı söylemeye başlıyorlar;

"İçiyoruz aşkını su gibi kana kana
Peşindeyiz her zaman, sigaralar yana yana
- Gitme hep ömrümde kal, kal!
- Al ömründen, ömründen! Her şeyden çok
sevdiğ seni şanlı kara kartal! "

Abbasaga Parkı'nda dansöz oynattıracağım

"Abim sırf para alamayayım, annemin evine giremeyeğim diye deli raporu çıkarmış bana. Parada pulda gözüm mü var sanki benim. Ev de onun olsun para da. Param olsa ne olacak sanki. 10 liram varsa şarap içiyorum 5 liram varsa kolonya içiyorum. Neticede içiyorum işte... Eğer olur da bir gün elimde toplu para geçerse önce Şairler Parkı'nda sonra da Abbasaga'da dansöz oynattıracağım. Bütün tinerilere, şarapçılara, sokakta kalanlara

Hayatta başına iyi şeyler geleceğine dair umudun kalmadığında ise önce sen kendine kötü davranmaya başlarsın.

istedikleri kadar alkol, sigara ne istiyorlarsa alacağım. Bir gün de biz gönlümüzü eğlenelim be olmaz mı?"

Hayalini anlatırken bile keyifleniyor Leyla Abla, yakıyor bir sigara ve anlatmaya devam ediyor.

İyiyle de kötüsülle de kendi çizdiğim hayatı yaşıyorum

"Ne annekaldi başımda ne baba ne de abi... Ama şimdi öyle bir zaman geldi ki parkta üstüme yiyecek kıyafet veren babam oldu, yiyecek bir kap yemek veren abim oldu, sırt sırta verip uyuduğum ablam oldu. Şimdi ara sıra abim peşime düşüyor eve gel diyor. Ne yapacağım ben evde diyorum. Yemek yersin, uyuursun, evde kalırsın işte diyor. 15-20 yıl sokakta gezdikten sonra ben daha evi ne yapayım, parayı ne yapayım, sıcak yatağı ne yapayım? Gitmiyorum işte. Bana bir öyle bir böyle cizdikleri hayatı yaşayacağım kende kendi çizdiğim hayatı iyiyle kötüsülle yaşıyorum daha iyi."

Leyla Abla ile sohbetimizin sonuna geldikimizde var mı benden bir isteğin diye soruyorum,

"Var!" diyor.

"Mezar taşıma 'Yorgun savaşçı; biliyordun, öldü.' yazın." diyor. Çünkü annesi onu benim sırdaş bebeğim, yorgun savaşçım diye severmiş. Annesinin bu cümlelerini söylerken hayatının bütün yorgunluğu çöküyor Leyla Abla'nın üstüne, sohbeti için teşekkür edip yanından ayrıldığında kendi kendine konuşmaya devam ediyor. Yanından ayrıldığım andan itibaren attığım her adımla yavaş yavaş azalıyor Leyla Abla'nın sesi. Sonrası benim için sessizlik onun için uzun ve yinelenen bir gece.

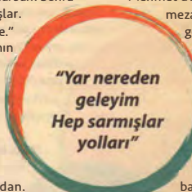

ALİŞER DELEK

Beyaz giyme

Sabaha karşı gelmelerine alışmıştı artık. En çok da Mehmet'i emzirirken gelmesini bekleirdi. Ne olsa erkekti. Onu aynı bir severdi. Ağzını memedan koparı, kendisi ayakta durmazken bir de Mehmet'i havalara atardı. Aklı çıkardı, zar zor ikisini de yatırırdı. Her seferinde halasının söylediklerini hatırlar, mutfakta gizli gizli sigara içerdi: "Bizim kaderimiz buymuş kızım. Kocanın zenginliği sana bir kâr etmez. Erkek doğurana kadar aynı yataкта yatarsınız. Hamileyken az dayak yersin, işlerden kurtulursun. Sonra kadınlığın biter. Analığın başlar. Duani kızlarından eksik etme." Öyle de yaptı Hülya. Babasının mezarında bile kızları için dua etti. Okutmak bir rüyaydı da, yolları güzel olsun istedi. Benim gibi olmasınlar diyemedi hiç. Anacığından utandı hep, dualarında. Bir nefes daha aldı sigarasından. Atın üstünde, daha on yedisinde, gelinliği hatırladı. Ablasının onu kışkandığını, tüm köyün ona baktığını, anasının ağladığını, kaynanasının eskilerinden düzlümlü evini, Ahmet'in ona ilk tokadını, üç kızını, kurban giden sübanyı, okuyup üfleyen hocaları, Mehmet'in doğuşunu, İbrahim'in mutluluğunu, üç gün üç gece davulları, akitılan kanları, tek yattığı geceleri... Hepsini sığdırdı dumanına... Zaten bende talih yok... Bolu değil, Akçakoca, Karasu, Ereğli bilirdi İbrahim'in namını. Nereye giderse gitsin, sabaha doğru salına salına gelirdi evine. Başka yerde yatamam demişti bir kere arkadaşlarına. Feneri nerede söndürdüyse, yine de dön doğa ama evinirdi. Bahçede sızdığı bile oldu, eve gelirdi. Hülya takım elbisesini çıkarır, banyoya sokar, yatırırdı. Tüm çocuklarını da. Yirmi ikisinde çocuklarının babasının anası da olmuştu. Halası gibi, anası gibi...

*Salına da salına da gel,
Dön dolaş, yine bana gel...*

Siyah takım elbisesini üzerinden hiç çıkarmazdı İbrahim. Daha çocukken babası ona özel diktirirdi. Dügün, cenaze... Askerde bile üzerinden çıkarmadığı konuşulur, Bolu'da parmakla gösterilirdi. "Oğul, bu dünyaya tek mirasın sen kaldın. Malım da servetim de sen oldun. Senden de ayınsını beklerim," deyip de gittiğinde İbrahim yerin dibindeydi. Mehmet doğduğunun ertesi günü babasının mezarında oğlunu mezar taşına gösteriyordu. Mehmet mezara işediğinde herkesi bir gülme aldı da, İbrahim ağlarken kimse gülemedi. Oysa dayısı gibi öğretmen olacaktı İbrahim. Anası başka erkekler doğursaydı, İbrahim kaçıp şehre okuyacaktı. Daha on beşinde babası onu dükkânın başına koyduğunda ancak gazete okuyabiliyordu. Onu da gizli saklı. "Okuyunca adam mı olacaksın," diye yediği tokadı hiç unutmadı. Bir de haftaya evleneceksin dediğinde anasının ağlamasını. Hiç anlamadı neden anasının ağladığını. Evlenecek, ev kuracak, babası gibi olacaktı. Anası en çok bundan korkmuştu belki de...

*Alkaç ceviz dalları,
Sıva beyaz kolları...*

"Üçü de birbirinden güzel, evde yemek bile yapıyorlar," denildiğinde aklına çoktandır evde yemek yemediği geldi İbrahim'in. Daha eve girdiğinde aldığı koku için ferahlatı. "Aslanım," demişti sarışın olan İbrahim'e. Babası da böyle severdi. Memeleri ortada, etekleri kısacık kadınlarla baktıkça özündeki yemeği unuttu. Alkot değil su içiyordları sanki. Gözüni açtığında güneş utana sıklıkla doğuyordu. İbrahim'i eve gitmesi için bekliyordu da bu sefer çıkmadı İbrahim

yataktan. Kadınların kahkahaları, bakkal alışverişleri, sabahlara kadar şarkıları her yerde konuşuldu. Güneş, her sabah daha da yavaş doğdu. İbrahim'e evine gitmesi için zaman tanıdı. 3 sabah güneş gelmedi Hülya'nın evine...

*Yar nereden geleyim
Hep sarmışlar yolları*

Muhtar kapıya yumruklarken, bekçiler birbirine bakıyordu. İçerden öyle sesler geliyordu ki, "Şeytan görse utanır," dedi bir tanesi. Kapının önündeki ayakkabılardan birini aldı, cama fırlattı muhtar. "Hepsini alın," dedi. Sesler kesildi, İbrahim kemerini takarken, diğer iki erkeğe "Kaçalım," dedi. Kimse yerinden kıpırdımadı. "Aslanım, suçumuz ne?" diye kahkaha attı bir kadın. İbrahim suçunu çok iyi biliyordu. Arka kapıya yöneldi. Un çuvallarına atlayıp sokağa çıktı. Üstü başı bembeyaz olmuş, teriyle birlikte ne her yerine yapışmıştı.

Hülya, Mehmet'i yatırıp, mutfakta sigarasını içerken gördü İbrahim'i. Güneş arkasından itiyor, yol İbrahim için kısalıyor gibiydi. Siyah elbisesi bembeyazdı. Gelinliği geldi aklına... Halası geldi yine aklına: Bu gelinlik beyaz kalmaz kızım. Evliğin gibi... Lekeleri ya yıkarısın, ya üstünü kapatırsın. Ana olduğumuz günden sonra kefenimiz beyazdır bizim.

*Beyaz giyme söz olur
Siyah giyme toz olur
Gel beraber gezelim
Muradımız tez olur*

Not: Bolu yöresine ait bu türkü hikayesinde, belediyenin kaynakları dahil pek çok yerdebahsedilen üç kadın için "Bolu örf ve adetlerine aykırı davranışlarda bulunan kardeşler" gibi ifadeler kullanılıyor. Bolu'ya Ege'dengeldikleri belirtilerek, "örfbimezlikleri" pekiştirilmeye çalışılıyor. Umarım bir gün, bu zihniyeti yıkıp daha yükselmesini dövenkeğinhangisi örf, hangiadete sığındığınsorabiliriz.

Ben bir sevme ustasıyım

Üst dudağımın köşesinde bir kıvrımdır hayat. Nereye doğru bükülürse oraya duygulanırım. Hassas olmakla suçlanırım sıklıkla... Sıklıkla kendimi altından kalkılamayacak yüklerin altına sokarım.

Ne zaman bir çirkinliği, iyi niyetle yoğurup güzellemeye çalışsam, çirkin de ben oldum kötü niyetli de. Hakkımda kötü dedirttiğim zamanların neredeyse hepsi, iyilik olmayan yerde iyilik görmeye çalıştığım zamanlardır.

Nedir iyilik? Bilmem. Tahminimce varlığı da yokluğu da göreli bir haldir. Ama kötülük öyle mi? Kötülük elle tutulur, gözle görülür, varlığını hissettirir, getirdiği de götürdüğü de kantar hesabıyla ölçülebilir. Ortalıkta dr kötülük. Güpegündüzdür, oradadır. İsteddiği kadar sinsi olsun, istediği kadar yalanla, rüyayla kendini güzelin arkasına saklasın; yine de dürüstçe kötüdür, kötü olan. Kötüler ne dürüst olmadıklarından, ne iyi olmadıklarından utanç duyarlar.

13 yaşındaydım ilk kez aşık olduğumda. Aşığı mahallede oturuyordu; yukarı mahalledeki bakkala çıraklık ediyordu. Bu ikisinin arasında gidip gelirken de bizim mahallede geçiyordu. Ama o nasıl bir gemek... Rüzgârına, fırtınasına tutunup gidesi geliyordu insanın. Tamam, belki her insanın değil... Belki bir tek benim... Benim peşine takılısam geliyordu onu her gördüğümde. Bütün gün bakkaldan nereye sipariş götürüyorsa, alsın, beni de götürsün istiyordum.

Çok karaydı saçları, kaşları, gözleri. Öyle karaydı ki arkasında bir şeyler saklıyor olmaları. Meraktan çatlıyordum, ne vardı o gözlerin ardında? Neler düşünüyordu

uyumadan önce? Uyumadan önce durup düşünüyör müydü ki acaba? Bir ihtimali var mıydı kapkaranlık gözlerinin arkasındaki düşüncelerden birinde, belki, bir parçacık olsun, benim de yer kaplamamın? Mümkün müydü bu?

Öpsem ne olurdu, nasıl olurdu onu öpebilmek? Aşığı mahallenin haytaları, küçük kardeşini ağılatmışlardı bir keresinde... Kardeşine sarılıp öperken görmüştüm onu. Kardeşini sevgiyle, cesaretle avutuşunu izlemiştim. "Hepsinin ağzını kırarım abicim!" demişti, sarılıp öpmüştü kardeşini. Kardeşi olmak, dayak yiyip ağlamak, onun çelimsiz kollarında böylece avutulmak istemişim o an. O öpücüğü saçlarımda hissetmek nasıl olurdu?

13 yaşın, ilk aşkın, çocuk olmanın sağlığıyla, kısıtlı hayaller ve sınırsız bir aşkla seviyordum onu. Öyle çok seviyordum ki utanıyordum kendimden. Kendimden ne kadar utanıyorsaam işte o kadar çok seviyordum onu.

Bir öğleden sonraydı, Çocuk Bayramı'ydı, adım gibi eminim, bizim mahalleyle aşığı mahallenin maçı sebebiyle bütün vevletler, ergenlik arifesindekiler ve ergenler toplanmış, toz topraktan ibaret süper lüks

sahamızda gürültü yapıyorduk. En hareketli aktivitemiz buydu, çok toz kaldırıp çok ses çıkıyor, ortada dönen maçın seyrini bir hayat memet meselesine çeviriyorduk. İkışer büyük taştan olma kalelere umudumuzu, ortadaki naylon topa mutluluğumuzu tutturmuştuk adeta... Derken çıktı geldi. O geldi, umudu, mutluluğu, hayat memet meselelerini darmadağın etti. O geldiğinde her şey yavaşlardı zaten, o koştuğunda ise ardında kalan ışığını seyredirdim. İşte yine öyle oldu. Hop diye maça girdi, naylon topun peşinde Ronaldo gibi koşmaya başladı.

Şimdi bir tek onu izliyordum, artık maç filan bahaneydi. Bir an, ama öyle bir an ki, bir pozisyon yakaladı, vurdu gol oldu. "Ahi!" dedim içimden, "... kalbim çıkacak!" Sonra gözleri, ona kilitlenmiş olan gözlerimle buluştu. Gördü mü beni gerçekten? Vallahi de billahi de gördü! Göz gözeyiz işte! Göz gözeydik işte, nihayet.

Tabii ki yavaş çekimde gördüm bana bakarak gülümseyişini... Yavaş çekimde kıvrıldı üst dudağının kenarı, yukarıya doğru... Gözüme bakan gözünü kırptı bir de... "Ahi!" dedim içimden, "... öldüm, cenneteydim!"

O an emin oldum onun da beni sevdiğine. Tamamdı işte. Konuşacaktık artık. Kapkara bakışlarının ardından hangi düşünce trenleri geçiyorsa, hepsinin sonsuza dek yolcusuydum artık, kesin! Öpecekti de beni belki, kim bilir?

O geldi, umudu, mutluluğu, hayat memet meselelerini darmadağın etti.

Hakiki iyiliğin doğası mahrem, cezası keskindir.

Düşünmesi bile çok fena! Sanılacaktı öyle, dayak yiyip ağlayan kardeşine sarılır gibi, sımsıkı... Öpecekti saçlarımdan... Kesin!

Maç biter bitmez yanına gittim. "Ne güzel gol attın! Süpersin ya!" dedim. "Sağol," dedi, özgüveni tam, keyfi oldukça yerinde. "Golü atınca bana ne de güzel baktın..." dedim, sesim heyecandan titreyerek.

"Ne?" dedi. Duymadı sandım. Tekrarladım. Ama ikinci seferde daha zor çıktı sözcükler. "Bana..." dedim, "Bana öyle bir baktın ya, artık ölsem de gam yemem."

"Ne diyorsun lan sen?" dedi. Yüzü iyice karamış, dudağının kenarındaki kıvrım aşağı bakmaya başlamıştı. Panikledim; bilemiyorum, hangi cesaretle yaptım ama söyledim:

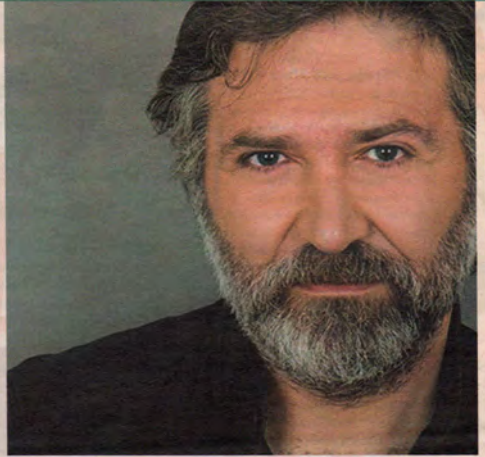
"Ben... Seni seviyorum," dedim.

İşte o cümleyle elmacık kemiğime yediğim yumruğun sarsıntısı birbirini kovalamıştır. Daha ne olduğunu anlayamadan kendimi yerde bulmamla, ölesiye sevdiğim çocuğun beni öldürsiye dövmesi birbirini kovalamıştır.

Hayatta ilk kez birine "Seni seviyorum" deme gücünü toplamamla, "Allah'ın ipnesi seni!" cevabını kanayan suratıma tekmeler eşliğinde almam birbirini kovalamıştır. Bir tek sevdiğim çocuğun değil, hem yukarı, hem aşağı, etraftaki her mahallenin bütün çocuklarının toplamı beni gururla dövdüğü, bir delikanlının onurunu, bir ibnenin onursuzluğundan kurtardığı o anla, benim kendimden utanmayı bırakıp başkaları için utanmaya başladığı o an, birbirini kovalamıştır

İlk aşıkım, bir kırık kalp, dört kırık kemik, altı ay ev istirahati, -henüz çocuk olanlar neyse de- koca koca yetişkinlerin beni görünce "Cık cık cık..." nidalarıyla kafalarını çevirmeleri, okuldaki öğretmenimin kime kızarsa kızın, hincini hep benim ensemde patlatması ve ailecek başka bir semte taşınmamız mecburiyeti ile sonuçlandı. İşte o günden beridir, üst dudağının köşesinde bir kıvrımdır hayat. Gülersem güzel, somurtursam çirkindir... Ve ne zaman bir art niyetin ardında bir parça iyilik bulmaya yeltensem, faturası şışkin ve ödemesi peşindir. Hakiki iyiliğin doğası mahrem, cezası keskindir.

Oysa kötülük öyle mi? Güpegündüz ortadadır kötülük. Başını çevirdiğin her yerdedir. Çok olmakla haklı olmayı bir tutar, şışşirin. Gururla kötüdür, göğsünü gere gere kötüdür, kötü olan. Utanmak nedir, bilmez. Kendini, utanmak kadar ağır bir yükün altına sokmaya yeltенmez. Bırakır, onun yerine hep başkaları utanısın... Bırakır, onun yerine başkaları, hep utanısın.

BURAK TAMDOĞAN

Çocukluk yıllarım... bir gecekondu masalı.

Doksanlar Ankara'sı... Seyranbağları'ndan Kumrular Sokak'a kadar aşkı benim için.

Tiyatro benim... omurgam.

İnsan psikolojisi... bilseniz de bilmek anlamak değil. İnsan kadar çok dünya.

Kuliste beklemek... muhabbet ve heyecan.

Alkış sesi... dopamin.

Şiir ile ilişkim... kendimi en dolaysız şekilde ifade ettiğim dil.

Kamera önünde... hayvan olduğumu hissediyorum.

Ustam diyebileceğim kişiler ... Nurhan Karadağ, Haluk Gölpinar, Hüseyin Avni Danyal.

Role hazırlanmak... bilmediğin bir ülkeyi gün gün tanımak gibi.

Kafamı yastığa koyduğumda... geçirdiğim günün arkasında durabiliyor muyum diye sorarım kendime.

Sonbaharın benim için... özel bir anlamı olmazdı yapraklar sararmasa.

Beni en çok hüzünlendiren... yalnızken bile yoksun hissetmek.

Geleceğe dair hayalim... son nefesimde, bu benim hayatımdı, bilerek yaşadım, onaylıyorum demek isterim.

MUFİT CAN SAÇINTI

Ters köşeye yatır hazretleri

Gazetede okumuştum. Olay bizim Kartal'da geçiyor. Adamın birinin, evinin yanında babadan kalma arsasıvar. Arsayı girip adamın evinin duvarına işiyor sarhoşlar, sıkışık insanlar. Yetmiyor çöp döküyor arsayı mahalle ahalisi.

Adam duvarı yazılar yazıyor. Arsayı işeyenlerin ve çöp dökenerin annesinin cinsel ilişkisi yoluyla para kazanılan mesleği icra ettiğini filan yazıyor. Tabii benim gibi lafı uzatmıyor: "Buraya çöp dökene, işeyen bilmem ne çocuğudur" filan yazıyor kısaca. Faydası olmuyor. Arsayı çöp dökmeye devam ediyorlar.

Bir sabah parlak bir fikirle uyanıyor adam. Yalandan bir mezar taşı dikeyi arsayı.

Önünü de tüksek yapıyor. Yazıyor bir levhaya: "Bilmem Ne Efendi Yatırı... Burda bilmen kim efendi hazretleri yatmaktadır"... Kendince bir "Yatır" uydurup, mahalleyi ters köşeye yatırıyor. Şip diye kesiliyor arsayı çöp dökmeler, işemeler... Yetmiyor önceki çöpleri topluyor ahalinin bir kısmı, bilmem kim efendi hazretlerinin aziz hatirasına saygısızlık yapanlara küfrederek...

Adam durumdan memnun, zekasıyla gurur duyuyor.

Günler günleri kovalıyor. Ta ki o güne kadar...

Adam tatile mi gidiyor arka, yoksa köyüne filan mı gidiyor ne... Nereye gitmişse artık dönüşte bir de ne görsün?... Yakın bir gelecekte apartman dikmeyi hayal ettiği arsayı bir türbe dikilmiş. Mezarın üstüne dört duvar bina edilmiş, yetmemiş bir dört duvar da etrafına çevrilmiş.

Meğersem o yokken, birileri belediyeye dilekçe yazmış: "Belediyeğin hizmet bekliyoruz. Bilmem ne efendi hazretleri mezarında üstü açık yapıyor, ruhu azap çekiyor. İla mezarına türbe yapısını isteriz" anlamına gelecek resmi cümleler kurmuş. Belediye de bu halka hizmet fırsatını kaçırmıyor...

Baş mezar türbe olmuş bir kere, adam ne dese ne yapsa boş... Belediyeye dilekçeler mi vermiyor, davalar mı açmıyor, neler neler yapıyor...

Yanıt olarak babadan kalma arsası, üç kuruşa istimlak edilmesin mi sana...

Gidiyor kurnaz adamın elinden arsası. Ne zaman kaleciyi ters köşeye yatırmak isterken, penaltı kaçıran futbolcu görsem bu hikaye gelir aklıma. Yok be canım, futbol seyrederken niye aklıma bu gelsin.

Böyle cümleler bitirmek adettendir diye böyle bitireyim dedim. Bitirmedim.

Korku burnu

Olacak O Kadar'ın ilk yılları. Levent Kırca Abimiz ünlülerin taklidini yapıyor. Yaparken de tıpatıp benziyor. Tıpatıp benziyor ama estetik tıpatıp cerrahisinden yardım almadan makyajla benziyor tabi. Önceki cümleyi zorlama bir espri sananlar için söylüyorum: O cümlenin önemi finalde anlaşılacak. (Bir önceki cümleyi okuyunca daha önceki cümleye dönüp tekrar okuyanlar olduğunu da biliyorum).

Ne diydük: Levent Kırca makyajla ünlülere benzetiordu kendini. İlk keresinde dışardan bir makyöz çağırılmıştı, sonrasında kendi bizzat yapmaya başladı. İlk keresinde Almanya'dan mı ne, makyaj malzemesi getirtmişti. Bitince kendi malzemelerini de kendi yapmaya başladı. Bildiğin oyun hamuru, bildiğin sulu boya, yağlı boya ve bilmediğim bazı malzemeleri kullanarak bir suratını binbir surat yapıyor... Oyun hamurundan kocaman burun, cam macunundan kepeç kulak filan yapıyor kendine... Neyse efendim bir gün yine setteyiz... Kapının önünde esrareniz olduğu kadar şüpheli bir adamın beklediği haberi geldi... Kiş günü uzun palto giymiş, başında da bir bere... Boynundaki kaşkolunu burnun üstüne kadar çekmiş, tıpkı soygun yapan haydut kovboyların, boynundaki fuları gözlerine kadar çekip yüzlerini gizlemeleri gibi... Adamı esrareniz yapan da şüpheli yapan da bu... Sadece gözleri görünüyör. Elleri de paltonun cebinde... belki soğuktan üşümüş belki eli tetikte bir silah saklıyor cebinde...

Gören ilk gençlerden biri soruyor adamı ne beklediğini: "Levent Kırca'yı görmek istiyorum," diyor adam, ellerini çıkarmadan, kaşkolunu burnunun üstünden indirmeden. Genç buluşu bir korkuyla gelip bunu anlatıyor settekilere. Sonra birisi çıkıyor ortaya. Yanılmıyorsa Sinan Abi (Bengier), o birisi.

"Bi de ben konuşayım şunla," deyip gidiyor.

Sinan Abi sağ ve salim dönecek mi acaba şeklinde korku bulaşmış bir merakla bekleniyor.

"Zararsız birine benziyor," diyor sağ salim dönen Sinan Abi. "Ama ellerini cebinden çıkarmadı, kaşkolunu aşağı indirmede," diye ekliyor.

"Neyse ne," diyor Levent Abi. "Gidip ben görüşeyim şunla."

Ne kadar sonra dönüyor Levent Abi. Alı al moru mor. Ağlasa mı gülse mi bilemiyor. Kararsız kalmış mimikleri bir mimik ustasının.

Levent Abi yaklaşıırken, tanınmış adam, aceleye, telaşa, panikle ellerini cebinden çıkarmış. Elinde tabanca

görmüş, sarılıp Levent Abi'nin elini öpmeye kalkmış. Uzun lafın kısası, yardım istemle Levent Abi'den.

"Buyur kardeş," demiş Levent Abi

"Buyur, ne istiyorsun?"

Adam hemen cevap vermeden, elini kaşkoluna doğru götürmüş. Yavaş yavaş

indirmeye başlamış kaşkolunu. Adamın yüzü açılınca Levent Abi ne görsün?

Daha doğrusu ne göremesin?... Adamın burnu yok. Burun olması gereken yerde

iki delik var.

"Bir burun istiyorum Abi senden," diyor. "Bana bir burun yap."

Levent Abi affallıyor, affallak affallak konuşuyor:

"Sana nasıl burun yapayım kardeş... Ben doktor değilim."

"Biliyorum doktor değilsen. Olsan, doktora param yetmiyor zaten."

Yurtkunuyor Levent Abi. Devam ediyor adam.

"Görüyorum televizyonda... Hani kendine kulaklar, burunlar yapıyorsun ya kocaman kocaman. Bana da bir burun yapasın, küçüğünden!"

"Ama," diyor Levent Abi. "Ama ben onları oyun hamurundan, cam macunundan filan yapıyorum."

"Razıyam abey" diyor. "Macundan da olsa bana bir burun yap. Bu burunsuzluk

vallah burnumdan geldi!"

Ağrı Dağı'nın uzun eteklerinde Alman usulü lokanta

Tarihi, 1980'12,3 geçiyor.... Bir Alman baba ve oğlu, Ağrı Dağı'nın uzun eteklerindeki Doğubeyazıt'a minik bir lokanta açtılar. Neden nasıl sorulunun yanıtı bende hala yok. Gram Türkçe bilmiyorlardı. Miligram Kürtçe bilmiyorlardı. Tuhaf olana daha gelmedik. Yemek olarak yumurta mumurta gibi şeyler yapıyorlardı. Gibi değil bildiğin yumurta kırıyorlardı sadece. Neredyse. Bu da asıl tuhaf olan değil. Öyle ya da böyle bir lokantaydı... Ve bu lokanta öğleyemeği tatilinde, öğle yemeği tatili yapıyordu. Evet öğle yemeği tatilinde kapalı bir lokanta. Bunu da kapıya bir şekilde yazıp asmışlardı: "12.00, 13.30 kapalıyız" gibisinden. Acıkıp kapalı kapıyı tıklatanlara, yazı gösterip arkalarını dönüp içeri gidiyorlardı. Hadi birisi bana bunu açıklasın, e hadi.

Tuhaftır her bir aşk hikayesi

Her ay şöyle bir bakıyorum da Bavlul dergisine... En çok aşkla meşkle ilgili alıntıların paylaşıldığını görüyorum sosyal medyada...

Tuhaf bir aşk hikayesi hatırlamak için düşündüm düşündüm... Ve sonra şunu hatırladım... Her bir aşk biraz tuhaftır. Bu yüzden hiçbir aşk tuhaf değildir... Aşkın mantığı yoktur, bu yüzden aşkla ilgili her şey mantıklı gelir aşağı... Aşk hiçbir şeye benzemez, o sebeple her şeye benzetilebilir... Her aşk yaşanan için efsanedir, dinleyen için sıksı. Bu yüzden bu yazıyı aşksız bitiriyorum. Lanet olsun.

ikilem I - Süleymaniye Seccade var havlu yok

ERK ACARER

Bax Shin, ince zarif elleriyle Arap kahvesini uzatıyor. Gülümsemesinde Ortadoğu'ya özgü bir yalnızlık var.

Akşamüzeri Mawlawi Caddesi üzerinde, karşılıklı olarak sıralanmış dükkânlar arasında yürüyoruz. Penkenler yavaş yavaş kapatılıyor. Akşam güneşi pazarda kurulu seyyar çayhaneler üzerinden batıyor. Güneş bir semaverin üzerini çiziyor. Turuncu renk metalik üzerine yakışıyor.

Süleymaniye, Kerkük ya da Erbil'e önce kimin saldıracığı konuşuluyor. Ne biçim bir çağ, her şey üzerinde bu kadar normalmiş gibi tartışılıyor. Gazetecilik hiç havalı bir meslek değil. Ayakabılarımız toz, üstümüz başımız kir, ter içinde. Arkadaşlarıyla konuşuyor... "Sınırlar kapanırsa, buradan çıkamayız!" Tuhaf bir hal içindeyiz.

Aklımda dağınık bin bir şey... İnsan olmak ya da insan gibi yaşamak için ne kadar az şey lazım aslında. Barınmak, beslenmek, aşk...

Petrole, elmasa, dine ihtiyacımız yok! Ortadoğu'nun ucuz otelleri, hayatımızı tiye alıyor. Seccade var havlu yok!

Telefonu kapatıyor. "Kimse anlamıyor..." Gülümseyiyoruz... Ortadoğu'nun ortasında. "Şu halimize bak. Anlaşılmak neyimiz var!"

Gazetecilik, başımıza açtığımız derterin toplamıdır.

Reva, esmer, yakışıklı bir Ortadoğu muhabiri... O alıyor bizi. Girda Mija tepelerine doğru kıvrılarak tırmanıyor.

Teppeye çıkan yollara sotelemiş Peşmerge biranın dibine vuruyor.

Bellerinde, ellerinde tuttıkları silahlar parlıyor.

At, avrat, silah... Kadın, araba, tabanca... Kutsal toprakların yüzyıllık ironik dönüşüm hikâyesi! Her şey aynı yani!

Önümüzden bir *Merziye* geçiyor. Sonra bir *Obama* ardından da *Monica Belluci*.

O bölgede Toyota kamyonetler, güzel sesli, büyük kalçalı şarkıcı *Merziye*'nin adıyla anılıyor. Chrysler ya da Mercedes gibi lüks otomobillere *Obama* deniyor. Arka kasaları geniş, Land Cruiser benzeri büyük ve havalı dipler ise *Monica Belluci* olarak biliniyor.

Kadın ve araba ilişkisi. Yoksulluk dediğin zenginlik iç içe. Kiminin yiyecek ekmeği yok, kiminin arabası *Merziye*...

Tepenin sonunda, aşağıda kalan *Süleymaniye*'nin siyah bir istirdiye içinde inci gibi parlayan ışıkları ve halkların naifliği ile karşılaşırız. Girda Mija tepesinin yüksek yerleri, aşağıyı keskin bir jilet gibi selamlıyor. Dört kişilik bir aile, o tepede, müzik setini yere koymuş halay çekiyor.

Hem hüznölü, hem eğlenceli bir görüntü. Kürdistan'da tarihi günlerle mi şahitlik ettik? Halk 'Yüz senedir özlem duyuyorduz' dediği bağımsızlığını mı kazandı?

Neyse ne işte... Ailenin en küçüğü... Güzel gözlü bir kız çocuğu. 9-10 yaşlarında. Halay arasında, fotoğraflarını çekiyoruz. Bakmak istiyor, bakınca içi gidiyor. Çünkü kendini beğeniyor. Nasıl isteyecek ama...

İsteyebilir... Babasının bir mail adresi yok! Dudak büküyor.

Üzülmeye kurban olduğum; basarız bir yerde, görürsün belki bir gün...

Bakışlarımızla anlaşıyor gibiyiz. Bizim doğduğumuz yerlerde çocukların yüzü var ismi yok.

Girda Mija tepesinden inerken... İnsanın mutlu olması çok zor değil.

Ortadoğu'nun ucuz otellerinde mutlaka bir seccade var. Oysa ihtiyacımız olan tek şey bir havlu. Bir de Bax Shin'in zarif ellerinden bir Arap kahvesi içmek.

“İnsan olmak ya da insan gibi yaşamak için ne kadar az şey lazım aslında.”

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Abdi İpekçi'nin elleri

"Abi, kalk kalk!"

O kadar uzun zamandır bu sözle uyanmaya alışmıştı ki Ömer, çok acele etme ihtiyacı hissetmedi. Üzerinde kıvrılıp yattığı buzdolabı

kartonunda biraz gerinip sordu:

"Ne oldu lan yine?"

Soruyu sorarken gözlerini bile açmamıştı. Hem uyandırıldığı anda gördüğü rüyanın birden kaybolmasını istemiyor hem de sonunu zaten bildiği bir hikayeye uyandığı için merak etmiyordu sorusunu yanıtlayacak İlyas'ın yüz ifadesini. Sevcan vardı rüyasında yine. Yine eczanede giydiği beyaz önlüğüyle. Yine gözlerinin içine bakarak konuşuyordu. Yine çok güzeldi, yine güzel kokuyordu, rüyada bile...

"Maksut yok abi," dedi İlyas, kim bilir kaçını kez.

Üç neredeyse yaz başından beri birlikteydi bu iş hanının girişinde. Üç sokak çocuğu, üç yalnız ruh, üç kimsesiz Ankaralı...

İlk Ömer düşmüştü sokağa. Babasının ölümünden sonra evdeki ağır hava, ardından ağır havadan da ağır üvey baba zulmü, en sonunda da o hayvan oğlu hayvanın tacizi, yaşam rotasını sokak kapısının dışına döndürmüştü. Mamak'ta bir gecekonudan başlayan kaçış burada, Zafer Çarşısı'nın

arkasındaki bu eski iş hanında son bulmuştu. İlk yaz, hanın giriş kapısında yatmış kiş gelince emektar kapıcının kendisine acıması sonucunda içeride yatma hakkını kazanmıştı. Ama kurallar netti: Bali-tiner yok, sabah han açılmadan ortaklı toparlanıp çıkılacak, akşam da 11'den önce dönülecek... "Yurt gibi," der dalga geçerdik keyfinin yerinde olduğu akşamlar. "Onlar da belli saatte girmek zorundaymış, biz de."

Birinci yılın sonunda gelmişti İlyas. Anlatmazdı pek hikayesini ama bir gece zorla biraz öğrenmişti. Yetimhaneden kaçmıştı. Oraya nasıl geldiği şüpheli. "Duvar sevmiyorum ben abi," demişti kaçmasına sebep olarak. "Üstüme geliyor geceleri. Hep bir olup beni yiyeceklermiş gibi hissediyorum." Yaz boyu kapının dışında uyudukları için sorun yoktu, duvarsız hayat mutlu ediyordu İlyas'ı. "Kişin ne bok yiyeceksin peki?" diye sormuştu bir kez. "Ankara'nın soğuğu beter olur, ciğerini söker adamın. Duvarın arkasına geçmezsen geberirsin!" 14 yaşında beklenmeyecek bir olgunlukla yanıtlamıştı İlyas: "Sen yanımda olursan korkmam duvarlardan abi. Soğuk da duvarlar da yalnızken yutar adamı." Birinci yılın sonunda gelmişti İlyas. Anlatmazdı pek hikayesini ama bir gece zorla biraz öğrenmişti. Yetimhaneden kaçmıştı. Oraya nasıl geldiği şüpheli. "Duvar sevmiyorum ben abi," demişti kaçmasına sebep olarak. "Üstüme geliyor geceleri. Hep bir olup beni yiyeceklermiş gibi hissediyorum." Yaz boyu kapının dışında uyudukları için sorun yoktu, duvarsız hayat mutlu ediyordu İlyas'ı. "Kişin ne bok yiyeceksin peki?" diye sormuştu bir kez. "Ankara'nın soğuğu beter olur, ciğerini söker adamın. Duvarın arkasına geçmezsen geberirsin!" 14 yaşında beklenmeyecek bir olgunlukla yanıtlamıştı İlyas: "Sen yanımda olursan korkmam duvarlardan abi. Soğuk da duvarlar da yalnızken yutar adamı." Birinci yılın sonunda gelmişti İlyas. Anlatmazdı pek hikayesini ama bir gece zorla biraz öğrenmişti. Yetimhaneden kaçmıştı. Oraya nasıl geldiği şüpheli. "Duvar sevmiyorum ben abi," demişti kaçmasına sebep olarak. "Üstüme geliyor geceleri. Hep bir olup beni yiyeceklermiş gibi hissediyorum." Yaz boyu kapının dışında uyudukları için sorun yoktu, duvarsız hayat mutlu ediyordu İlyas'ı. "Kişin ne bok yiyeceksin peki?" diye sormuştu bir kez. "Ankara'nın soğuğu beter olur, ciğerini söker adamın. Duvarın arkasına geçmezsen geberirsin!" 14 yaşında beklenmeyecek bir olgunlukla yanıtlamıştı İlyas: "Sen yanımda olursan korkmam duvarlardan abi. Soğuk da duvarlar da yalnızken yutar adamı."

burayı bulmasını... Hiç... Ömer de sormadı zaten, hayata kabusla başlamıştı İlyas ve burada duvarsız bir hayat kurmak için ona güveniyordu, yeterliydi...

Kasımdı artık.

Soğuktu Ankara. İnsanın içine işleyen, yürürken suratını ısırın ayazı başlamıştı. Hele geceleri... Hele sabaha karşı... Memurlar sokaktan çekilip akşam oldu mu, gri kentin her yerini sarıyordu soğuk. Sağdan soldan buldukları beyaz eşya kartonlarıyla askeriye'nin çamaşırvanhesinden arakladıkları battaniyeler şimdilik idare ediyordu ama kaçınılmazdı kısa süre içinde binaya girmek... Ve emektar bekçi daha bilmiyordu bir kişiye verdiği iznin üç kişilik hale geldiğini...

"Üç mü?"

Maksut'u unuttuğunu hatırladı birden. Sevcanlı rüyalarından uyandırılma sebebini. Nüfus kağıdı en fazla 7-8 yaşında olan, sokaktaki ailesinin en küçük ferdi... Haziran başında bir sabah yavru kedi gibi girmişti hayatlarına. Önü sonuyok. Oyle. Bir anda hanın girişinde bitivermiş "Ben de burada yatayım mı abi?" deyip aralarına kıvrılmıştı yanıt bile beklemeden. Ömer ertesi sabah yeni misafir için daha büyük bir buzdolabı kartonu getirip saklamıştı hanın içine. Gündüz Ömer ve İlyas'ta sokaklarda dolaşır, kimi zaman dilenir kimi zaman ekmek simit çalarak akşamın nealesine katkıda bulunurdu. Konuşmazdı

"Sen yanımda olursan korkmam duvarlardan abi. Soğuk da duvarlar da yalnızken yutar adamı."

pek. Acısı yaşından büyük olduğu için belki, bilinmez... Sadece bazı geceler yattığı yerden "Baba!" diye bağırarak fırlar, bir yandan gözlerini silerek karantığın içinde yürür giderdi. İlk seferinde Ömer de peşine takılmış ve kendinden son derece emin yürüyen çocuğun gittiği yeri gördüğünde afallamış, sonrasında da takip etmekten vazgeçmişti.

Bu kez de eliyle koymuş gibi, aynı yerde bulacağını biliyordu onu.

Açtı gözlerini Ömer.

Ankara'nın sabah ayazına karşı gerindi.

"Sen buraları topla ben Maksut'u alıp geleyim," dedi İlyas'a.

Zafer Çarşı'sının arkasındaki merdivenlerden telaşsızca indi. Sağa dönüp bulvardan aşağı doğru yürümeye başladı. İki dakika sonra Abdi İpekçi Park'ındaydı. Çimlerin üzerinden ilerlerken, sabahın kırağısı çorapsız ayak bileklerinden girip içini titretti. Parkın ortasındaki gökyüzüne uzanan iki el heykeline gelince gördü Maksut'u. Boyunun üç katı heykele tırmanıp sol avucun içine yatmıştı yine.

"Maksut! Kalk hadi, gitmemiz lazım. Birazdan bekiç gelir lan!" diye seslenir seslenmez kafasını kaldırdı baktı küçük çocuk. Kıraksız battaniyesini toparlayıp heykelin bileklerinden kayarak aşağı indi.

"Yine mi ulan?" diye sordu saçlarını okşayarak Ömer. "Bu kaçınıcı be ölüm?"

"Babam," dedi Maksut. "Babamı gördüm rüyamda yine. Elleri kocamandı abi. Sarıldı bana, göğe doğru kaldırdı. Sonra birden bir silah patladı. Babam düştü. Ben düştüm. Her şey düştü..."

Maksut'un gözlerine baktı Ömer.

"Tamam da üşüteceksin lan," dedi. "Hasta olursan nereden buluruz ilacı falan?"

Sonra aklına Sevcan geldi, eczane geldi, Sevcan'ın önlüğü geldi, güzelliği geldi, kokusu geldi...

Yüzü güldü istemeden.

Sabah ayazında omzuna sarıldı Maksut'un, "Simit alalım mı?" diye sordu. "Dünden 3 liramız kalmış. İş hanının ocağından da çay isteriz, verir Halil abi. İsiniriz..."

Üç rüya o sabah da ayaza karıştı bir kez daha... Memurlar sokağa çıkmaya başladı sonra... Otobüs durakları kalabalıklaştı. Silik bir güneş, ayazı kırmaya çalıştı... Beceremedi...

Kaygı ve sosyoloji

Bütün arkadaşlarımı geride bıraktım harp meydanlarında yahut dağlarda değil top sahasında kumar masasında öğretmenler odasında pavyonlarda ve barlarda bana titreyerek hep ileriye bakmanın ve bunu yaparken titrediğini kimseye çıkartmamanın gelişmek ve ilerlemek demek olduğunu öğretmişti sosyoloji ilmi içtimaiyat derlemiş eskiler hen sosyolojiye evrilmiş haline yetiştim bir ayet kesinliğindeydi Comte'un ve Durkheim'in risaleleri kırk yaşında öğrendim

Sosyoloji ilminin kati buyruğuna uyup kendime hayat diye seçtiğim bu heyula müsterek başarısızlığımız benim ve geride bıraktıklarımın şimdi geçti diye engizisyonların çağı ödemeyecek miyim bunun bedelini? adını bilmediğim ağaç diplerine kusup kolaçan ederken etrafı bir taraftan bir gören var mı diye sorgulamayıp da ne halt edeyim bilinçaltımın terbiyesini ey büyüklüğüm! niye böyle büyüttünüz beni?

İlk martıyı on yedi yaşında gördüm denizi ilk kez gördüğüm yerin azıcık üstünde büyük kente, koordinasyon eylemine giden kendisi solcu genleri köylü taşra talebesi ben dilimde yol boyu ezber ettiğim bir şiirin ilk dizesi "köylüleri niçin öldürmeliyiz?

İlk martıyı ve ilk denizi ilk kez aynı gün aynı saat aynı yerde gördüm oysa oraya varana dek tren boyu çok ağlarım sanmışım göreceğimde bir şey olmadı baktım mağlup olmak üzereyim bu saçma romantizme içimden geçirdiğim martılı ve denizli şiirleri atlı ve parklı şiirlerle değiştirdim dedim ya genlerim bütün köylü benim

Bütün arkadaşlarımı anılarda bıraktım vitrinlerde albümlerde ve yara izlerinde bir başıma ama mağrur eşindiğim bu çöplükte hiçbir şey sosyolojiyle de izah edilemez ayetlerle de demedim ya hadi diyeyim daha o zamanlar bir çingene çarkına çivileyip gövdem işkence etseydi eğer Saint Antoine kilisesindeki görevliler ellerinden kurtulmaz koşardım sevdiğime ne yazık beni fark etmediler kilise çalışanları, jandarmalar, polis ve kadınlar beni bir kez bile fark etmediler

Şimdi gövdem gölgemden hep bir adım daha kısa fark edilmeden yitire yitire ve korka korka geldim buraya bir daha korkmamak için sıldım belleğimden martıları, denizi, kiliseyi ve koordinasyon eylemini çıkar bir yeni yetme sosyolog izah eder elbet bu halimi

Poşet Adam

TARİK BAL

Aşk size ne yaptırır? Sevdiğiniz insan için neleri göze alabilirsiniz? Aşkın peşinde nereye kadar savrulursunuz? Bu soruların herkeste bir yanıtı vardır. Birazdan okuyacağınız hikâyenin kahramanı Volkan bu soruların yanıtını eğitiminden ve evinden vazgeçerek verdi. Aşkın peşinde gittiği İzmir'de dokuz senedir bir durağın tepesinde yaşıyor. Kıyafet yerine bedenine sardığı poşetlerle geziyor. Bir aşkın deli divane hikâyesini Poşet Volkan'ın ağzından dinleyelim.

Bu durak benim evim...

2008 yılından beri bu durakta yaşıyorum. 32 yaşımdayım ama dokuz yıldır zaman kavramım yok. Sadece arada bir yılları hatırlatan insanlar oluyor. Ne saat ne telefon ne de sosyal medya... Hiçbirini takip etmiyorum. Bir durağın üstünde yaşamak benim keşim, benden önce kimse böyle bir şeyi aklından bile geçirmemiştir. Sokakta kaldığım ilk günden beri poşet giyiyorum. Poşeti üzerine ilk giydiğimde kendimi süper kahraman gibi hissetmiştim. O yüzden poşetlerimi yazkış demem üzerine giyerim. Hâlâ beni ilk defa görenler "Aa Poşet Adam!" diyerek yanıma gelip, fotoğraflar çekiyorlar.

Sokakta kalmama vesile olan da en nihayetinde bir aşk hikâyesi...

Yıldız Teknik Üniversitesi Müzik ve Sahne Tasarımı bölümünde birinci sınıf öğrencisiydim. Okula başlamamla aşık olmam aynı zamana denk geldi. İlişkimiz başladıktan sekiz, dokuz ay sonra kız arkadaşım birden ortadan kayboldu. Hiçbir anlam veremedim ve onu aramaya başladım. Duyduğuma göre ailesiyle İzmir'e yerleşmişti. Ben de her şeyi bırakıp hiç düşünmeden İzmir'e geldim. Aradım, taradım ama onu bulamadım. Arama çalışmalarım bittikten sonra da İstanbul'a artık dönmek istemediğimi fark ettim. Kız arkadaşım

bana, ben İstanbul'la dönmeyeli dokuz sene oldu. Zaman, bu kadar hızlı nasıl geçti hâlâ anlayamıyorum. Her şey sanki dün gibi. Kız arkadaşımın ihaneti bana hayatın ne kadar acımasız olduğunu gösterdi. Bu ihanetten sonra düzenli bir hayata geçme kararı aldım. İnsanları severim, onlarla iyi geçinirim ama düzenli bir hayatım olsaydı onları sevmeye devam edebilirdim? Elbet devam edebilirdim ama o zaman insanlar bana yine ihanet ederlerdi.

Poşet Adam olmak tahmin edilemezdi...

Aşk, bu dünyadaki en enteresan duygu. Hayatını öncesi ve sonrası diye iki derde ayırırveriyor. Ondan önce mi daha kötü sonas mı karar veremiyorsun. O kızı tanıdıktan sonra sokakta yaşamaya, sokayı tanımaya başladım. Ondan öncesi bana sokakta yaşayacağım deseler inanmazdım bile ama hayat böyledir işte. Bir şey olur ve sen kararını verirsin. Ben sokakta yaşamaya karar verdim. Poşet Adam olmak tahmin edilemezdi ama tahmin bile edemediğim bu yaşam bana iyi geldi. İstanbul'da okuldan önce de müzikle ilgileniyordum. Bütün klavyeli müzik aletlerini çalarım. Piyano ise favorim. Hayatım boyunca müzik sektöründen başka bir işte çalışmadım. Hâlâ iki haftada bir falan çalışıyorum. Tabii poşet kıyafetlerimle birlikte. Elmden tutan olursa devamlı müziyenliğe geri dönmek istiyordum. Bir gün Alsancak'ta cıcafcı bir mekânın önünde oturdum. Herhâlde ilgilerini çektim, beni yanlarına çağırdılar. Onlara müzisyen olduğumu söyledikçe inanmadılar ve test etmek istediler. İstedikleri bütün parçaları çaldıktan sonra ise derin bir sessizlik oluştu. Bu derin sessizliğin nedeni hayranlıklarından mıydı yoksa ön yargısıyla yüzleştiklerinden mi bilemiyorum.

İnsanlarla aramda bir çizgi var ve bu çizgiyi ben belirliyorum

Sokakta kalıyorum ama çok nadir yemek

problemim oluyor. Sağ olsunlar bir kaç restoran bana bakıyor. İnandır mısın dokuz yılda grip haric hiçbir hastalığa yakalanmadım. Bunu sürekli hareket halinde olmama bağlıyorum. Günde ortalama 12 saat yürüyorum, altı yıldır otobüse ve vapura hiç binmedim. Sokakta kaldığım günden beri hiç depresyona girmedim. Bütün gün insanlarla aynıyım. Evet, aramızda bir çizgi var ama bu çizgiyi belirleyen onlar değil benim. Onlar benim evime geliyor, duruyor ve otobüslerini bekliyor. Durağın altından belki milyonlarca insan geçmiştir ama üstü hep benimdir. Onlar sadece evimin altında bekleyen bir takım insanlar.

Bazen ise gerçek bir kahraman oluyorum

Bir gün bir kadın otobüs beklerken bir adam geldi ve kadını taciz etmeye başladı. Benim durağın üstünde olduğumu göremedi sanırım. Ben de evimde olan bitenler konusunda titizimdir. Hemen inip adamı etkisiz hale getirmiştim. Bir kere de gezi olayları zamanında bir olay oldu. Fuarın güvenlik görevlisinin başına bir taş gelmişti ve onu bütün kalabalığa rağmen sırtlayıp içeri taşımıştım. Karakola hiç düşmedim ama sağ olsunlar polis abler arada beni alıp karakola götürüyor. Yedirişip ıçırıp sonra evime geri getiriyor. Bu sokakta yaşamamın ilk kuralıdır. Efendi, saygılı ve sakın olacaksın. Böyle olunca sokakta daima yerin vardır. Son olarak, adresim belli İzmir Fuarı'nın yanındaki Montrö durağındayım. Ya ölene kadar burada kalacağım ya da bir gün düzenli müzik hayatıma geri döneceğim. Her iki durumda da benim seçtiğim şeyler. Yine de insan elinden tutan birilerini bekliyorum.

AYŞEN AKSAKAL

Akut bilgiler, kronik krizler, canımız ülkemiz

D illere destan eğitim sistemimiz bize ilkokuldan itibaren her konuda cennet yurdumuzun en önemli şeylerini öğretmiştir.

Bugün her T.C. vatandaşı Malatya'nın kayısının lezzetinden, Çorum'un teblebinin kırılganından, Antep'in dünya lideri festiğinden haberdardır. Bilgiler zaman içerisinde geçerliliğini yitirebilir. Küçükken ezberlediğim şeker fabrikalarının koordinatları, dünyada kaçınıcı bulgur üreticisi olduğumuz, Devlet Malzeme Ofisi'nin ne işe yaradığı gibi konular müfredat dışı kalmış olabilir. Sonuçta SSCB ve Yugoslavya da dağıldı. O kadar olur. Ama bu bilgiler içerisinde değişmez bir gerçek vardır, o da dünyalarda biricik yurdumuzun en önemli şeyi, jeopolitik konumudur.

Bu konum sayesinde nerede bir kriz olsa, o illa ki gelir bizi de vurur. Kore'de savaşmış dedelerimiz var bizim. Dünya bizim derdimizdir, müptelaysız.

Derdimiz biterse elimiz ayağımız büzüzür, kendi krizimizi kendimiz yaratırız.

Hal böyle olunca da, her vaziyet yeni kelimeler katar dilimize.

Körfez Krizi zamanında mesela "konuşlandırılmak" fiili ile tanışmıştık. Askerler oradan oraya konuşlandırılıyor, biz de TRT izlerken çok normalmiş gibi "Bizim askeri de konuşlandırılacaklar mıymış? BM nereye konuşlandırıracakmış? NATO konuşlandırmayacak mıymış?" diye cümleler kuruyorduk.

Annem "Kardeşin nerede?" dediğinde "Komşuya konuşlandırdım, biraızdan garı çekeceğim," derdim.

Birileri arabasının apartman girişinin tam önüne konuşlandırır, babamı sinir ederdi.

Sonra bir ara ombudsman krizi yaşamıştık. Herkesin ailesinde illa bir ombudsman varmış gibi, dayımız ombudsmanlıkta emekliliğim gibi dilimize pelesenk olmuştu bu telaffuzu zor kelime.

Mahalle maçında ofsayttı değildi kavgası çıksa, el kadar bebeler, "Ombudsman bol get kardeşim o zaman, gelsin ombudsman çözün," derdi.

Nasıl ki '90larda her pop albümü yapan ünlü olup, 2000'lerde arza talep yetmeyince ortak az ünlü dolduysa sanırım bu kelime işinde de göyle oldu. İnternet yüzünden o kadar çok yeni kelime çıktı ki, biz tam da pelesenk edeceğimiz harika bir kelime varken, kaçırmışız.

O da obskürantizm. Değişik olduğunuz kadar okkalısınız da ey obskürantizm kelimesi!

Cemil Meriç'in *Bu Ülke* kitabında gördüm ben de, bir de Trevanian'ın hesaplaşma romanında. Hadi Cemil Meriç sosyal bilimlerin pek çok dalında araştırma yapmış bir düşünce adamıdır. "Trevanian o macera kurgularında neden kullanmış?" diyeceksiniz. Yarattığı karakter her alandaki görüşü yeteneği su götürmez biriydi de ondan. Karakterin bilgisinden sual olunmayacağını anlatmak için serpiştirmiş oraya bir obskürantizm.

Türkçe ifade edelim dersenz kulağa o kadar affili gelmese de "Bilmesinlercilik" olarak çeviriliyor.

Artık giremediğimiz Wikipedia'da şöyle açıklanıyor: Hakikatin toplumun bazı sınıf ve kesimlerince bilmesinin kasıtlı olarak önlenmesidir. Genellikle muhafazakar eğilimli kanaat önderleri ve politikacılar tarafından savunulur. Bilmesinlerci tavır temelinde yönetenlerin kullandıkları öğretilerin hakikatle tutarsızlıklarının olması ve bilginin yayılmasıyla yıpranacaklarına ilişkin kaygı yatar. Kelime Fransızca karanlık anlamına gelen *obscurité* kelimesinden

türemiş, aydınlık karşıtı, insanların bilinçlenmesi engelleyen bir tavır anlatıyor.

Ne kadar da mevcut gündemlerimizde, her memleket meselesi sobhetinde, virgül gibi kullanılabir bir kelime değil mi? Üstelik bir de bu yola baş koyanlar için obskürantist kelimesi var ki meğerse her evin eksikmiş. Bakınız bir kez de dışınızdan sesli okuyunuz, nasıl da avurt dolduran, iç boşaltan bir telaffuzu var. Sanki bilimsel bir terimden bahsetmiyor sınıkf çekiyor.

Obskürantizmin bizim zehirin adı. Her semptomuna sahibiz. Bilgiye erişen, yayın içinde, bilgiye erişme olasılığı olanlar yargılanıyor. Bilgiyi dağıtan medya kapatıldı çoktan.

Sormamak öğretiliyor uzunca süredir, soranın başına gelenlerle de ibret hikayeleri yaratılıyor.

Tam da tanımda geçtiği gibi, tutarsızlık en büyük kalkan. Hakikat ile sunulan bilgi arasında uçurum olunca, halkın da aklı karşınca, orada devreye giriveriyor.

Çocukken ezberlediğimiz dost ülkeler listemiz vardı. Şimdi sabah vatan borcu için Rusya'ya domates satıyoruz, akşamına konsolosluk basıyoruz. Amerika'nın en büyük panpasi gururu ile yatağa girip vize randevusu iptal edilmiş bir vatandaş olarak uyanıp beleşe indirilmez Hollywood filmlerini silyoruz. Bazan dolar satmamız gerekiyor, bazan altın almamız. Vatan bizden borcunu işsizlik primi olarak da tahsil edebilir, kıdem tazminatını geri alarak da. Vergilerimiz bize yol su elektrik olarak öncektir ancak bu hizmetler için zaten ayrıca fatura da kesilecektir.

"Okuma oranı arttıkça beni affakanlar basıyor,"

"Eğitim oranı yükseldikçe bizim oylar düşüyor."

Tanındınız mı cümleleri?

Bizim başımız hep ondan dönüyormuş meğer. Obskürantizm bulamış. Kronikleşmeden iyileşmemiz lazım.

Şimdi nane-limon yapıyoruz kendimize koca bir demlik.

Acilen tedaviye başlayalım. Gerçek gazeteleri bol alalım, berberde, otobüste, vapurda, komşuda, emlakçıda unutuverelim birer tane.

Evet bunaldık ve dilimize tüy bitti belki ama, anlatacak mecal yoksa, anlatırken kendi çelişkilerini kendileri yakalasın diye doğru soruları sormayı deneyelim mahalleliye. Hayatta kalmak için cahilin kılığına girecek kadar acizleşmedik, öğrenmenin erdemi dayatmalı yeniden.

Bir devrimci örnek insan olmalı derdi büyüklüklerimiz. Oturmaı kalmayı bilen, güldüre bilen, hoşsohbet, bilgili. Şimdi niyet ettiğimiz de devrimden farklı değil, kalbinize sabır, dilinize bereket, emeğinize kuvvet. Cahille sohbe gireceğiz, chealeti kırana kadar.

Brecht'in bir şiiridir *Öğrenmenin Övgüsü*. Farklı çevirileri '70lerin afişlerinde çok çıkar karşımıza.

Bence hâlâ yeridir, zamanıdır, şiarımız olsun.

Sıkılma arkadaş, araştıır, sor

Kulak asma her söylenene

Gözünü dört aç kendin gör

Bir şeyi kendin öğrenmedin mi

Onu bilmiyorsun demektir.

Mehmet Ali & Akşamceşisi

PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ONUR TUNCAY

Ateş çemberi

"Buyurun abim, hoş geldiniz mahallemize," diyerek taksinin kapısını açan delikanlıdan hafifçe ürküyor ama belli etmemeye çalışıyoruz. Biz iner immez kavşaktan sert bir dönüş yaparak mahalleyi seri bir şekilde terk eden taksici ise belli ediyor. Taksici ardında bıraktığı itiba ile değil, aldığı para ve kurtardığı canıyla ilgileniyor. Saatime bakıyorum, akrep ile yelkovan tam gece yarısını gösteriyor. Uzak bir masal ülkesinde Külkedisi'nin arabası balkabağına dönüşüyor, ancak Kuştepe'de kimse camdan ayakkabı giyen insanları umursamıyor.

"Şimdi, ben size yüz tane mi alacaksınız diyeceğim, siz de evet diyeceksiniz," diyor kapımızı açan nazik mahalle sakini. Şaşıyoruz, sebebin soruyoruz, "Aha bu lavuklar da ticaret görsün be abi," diyor. Sonra da döner kavşağın ortasında dikilmiş sigaralarını parlatarak bizi seyreden körpe delikanlıları işaret ediyor. İş öğretiyor onlara, gözleri bizim cüzdanlarımızı yokluyor.

"Uygun da yaparız, ayağınızı alışın," dediğinde, alıcı olmadığımızı belirterek nazıkçe yanından ayrılmaya çalışıyoruz. "Bari bir fişek alaydınız be, bize de sıftah olsun," diye üsteliyor. Gecenin çanları çalalı çok olmuş, bu saate kadar defalarca sıftah yaptığını herkes adı gibi biliyor fakat burada yalanlar da üç kağıda sarılıp ince ince tüketiliyor.

Az önce sinemada sıyah ekranın üstüne jenerik aktı, beş yüz metre gerimizdeki Trump isimli alışveriş merkezinin gece seansından çıkan insanlar otoparklarda beklettikleri bol beygirli arabalarını gürültüdeker evlerine yolladı. Trump'ın rezidanslarında yaşayan insanlar bizzaten birkaç sayfa daha kitap okuyup uykuya dalecekler. Sabah erken kalkmaları gerekiyor, çünkü fitness salonu sabahları daha tenha oluyor.

Herhangi bir 'tüccar' arkadaşşa sıftah yaptırımdan Kuştepe'nin en yüksek binasının çatısına çıkıyoruz. Şüphesiz İstanbul'un meşhur yedi tepesinden biri değil ama en azından burası da bir tepe, yani tepelerin tepesi Kuştepe diyerek kendimizi teselli ediyoruz.

Dört tarafımız da çukur. Bir taraf Çalkayan Adliyesi'yle nihayete eriyor, bir taraf Kağıthane-Nurtepe hattını olduğu gibi

görüyor. Diğer yanlardan birini Trump Towers keserken öte yanı ise Maslak'ın plazaları öldürüyor. Bir çemberin ortasındayız. Bir tarafımızdan Adliye, diğer yanımızdan alışveriş merkezi, öte yanımızdan kuleler, Nurtepe'den ise siterler üstümüze doğru geliyor. Aşağıdan bangır bangır bir müzik sesi duyuluyor;

"Hap koydum ex koydum / İçine de roj koydum / Kaynanamın adını / Kuyruklu yılan koydum."

Müzik sonra azalarak bitiyor. Bir arabadan mahalleye yayılan müzik saat kaç olursa olsun kimseyi rahatsız etmiyor. Sokakların adlarına bakınca zaten müziğin ya da herhangi bir şeyin birini rahatsız etmesinin mümkün olamayacağını anlıyoruz. Narkotikten baskın yemesiyle meşhur Alev Sokak, daracık koridorlarla paralelindeki Kıvılcım Sokak'la kavuşuyor. Alev ile Kıvılcım'ın keşimesiyle oluşan sokağın adı ise Köz oluyor. Bu ateş hattında 'medeniyet çemberine' sıkışmış özgür ruhlu çocuklar bangır bangır müzik dinleyerek şehre meydan okuyor.

"Kekik de kimyon / Kızlar minyon / Whatsapp'a girenin / Anası da bulıyon"

Güfte ve bestesi kendi tavrıyla 'İzmir'in en eğlenceli çocuğu' Pau'ya ait olan bu

Bu ateş hattında 'medeniyet çemberine' sıkışmış özgür ruhlu çocuklar bangır bangır müzik dinleyerek şehre meydan okuyor.

şarkının sözlerinde herhangi bir mana aramıyorum. Çünkü bu sözlerin hayatın anlamını ararken kendini sentetik uyuşturucu tezgâhlarında bulmuş insanlar tarafından yazıldığını çok iyi biliyorum.

Her yerde olduğu gibi burada da sabah oluyor. Sokaklarda işlerine yetismeye çalışan işçiler, evlerinin önünü süpüren kadınlar, tezgâh hazırlayan işportacılar, kaldırımlarda sabah çaylarını yudumlayan aylaklar, havlu asan berberler, bonzainin hızını henüz atamadığından elektrik direğiyle sohbet eden müptezeller, okul çocukları, tavşancılar, çöpçüler, polisler...

Sakinlerinin gözlerinde daima asılı duran korkudan başka her şey diğer mahallelerle aynı. Bir zamanlar şehirden sürgün edilen Çingene halklarının bir banliyö olarak sığındığı, şimdilerde ise etrafını 'medeniyetin' çevirdiği, yakında yok olacak bir yer burası.

Mahallede inşa edilmekte olan ve sermayenin yavaş yavaş içeri girdiğini hissettiren lüks bir bina inşaatının duvarına yazılmış isyan yazısı, hem korkunun hem de öfkenin aynası:

"KUŞTEPE
GİRİŞ VAR
ÇIKIŞ YOK"

BAVUL

Hayat bir yolculuktur,
yanınızda bulunsun.

36. ULUSLARARASI İSTANBUL

KİTAP FUARINDAYIZ
4-12 KASIM 2017

SALON/HALL

2

2606 B

/bavuldergi

/bavuldergi

/bavuldergi

Mehmet Ali & Akşamsefası

dergi.brgajans.com

ORHAN AYDIN

Lacivert

Vapur bekliyorum, yirmi dakikam var, iskelenin yanındaki kırmızı plastik sandalyeli kahveye oturuyorum.

Fazla sevmem burayı, düzensiz bir sığınmışlık gibi gelir bana.

Deniz küsmüş, öyle duruyor, kıpırtısız.

-Biraz demli bir çay lütfen.

Ne varsa denizin dibinde, martılar ve karabataklar çığlık çığlığa bağışıyorlar.

Sonbahar üşütüyor.

Arkamda yetmiş yaş grubu üç delikanlı katıla katıla güliyorlar, belli ki muzır bir fıkranın sonuna gelinmiş. Kösedeki masada yalnız başına oturan genç kız mutsuzluğun hüznü gibi, alnı gergin, tuhaf tuhaf bakıyor gülenlere, bir Suriyeli çocuk yağmurdan ıslanmış kedi yavrusu gibi çaresiz, masaların arasında dolaşarak mendil satmaya çabalyor, elleri poşetlerle dolu dört kişilik bir aile gelip oturuyor önündeki masaya.

Başı yeşil renkte bir örtüyle kapatılmış kırk yaşlarında bir anne, 15-16 yaşlarında tombalak bir oğlan, on yaşlarında annesinin örtüsünden takan bir kız çocuğu ile üst dudağına serpilmiş bıyık benzeri tüyleri olan koca göbekli bir baba.

-Çayınız ... Biraz demli.

Yudumluyorum, şekersiz çay içmek keyifmiş meğer.

Arka masadaki delikanlıların demiryollarından emekli üç arkadaşı olduğunı anlıyorum, bir tren muhabbetidir gidiyor.

-Bak şunun güzelliğine be arkadaş, acaba dünyada böyle güzel bir yerde, böyle kudretli başka bir istasyon binası var mı?

-Yoktur herhalde, varsa bile böyle değildir.

-Otel yapıyorlarmış, çevresini de turizm merkezi, limanı taşıyorlarmış ta Tuzla'ya.

-Yakışır.

-Yakışır tabii, sahip çıkmazsan otel de olur, kerhane de.

-Laf geçirme durduk yerde, kaç hafta gittik oturduk merdivenlerde, kaç kişi geldi desteğe, mesele sen kaç kez geldin?

-Mesele orada oturmak mı yani?

-Evet, mesele gidip orada oturmak, bu bizindir ulan alamazsınız demek, istasyonumuzu geri verin demek, trenlerimizi istiyoruz demek. Bu bir haktır.

-Hangi hak, adam aklma koyduğunu yapıyor.

-O öyle yapıyorsa biz de aklımıza koyduğumuzu yapalım.

-Kalabalık lazım, kalabalık.

-Bazen durup durup yıllarca bu istasyonu ve trenleri kullananlara küfür edesim geliyor.

Milyonlarca insan hiç mi düşünmezler koca Haydarpaşa'ya, hiç mi aklılarna düşmez orada yaşadıkları, insan dediğin bazen güzel olan hatıralarından bile utanır.

-Edebi laf ettin.

Artık Haydarpaşa'ya uğramıyor vapurlar. Orada öyle yalnızlığa terk edilmiş bir aşk gibi duruyor kimsesiz ve çaresiz.

-Bir anlayanı olmadıktan sonra neye yarar.

-Tuhafız, oyuncuğın yitirmiş çocuklar gibi her hafta buraya gelip Haydarpaşa için ağlaşıyor, sızlaşıyor sonra hiçbir şey olmamış, olmayacakmış gibi evlerimize dağılıyoruz.

Öndeki masaya kaşarlı tostlar, renkli gazozlar geliyor, oğlan iştahlı neredeyse iki ısırtıkta yarıyor tostunu, kız çocuğu suskun, kuşları izliyor, babanın telefonu çalıyor.

-Alo... Aleyleküm selam... He... Kadıköy iskelede keyif çatıyoz... Yok gardsaşım yok... Vermiyom orayı... Kaç daire verilerse versinler... Bekletecem... Mal benim değil mi... Söyle o adama... Vermiyö de...

Haydi Allah'a emanet.

Kapıyor telefonu, ince ince gülüyor tel bıyıkları altından, bir sigara tütürüyor.

-İki daire karşığış cennet gibi araziyi kapatacak, enayi sanıyorlar beni, ne edecem ulan iki daireyi, Allah'a şükür benim dört dairem var zaten, sen paradan haberver.

Kız çocuğu naylon torbaların birinden çiçekli bir elbise çıkıyor, sevinç dolu yumuk gözleri, tombalak yuttuğu tostun kâğıdını denize atıyor.

-Doydun mu çocuğum?

Başını sallıyor oğlan.

Vapur yanaşıyor, üstünde martılar, ne çok kalabalık bu hayat, ne çok koşuşturuyor insanlar.

Mutsuzluğun hüznü genç kız kalkıyor yerinden, aynı anda hesap alan yağlı garsonun yanında oluyoruz, göz göze geliyoruz.

-Gördünüz mü denizi, ülke gibi lağım çukuru.

-Gördüm evet, bir yerinden başlayıp temizlemek gerek.

Aynı vapura koşturuyoruz.

Artık Haydarpaşa'ya uğramıyor vapurlar. Orada öyle yalnızlığa terk edilmiş bir aşk gibi duruyor kimsesiz ve çaresiz.

Bir filmin ilk sahnesi ya da finali gibi hayat.

Merdivenlerin başında başlayan sonunda biten.

Biraz deniz tuzu, biraz iyot ve çokça martı çığlığı.

Nâzım'ın Galip Ustaşı düşüyor aklına.

"Denizde balık kokusuyla

Döşemelerde tahtakurullarıyla gelir

Haydarpaşa garında bahar

Sepetler ve heybeler

merdivenlerden inip

merdivenlerden çıkıp

merdivenlerde duruyorlar."

Vapur uzaklaştıkça çığlıkları yok oluyor martıların, gemiler geçiyor boğazın derin sularını yararak, köpük köpük lacivert.

Kendi haline ağlıyor İstanbul için için.

Kardeşi ölmüş bir adama benziyor muyum?

Kardeşi ölmüş bir adam bu şiiri yazıyorsa
kardeşi ölmüş bir abi değildir o
şairdir!

Kardeşi ölmüş bir adamın sözcükleri yoktur
melekler kardeşini usulca alfabeden alırken
büyük harfler abilitken, küçük harfler kardeşlikten,
sözcükler de kardeşlikle beraber uçmuştur,
giden kardeşin ardından şiir
boştur!

Kardeşi ölmüş adamın gözyaşından heykelini dökmezler
uzaklığı onun gidişle ölçmezler
kendi kardeşine de telaşla bakılmaz kimse
ona sıkı sarılmaz
yarın yitirecekmiş gibi derin koklamaz
içli öpmez, geniş gülümsemez
canım der en fazla canım kardeşim
canımın kardeşi demek aklına gelmez
oysa canından can kopmasıdır kardeşin gitmesi
sıcacık çocukluktan bir parça koparmak gibi
koparılmıştır kardeşi evin ekmeğinden

Kardeşi ölen adam onu sözcüklere sığdıramayacağını bilir
şiir yazmaz
şiire küsmez ama gidip ağaçlara da sarılmaz
kendini ağaca da asmaz
ağaçlara küser
ağaçlar küsecek kadar yüksektir çünkü
küsecek kadar çokturlar ve eski
kardeşi ölen adam kendini en uzağa atar
çocukluğa atar
göğe asar

Kardeşi ölmüş bir adam olmak
bir daha hiç iyi olmamak
eski den ara sıra olmuş olsa bile

BİR DERSİM MASALI EJMA'NIN RÜYASI HAYDAR KARATAŞ

3. BASKI

Haydar Karataş, yalın, içten ve fonksiyonel yazıyor.
Dersimi çok güzel anlatıyor onu çok sevdim.

(Vedat Türkali, yazar, romancı)

Haydar Karataş, Türkçemizin Aytmatov'u...

(İsmail Saymaz, gazeteci, yazar)

NOTA
BENE

www.notabene.com.tr

ALPAY ERDEM

Mandıra

Her şeyi unuttum, o su içmeyi unutmadım. O su içmeyi. Arkadaşlarla çok küçükken, bisikletle tura çıkmaya karar verdik. Aşağı mahallenin ötesinde bir mahalle daha var, dünyamız çok küçük olduğu için, orası bize, yani nasıl anlatsam, dünyanın böyle en uzak yeri gibi geliyor. Yürüyerek giden daha görülmemiş. Ancak arabayla giden olmuş, onlar anlatıyor. Mandıra bile varmış. Allah. Mandıra he mi. Gerçi bizim mahallede de vardı mandıra ama oradaki mandıra süpermiş. Bizim çocukluğumuzda çocukların sevdiği şey mandıraydı. Şimdiki çocuklar mandırayı bilmiyor. Arkadaşlarla toplandık. Bisikletlerimize atladık. Aşağı mahallenin ötesindeki o ütöpik mahalleye doğru yola koyulduk. Mandıra he mi. Yazın en sıcak günleri, güneş en tepede. Aşağı mahalleye vardığımızda bir susadık gibi oldu. Yanımızda su yok. Ee, bir yerde de ilk uzun turumuz. İnsan tecrübe etmeden bilemiyor. Sonra diğer mahalleye doğru girmek üzereyken susuzluktan ağızlarımız yara oldu. Yara olmadıysa bile ağızlarımızın kenarında böyle pis pis şeyler birikti. İğrenç çocuklar olduk. Görsen var ya, için kalker. Ölüyoruz susuzluktan. İlaç için de açık tek bir bakkal yok. Bir mandıra uğruna ölmek üzereyiz. Derken bir evin önünde evinin önünü sulayan bir amca gördük. Hemen amcaya doğru koştuk. Amcaya zaten hiçbir şey söylememize gerek kalmadı, amca bizi sulamaya başladı. "Vah yavrularım, size ne oldu böyle?" diyerek bizi su içinde bıraktı. Sonra hortumu kaptık, böyle bir su içme yoktur. Ben kendi adıma konuşuyorum, su yaşıma geldim, ben daha öyle bir su içme içmedim. Sadece su içmemiz bir saat sürdü. Altı kişiydik. Amcaya dualar ede ede. "Ölmüşlerinin canına değsin," diyoruz amcaya çocuklar olarak. Düşünün yani. Geldiğimiz noktaya bakın. Çocuğuz lan biz. Konuştuğumuz dile bakın. Sonra amcaya Allah'a ismarladık, mandıraya gittik. Oha, hayatımızda gördüğümüz en güzel mandıra. Hiç böyle güzel bir sarı görmemiştik. Belki ölüm tehlikesi atlattık ama değdi. Gökyüzü olabildiğine maviydi. Uçsuz bir sarı, ufukta muhteşem bir maviyle buluşuyordu. İnekler de vardı. Hayatımda gördüğüm en güzel tabloydu. Bir işi başarmış iyi arkadaşlar olarak birbirimize sarıldık, kutladık birbirimizi. Hayatımızın en güzel günüydü. Ben o günü, arkadaşlarımı, o amcaya, o bisikletleri, o şimdiki üzerine şey gibi çok affedersiniz binalar dikilmiş o dünyanın en güzel mandırasını ve hepsinden de önce o kana kana su içmeyi asla unutmadım. İnsan hayatının en güzel gününü yaşadığını o an bilemiyor. Yıllar sonra bir gün bir hatırlıyor, o günü hayatının en güzel günü olarak anıyor.

Bir de babamla giderdik eskiden mandıraya. Ben çocukken. Aşağı mahalleye giderdik. Mandıranın sonunda bir kahvehane vardı. Babamın tanışının yeriydi. Şişe meyve suyu sevdiğim şeydi. Kapağını da hemen cebime atardım. Ben meyve suyum içerken babam arkadaşıyla sohbet etmeye koyulurdu. Akıl fikrim babamın beni unutmıyodu. Beni unutsun isterdim. Çünkü beni unutsa asıl amacım odaklanabilirdim. Asıl amacım kahvehanenin çöpündeki gazoz kapaklarıydı. Dünyanın en güzel gazoz kapakları hep buradaydı. Dünyanın en güzel renkleri, desenleri, hep bu gazoz kapaklarının üzerindeydi. Üstelik çay kokardı bir de bu gazoz kapakları. Şimdi bile kokusu burnuma geliyor. Çocukluğumun en güzel anları hep bu gazoz kapaklarının etrafında şekilleniyordu, çocukluğumun en unutulmaz, en beklenmedik hediyeleri hep bu gazoz kapaklarıydı. Babam sohbet etmeyi arkadaşlarıyla, hatta bazen de kahvehanenin içinde otururlardı, dere kenarına dökülmüş çay dağlarına çıkar, çünkü kahvehanenin çöpü orasıydı, gazoz kapağı toplardım öyle. Bulabildiğim kadarını ceplerime doldurur, daha sonra hiçbir şey olmamış gibi, meyve suyum az az içmeye devam ederdim. Sonra babamla eve dönerdik. Çay kokardım. Bir şey söylemezdim ama aslında hep bilir gibiydi babam. Bir de dökülmüş çay çok kirli bir şey de değildi. Çöp gibi de, değil gibi de aslında. Şimdi düşünüyorum da, istese engel olabilirdi. Gazoz kapağı ne bir yerde de yani. Ama işte öyle değil. Geriye dönüp baktığımda ben önce o günleri hatırlıyorum. Çocukluk nedir ki? Çocukluk bir renktir. Gözlerimi kapatıp açıyorum, renge boğuluyorum. Benden bu renkleri almadı babam. Diyeceğim de bu kadar. Hoşça kal.

gerisi
sende

Erk Acarer'in öyküsünü tamamla
#bavuldergi Etiketle - Paylaş
gerisende@gmail.com adresine
yolla yayımlayalım

Soğuk bir kış günü, İstanbul. Gardiyan Ali yataklarında titreyen mahkumlara serçe fırça çekiyor: "Otel mi lan burası, kalkın sayımla!"

Yazar: Erk Acarer ve.....

Öyküyü tamamlayıp gerisende@gmail.com adresine gönderebilirsiniz. Seçilen öykü gelecek ay dergimizde yayınlanacaktır.

sizden
gelen

Güzel bir gün

Sanatçı halkın gözü, ağzı, kulağı. Halkın yanında olduğunuz, dertlerini söylediğiniz zaman sizi seviyorlar. Ayrıca çok güldükleri zaman da unutmuyorlar.

Nejat Uygur

"Ne olmuş yani büyük adam olamadıksa? Hayallerimizi satmadık ya."

Erdal Tosun

(Rina filminden)

- İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam ve Org. San. Tic. Ltd. Şti adına Ümit Bektaş
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kayar
- Yayın Kurulu: Önder Aboş, Barış İnce, Meltem Yılmaz
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen, Onur Behramoğlu
- Editörler: Güzem Çitak, Meriç Çınar
- Sakak Ekibi: Can Binali Aydın, Onur Tuncay, Selin Kalkan, Merve Bavra
- Reklam ve İletişim: reklam@brgjans.com
- Kapak İllüstrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
- Grafik Tasarım: Erdal Bektaş
- İletişim: 0212 260 5878 - iletisim@bavuldergi.com - reklam@brgjans.com
- Adres: Çihannima Mahallesi, Barbaros Bulvarı, Petek Apartmanı, No:73 Kat:3 Beşiktaş
- Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömeri Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
- Hadimköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apac.com.tr
- Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 2110
- ISSN: 2169-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

Mahallege girdiğinde onu görenlerde okuyan sevincin arkasında sadece dinleyecekleri hikâyenin lezzeti değil her gelişinde getirdiği geygeni icatlara yönelik merak da yatıyordu. Merak aynı zamanda umut içeriyordu. "Acaba bu kez yırtar mıysın?" umdu.

Bu umut onları bambaşka bir yöne çekiyordu, içlerindeki heyecanı bastıramıyorlardı. Oe arabanın kapısı açıldı. Janti giyinmiş, Halis Abileri arabadan indirdi. Gençler onu çok sevdiler. Bu yoksul kenar semtten ilk o yükselmeyi. Halis Abinin elini mahallenin küçük çocukları öptü. Hepsine beşer lira dağıttı. Gençler ise heyecanlı. Çünkü Halis Abi her geldiğinde mahalleden bir genci alıp götürürmüş, onu işlerin başına koymuş. İşleri karantılmış Halis Abinin. Oelakin kimsenin umurunda olmazmış. Bu sefer beni alıp götürcekmiş gibi hissetmiştim. Çünkü Halis Abi geçen gelişinde, "Yigit bir delikanlıya benzeyorsun," demişti. Heyecanlandım ama anlamazdım an geldim. Mahallenin saygıdeğer büyüklüğü ile kiraathaneye geçildi. Halis Abi soabanın yanına her zamanki yerine oturdu. Bu sırada, geçen mahalleden götürüldüğü Dursun'u aordu anası; "Öğlum nasıl?" Halis Abi sırtını sıvıslayıp, "Ki anacım merak etme," dedi. Ama bir durgunluk vardı kelimelerinde; hemen hissettim. Dursun ile en son ben konuşmuştum telefonda ama kimeye söylememiştim. Dursun, en son telefonu kapatırken beş altı el silah sesi duymuştum. Anladım o an yıkıldım, içten içe bağıldım. Ama kimseler duymadı. Anası da nasıl mutlu, köşede oturuyor. Halis Abi hemen bir zarfı anasının geleğinin cebine ekletirdi.

Sıra kimdeydi? Bu sırada bütün gençler kapı önünde bekliyorduk, çiriden haber gelince de Halis Abi bizi bu kenar semitten alıp götürsün diye. Bütün gençlerin yüreklerinde delice bir umut. Girmek istemiyordum bu semitten. Gidersen öleceğim. Bu 'ölme' somut olarak gerçekleşecek. Halis Abinin ters düştüğü, karantlık tipli, tanımadığım Abilerin namusuna çarparcağım. Bir de Nazlım var işte andan ayrılmam ölürüm, bu ise soyut ölümüm olacak. Kapının gıcirtısını duyur duymaz kapının açıldığını anladım. Elimdeki sigarayı attım. Mehmet emmi, "Hele sen içeri gel, Halis Abin seni götürecekt" dedi. "Abimizi nasıl emrederse," dedim. "Tek dileğim, istediğim; ailem anam, babam, kız kardeşim abi" dedim. Devamını getiremedim, yutkundum.

"Tamam," dedi. Bindik arabaya, "Sen sür," dedi. Cevap vermedim sürmeye başladım. "Radıyayı açabilir miyim abi?" diye sordum. Kafasını evet anlamında salladı, açtım. Mahalleden çıkarken gördüm, Nazlım evinin önünü süpürüyordu, son bir bakış attım. Ormanlık yola sapkı. "Arkamızda ki tane araba bizi takip ediyor abi," dedim. "Bazı gazı bas," dedi Halis Abi. İlk önce tekerleklerimize ateş ettiler. Sonra da camlara. Hatif frenle direksiyonu kırayım derken beş altı takla attık arabayla. Sıkışıp kalmıştım, Halis Abiye dündüğümde nefes almıyordum. Bizi takip edenler indi arabadan. "Ölmemişti bir bakalım yine de," dediklerini duydum. İşte son kurşunu da umutlarına aşıtlılar. Radıyayı ise hâlâ mırıldanıyordu, Güzel bir gün ölmek için...

Barış Taşkın

